

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

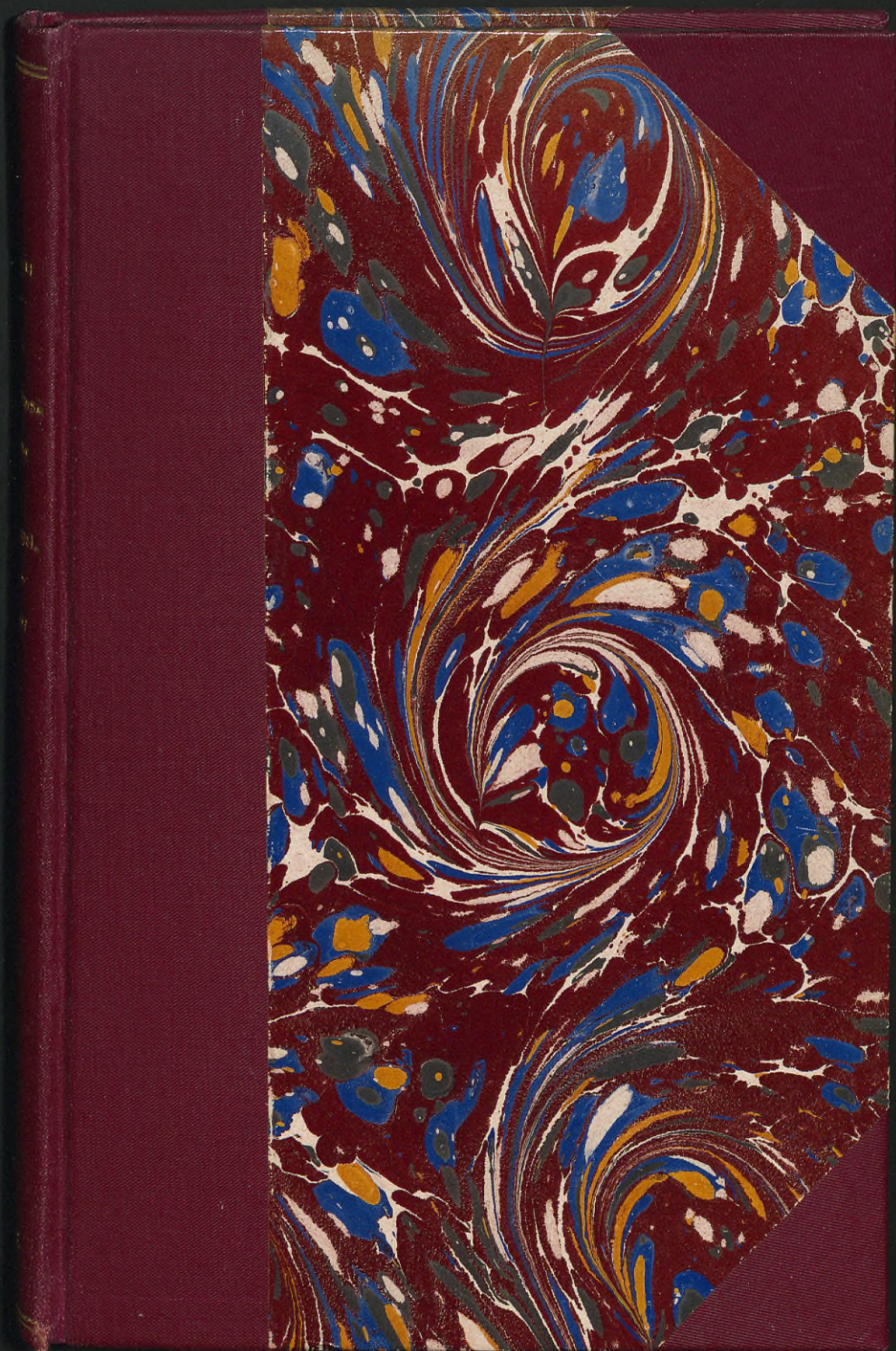
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

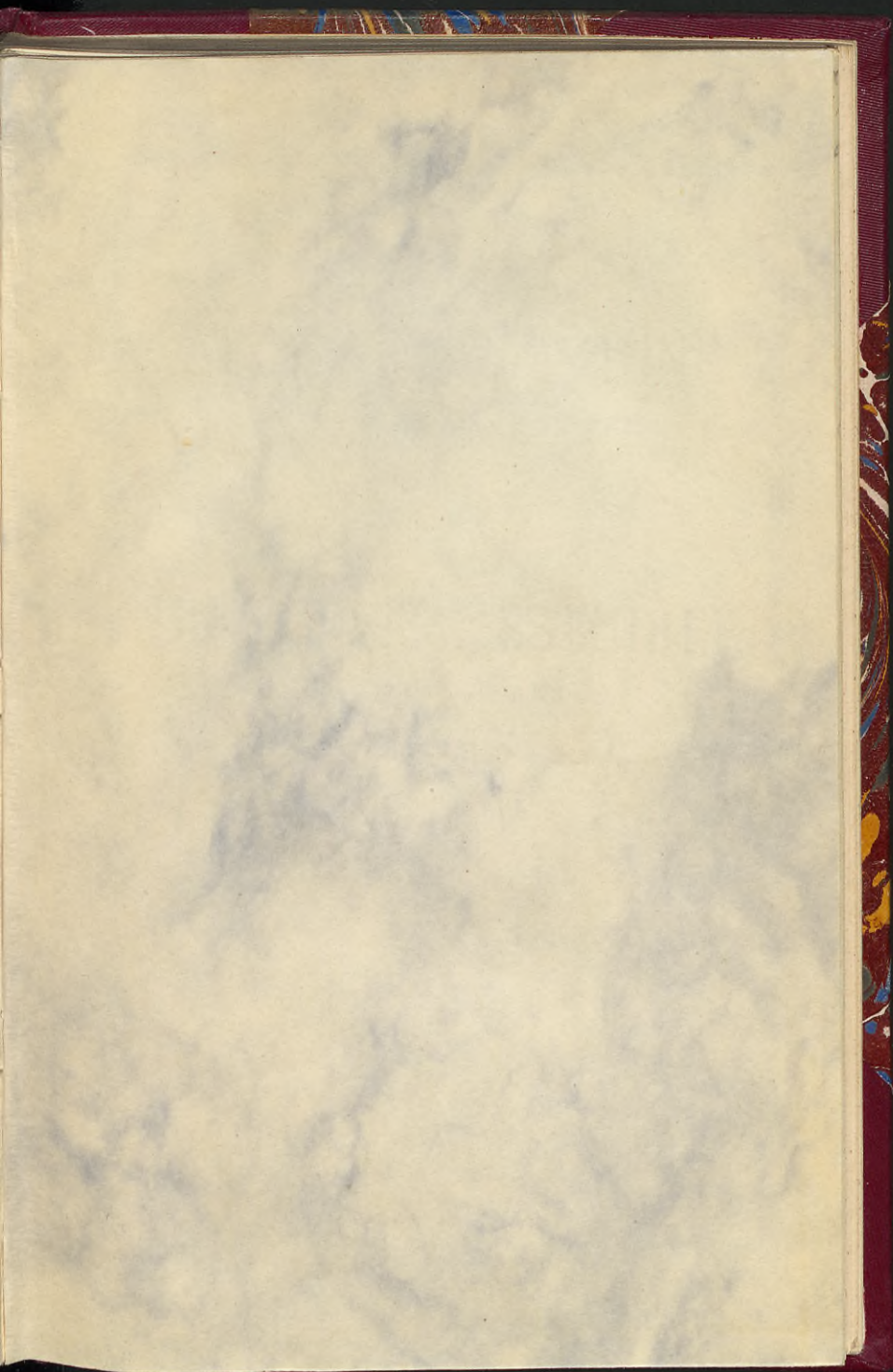
UPPSALA
UNIVERSITET

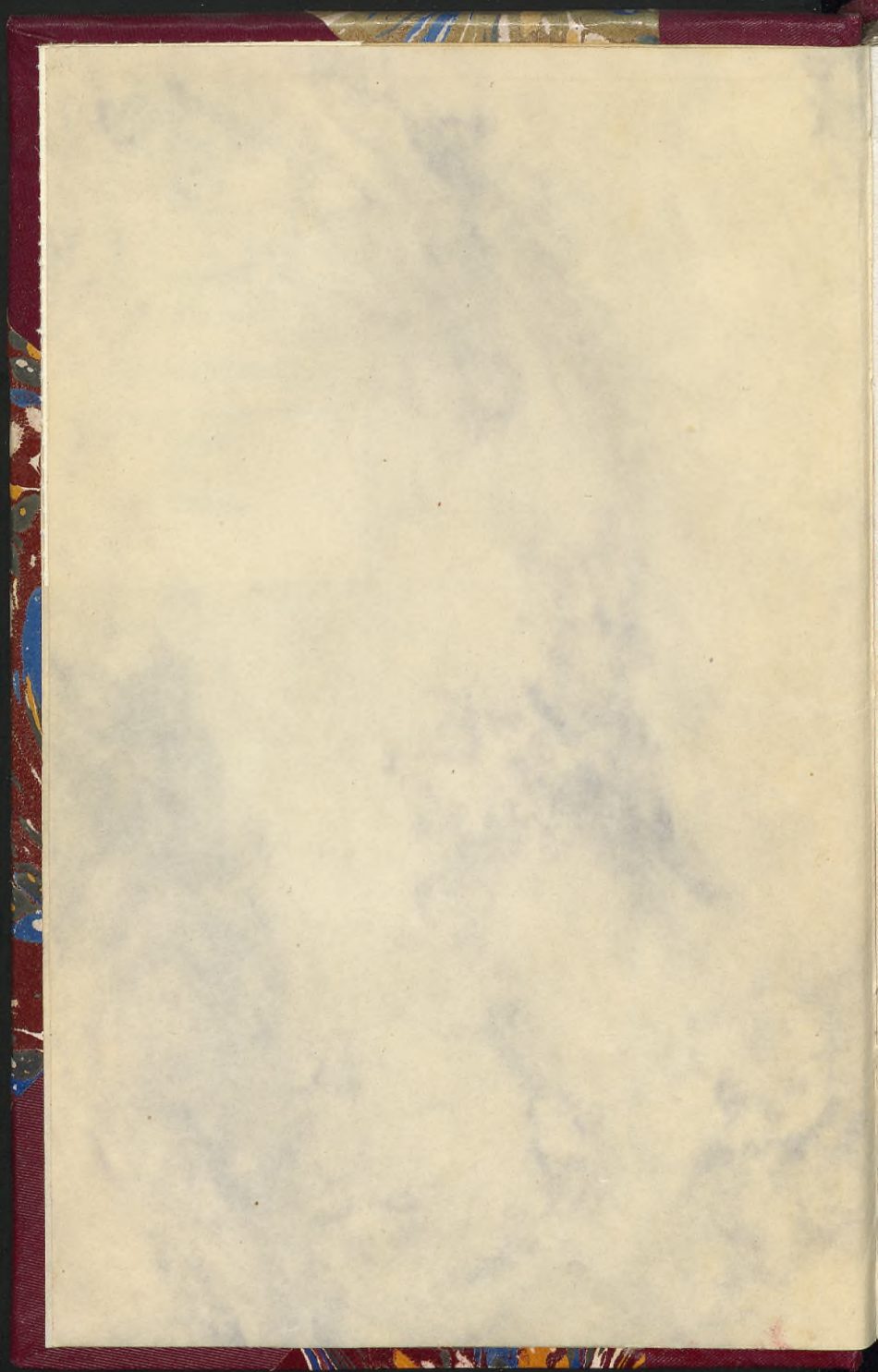

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.
Dram.

I.
ETT UNGDOMSMINNE
SKÅDESPEL I TRE AKTER.

II.
UNIVERSITETSSTUDIER
KOMEDI I TRE AKTER.

TVÅ DRAMATISKA UTKAST

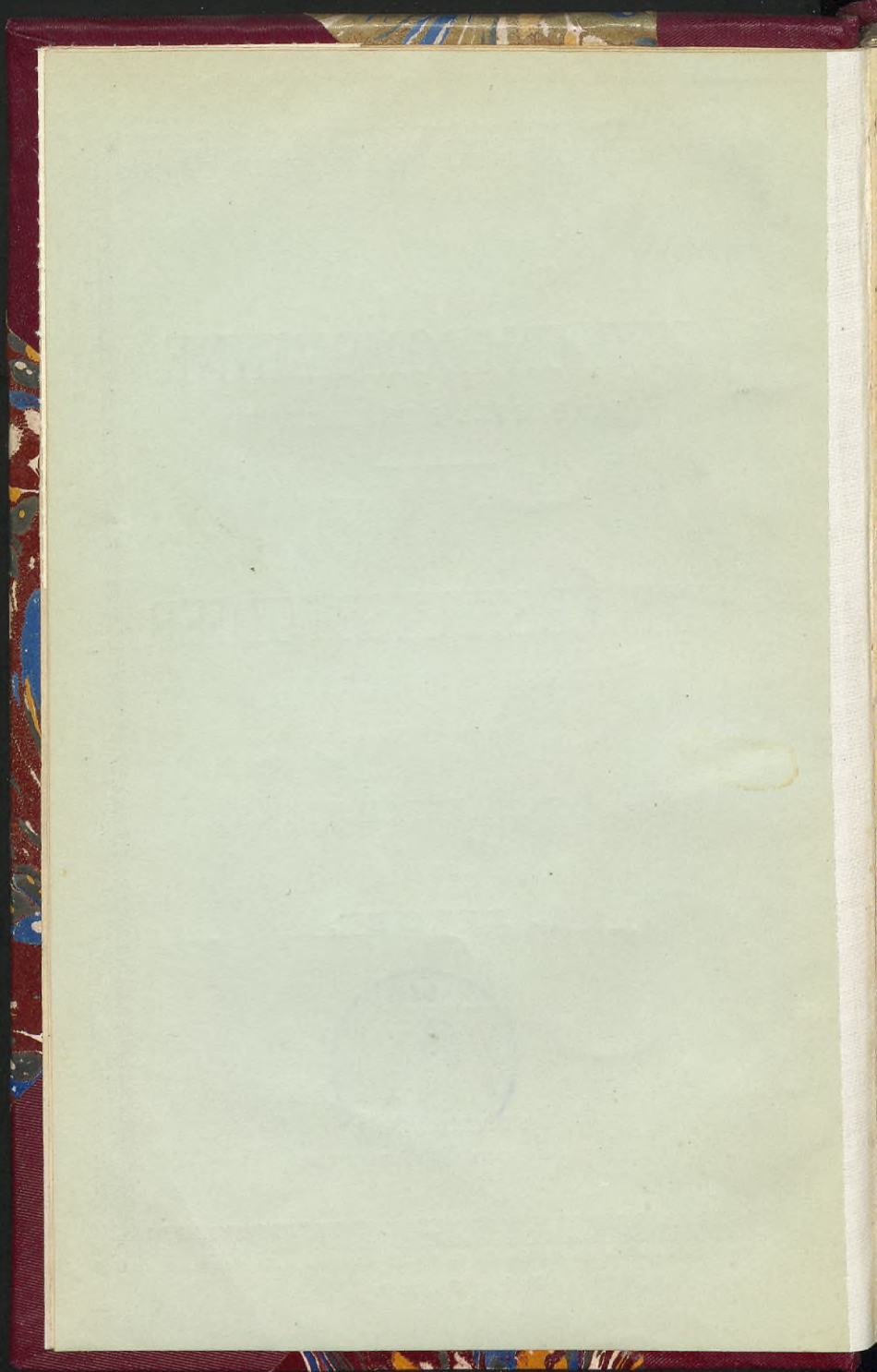
AF

L. BERGER.

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1885.

Pris: 2 kroner.

I.
ETT UNGDOMSMINNE

SKÅDESPEL I TRE AKTER.

II.
UNIVERSITETSSTUDIER

KOMEDI I TRE AKTER.

TVÅ DRAMATISKA UTKAST

AF

L. BERGER.

— 124 —

STOCKHOLM
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1885.

*Om någon teaterdirektör önskar uppföra någon af
dessa pjäser, bedes han i ärendet vända sig till författaren
eller dess rättsinnehafvare.*

ETT UNGDOMSMINNE.

SKÅDESPEL I TRE AKTER.

PERSONERNA:

WILLIAM SHAKSPERE.

ELISABET VERNON.

LORD SOUTHAMPTON.

RICHARD BURBAGE, skådespelare vid Globe-teatern i London.

MRS. PIPPINS, värdinna på »Svanen» i Stratford (55 år gammal).

BESS, uppapperska på »Svanen».

KATY, kammarjungfru.

MALMSEY, omkring 60 år gammal } åldermän i Stratford.

DOWLAS, 50 år gammal }

DUMPS

CATCHPOLE } poli-konstaplar.

LUMPFISH }

HURDLE } Shaksperes umgängesvänner i Stratford (omkring 20

SADLER } år gamle).

COMBE }

GESÄLLER och LÄRGOSSAR.

Förste akten i Stratford, andre akten på Fairyhill, tredje akten i London och på Holborn Bars, Southamptons landtställe. Mellan den siste akten och de föregående hafva 10 år förflutit.

FÖRSTE AKTEN.

Till venster, snedt på scenen, en öppen plats framför värdshuset »Scanen», af hvilket ytterväggen och ingången äro synliga. På den öppna platsen några bord med bänkar; vid ett af borden på den närmast salongen varande delen af platsen sitta Malmsey, Dowlas och Mrs. Pippins; de två förre drickande öl. Bess står vid ett bord vid ingången, sysslade med stänkors rengöring. I fonden ått höger en gammal, krokig gata och en del af staden med kyrkan.

FÖRSTA SCENEN.

MALMSEY. DOWLAS. MRS. PIPPINS. BESS.

MALMSEY.

Fru Pippins, ni en komplimang förtjenar,
ert öl är utmärkt!

DOWLAS.

Bättre öl ej fins
i hela England utom möjligtvis
hos gamle hedersmannen Dull i Bidford*.
De dricka.

MRS. PIPPINS.

För stort beröm, god' herrar! Treffligt dock
att för sin möda få ett sådant vitsord

* En för sitt goda öl och sina dugtiga dryckeskämpar (»The Bidford Topers») bekant liten stad i Stratfords grannskap.

af män som I. — Det är nu svåra tider
för oss, som sälja öl, ja svåra tider!

DOWLAS.

Er gamla visa, käraste fru Pippins!
Men skam få den som lyssnar till den tonen!
Jag gerna bytte bort mitt garfveri
emot er näring.

MRS. PIPPINS.

Gjorde ni det, granne,
så blefve ni bestämdt ej fet på bytet.
Betänk, här finnas i vår goda stad
väl tjugu ölhus; deraf kommer det,
att ingen värdshusvärd kan nu förtjena
mer än en ringa penning. Fordomdags,
för trettio år sen, var det andra tider.

MALMSEY.

Ja, bästa grannfru, derpå går jag in:
ju äldre världen blir, ju sämre skick
hon får i ett och allt. Uti min ungdom
det var väl mindre godt om öl och vin,
men också fans ej då så mycken flärd,
så mycket öfverdåd, som nu för tiden;
och det, fastän vårt hederliga Stratford
har sjunkit ner i ömkligt obestånd
på sista tiden.

MRS. PIPPINS.

Herre gud, den pesten!
Han hade ju så när gjort kål på oss;
det var för hiskligt!

DOWLAS.

Skyll ej allt på pesten!
Vårt välstånd led deraf, men snart igen
vi skulle repat oss, om ej vår handel

med ull gått så på tok. Ty denne handel var sanna grunden till vårt forna välstånd, och han blef väl igenom pesten skadad, men värre dock af dessa nya seder, att nu vår landtbesuttne, rike adel dels hägnar in till parker mycken jord, som förr var betesmark, dels säljer ullen till andra orter.

MALMSEY.

Ganska sant, vän Dowlas. Trots detta dock det stode bättre till, om ej en flärdfullhet förutan like sig nästlat in ibland vår ystra ungdom: här drickes, spelas, dansas, kurtiseras . . .

MRS. PIPPINS.

Ni sjelf ju tyckte mycket om att dansa, då ni var yngre.

MALMSEY.

Ja, min goda fru, men i all ärbarhet; nu höfviskheten syns blifva dag för dag allt mera sällsynt, och slagsmål ofta slutet blir på dansen.

MRS. PIPPINS.

Åhå, herr ålderman, ni syftar visst på det uppträde, som i Shottery* nyss timat, då der dansades kring majstång midsommarsafton.

DOWLAS.

Ja, sir Thomas' folk der oföväntadt fick sig en traktering, som jätt ej glömmes. — Denne Hurdle är en satans dugtig pojke!

* By invid Stratford.

MALMSEY.

Bah, bror Dowlas.
Han är en skojarare: han piskat upp
hans nådes folk och jagat dem från dansen
och nästan slagit jägaren i hjä. l.

MRS. PIPPINS.

Men Thomas Hurdle hade ju också
ett särskildt skäl att nypa den der gynnarn.

MALMSEY.

Ja, jägarn hade råkat bruka piskan
en smula hårdhänt uppå Hurdles rygg,
då riddarn lyckats fånga denne räkel
i Charlecot-park.

MRS. PIPPINS.

Att säga sanningen,
jag sköter ej om Hurdle; han nog vet
att reda sig ur hvarje kinkigt läge,
som han kan råka i, den djerfve sällen!
Men ondt det gör mig om min gudson Will,
som låtit sig förledas utaf Hurdle
att taga del uti hans vilda upptåg.

DOWLAS.

Sant, William Shaksperes öde är beklagligt,
och föga ädelt syns mig riddar Lucy
mot honom uti denna saken handlat.

MALMSEY.

Hä, sakta, broder Dowlas! Näpst förtjente
den bragd, som desse tvenne ynglingar
i riddarns park föröfvat mot hans vildbråd.
Han lät dem piska. Det är hela saken. —
Var det mån tro för djerft af riddar Lucy
att slike gäster ge ett dylikt respass? —
Det var väl också knappt för första gång,
som riddarns park af dem påhelsning fått.

MRS. PIPPINS.

Min gudson säger, att han aldrig förr,
än då han greps med Hurdle, ens i tanken
på riddarns vildbråd syftat. Misstänksam,
narraktigt misstänksam är riddar Lucy,
så snart det gäller blott hans käre park. —

Hurdle, Sadler och Combe komma från gatan.

Men se, här komma Hurdle och hans sällskap:
min gudson är ej med; det är för väl,
att han begynt att sky förledarns sällskap. —
Jag säger så, fast unge Hurdle är
min bästa kund, men det får icke hjälpa. —
Du Bess, betjena dessa unge herrar!

ANDRA SCENEN.

DE FÖRRE. HURDLE. SADLER OCH COMBE.

*Hurdle gnolar på följande strof:**

»En parlamentsmedlem och fredsdomare,
en fågelskrämma hemma, i London ett få;
Han i sin högfärd tror
sig vara mägta stor,
fast det är blott en åsna, som i lejonhuden bor».

MALMSEY,

halfhögt.

Den der balladen jemt! Nå vänta du!

Hurdle tystnar vid åsynen af Malmsey, som begynner ett tyst samtal med Dowlas och helsar läggiltigt de ankomne, hvilkas hälsningar vänligt besvaras af Mrs. Pippins och Dowlas. De nykomne sätta sig vid ett bord på hinsidan ingången, från salongen räknadt. Bess framträder genast till dem. Mrs. Pippins tar fram en strumpa och börjar sticka.

HURDLE.

God dag, flickungen min! Ge oss nu öf-
utaf ditt bästa och var flink i benen,
så blir du gift i år, det kan ej fela!

* Enligt sägnen författad af Shakspere.

BESS.

Ni lofvar rundt, men håller tunt, herr Hurdle,
 ty samma visa sjöng ni på i fjol.
 Ni måste därför gifva er till tåls,
 om med ert öl det går som med mitt gifte:
 det låter vänta på sig.

HURDLE.

Kära Bessy,
 den väntar ej för länge, som — hm — flicka!
 Du snart får man, men innan dess gif hit
 en stänka åt en hvar af oss; vi törsta
 som skördemän i värsta andetiden.

BESS.

Eller som gäss! När de med hafre proppat
 sin kräfva full, så snattra de så högljudt
 på vatten, vatten! Nu jag går, god' herrar!

SADLER.

Du har en gås oplockad med den flickan,
 min kärle Hurdle, tycks det, ha, ha, ha!

COMBE.

Hon är förbittrad, att han ej gör allvar
 af sina löften; lilla Bess vill giftas.

SADLER.

Han kan ej äkta alla, som han lofvar
 sitt trogna hjerta; Bess får ta räson.

HURDLE.

Nu nog med skämt! Som sagdt, jag väntar hit
 vår gode Will. Beslut vi måste fatta
 om hvad som göras bör uti vår sak
 nu, när sir Thomas kommit hem från London.

Bess inkommer med öl.

Se här, god' herrar, öl!

HURDLE.

Tack, vackra Bess!
 En skål nu, gossar, för vårt gamla England
 och för dess vackra flickor; lefve de,
 och ned med denne harkrank, riddar Lucy!
De dricka, Bess återgår till sin förra sysselsättning.

MALMSEY.

Hör på den gynnarn! Knappt ett ord
 han låter någon annan få ur munnen,
 så sqvadronerar han!
Dowlas och Mrs. Pippins vända sin uppmärksamhet på gästerna.

COMBE.

Jag håller vad,
 att fader Malmsey fiskat upp en nyhet:
 han ser så vigtig ut.

HURDLE.

Vår gamla smygpost
 skall väl ock lefva. Men för tusan, gossar,
 i måsten läsa, hvad vår William sist
 om riddar Lucy skrifvit.

*Tar upp ett papper, som Sadler och Combe under det följande
 hvar efter annan genomläsa under utbrott af bifall och skratt.*

DOWLAS.

Ackurat
 han är som fadren, starke bagarmästarn.
 Men för att återkomma till vårt ämne:
 jag tillstår, att de varit något vilda
 nu sista gången, men besinnas hör,
 hur svårt det är som ung att sinnet styra;
 och piska fria engelsmän, det är ju
 att längre gå än lagen. Riddarn gjort
 i sin förtrytelse mer än han borde.
 Hans öfverdrifna hårdhet nu dem eggat
 att taga hämd. Ja, retad af den skymf,

som han fått lida, diktar Shakspere visor,
i hvilka riddaren blir grymt förhånad,
som nyss ni hört. Och hela Stratfords ungdom
fördömer riddaren, men prisar Shakspere
och påstår, att han ej förtjent behandlas,
som nu ty värr har skett.

MRS. PIPPINS.

Ni talar sant,
herr älderman! Min gudson är så god
och präktig gosse, som än gud har skapat,
och så begåfvad! Mins ni icke än
hur för tre år se'n, då lord Leicesters trupp
i staden gästade, han på uppmaning
af Richard Burbage öfvertog en roll
uti ett skådespel, som eljest icke
på grund af sjukdomsfall här kunnat ges,
och huru han, som aldrig spelat förr,
den svåra rollen lärde inom kort
och spelte den till allas öfverraskning
så väl, som om han redan länge varit
fullt hemmastadd i skådespelarns konst.

DOWLAS.

Min fru, jag denna händelse ej glömt.
Jag satt bredvid hans far i Gillessalen,
som var teatern, och jag njöt att skåda
den glädje, som min hederlige vän
den qvällen hade af sin unge son.

MALMSEY.

Jag tillstår villigt, att mig fordom William
synts vara en rätt hygglig ungersven,
rätt blygsam, flitig, sedig och ordentlig,
men nu, gunås, det har ändrat sig.
Se'n gynnarn der han tog till skötevän,
pekar med armbågen åt Hurdle
har han beklagligtvis allt mer försummat

den syssla, hvori fadren honom satt
i akt och mening, att en dag han skulle
bli advokat liksom hans mästare,
höglärde och välärade herr Jenkins,
som nu i harmen öfver Shaksperes lätja
har gifvit honom afsked ur sin tjenst.

HURDLE,

som ifrigt lyssnat under det föregående.

Det är just som jag trodde: fader Malmsey
är starkt i farten med att tadtla oss . . .
Näväl, af Bess jag nog får reda på
när de ha gått sin väg, hvad han i dag
har haft att här förkunna.

till Bess

Mera öl!

Bess tar bort ölstånkorna och går att henta öl i dem.

MRS. PIPPINS.

Min gudson städs den främste var i skolan,
och det var ännadt, att när, fjortonårig,
han skolan slöt, han skulle skickas bort
till Oxford att än vidare studera.
Men obestånd då drabbade hans fader,
och gossen tvangs att lemna sina böcker,
bli qvar här hemma och sin fader hjälpa
i hans bestyr en tid. Se'n vardt han satt
i lära hos vår advokat, herr Jenkins,
som nu afskedat honom. Hvarför manne,
om ej för det, att Jenkins räds för riddarn?
Ty förr han hade städs, så sant jag är
en ärlig qvinna, idel godt att säga
om Shakspeare, prisade hans trogna flit,
hans skarpa hufvud, hans utmärkta insigt.

Combe lemnar papperet tillbaka åt Hurdle.

MALMSEY.

Nå nå, att han har hufvud, det medgifves.
Men likväl är det uppenbart, att han

har gjort ett dåligt bruk af sin begåfning.
Han annars vore ej uti den ställning,
hvari han råkat nu och hvilken snart
skall visa sig uti sitt hela allvar.

Afsigtligt med höjd röst.

Ty veten, vänner, att jag kunskap fått
af tillförlitlig man, att riddar Lucy,
hvars hemkomst vi i dessa dagar sett,
i sin förbittring öfver liden skada
och ännu mer till följd utaf den smälek,
hvaråt hans namn till spillo blifvit gifvet
i Shaksperes visor, ämnar hämnas med
att häkta denne och derefter föra
sin talan ända upp i högste domstoln,
om, mot förmodan, underrätten skulle
ej, som han fordrar, anse fängelse
på trenne månader som rättvist straff
för all den kränkning, hvilken han fått lida.

*Under tiden har Bess inkommit. Hurdle och hans kamrater
visa tecken till bestörtning; de dricka sedan häftigt ur de af Bess
insatta stånkorna.*

DOWLAS.

Fru Pippins, ni bör råda William Shakspere
att här ej längre stanna.

MRS. PIPPINS,
resande sig.

Ack, min gud!
Att tänka, det Will Shakspere skall bli häktad,
bli förd i fängelse liksom en tjuf,
det är för hemskt! Re'n sörja hans föräldrar,
att obetänksam han har gifvit ämne
åt lismande och hala sladdertungor,
hvaraf, gud bättre det! vår stad är full.
De dö väl utaf sorg, när de få höra
det öde, som nu honom förestår,
om han här stannar.

DOWLAS.

Grannfru, sansa er,
Sir Thomas' onda uppsåt skall ej lyckas;
det hoppas jag.

MRS. PIPPINS.

Gud gifve, ni blef sannspådd.
Men gån nu med, god' herrar, i min trädgård
och hjälpen mig att noggrannt eftersinna,
hvad här bör göras. Fins här något råd,
skall ej min gudson falla i den snara,
som riddarn söker att för honom lägga.
Will är för god att nämnas samma dag,
som denne adelsdryge, snikne ädling,
som aldrig minsta gagn har gjort vår stad.
Gemene smulgråt!

DOWLAS.

Sansa er, fru Pippins!
Kom med, bror Malmsey, låtom oss försöka
att vår värdinna ge all tröst, vi kunna.

MALMSEY.

Ja väl, med nöje. (*Reser sig*) Aj, min gamla, gikt!
Fru Pippins, låna mig af gunst er arm!

MRS. PIPPINS.

Se här, herr ålderman! Du Bess, tag in
två nya stänkor öl åt dessa herrar
och gå se'n hit igen och passa upp!

BESS.

Skall ske, som ni befaller, goda matmor!
De gamla gå in i huset, Bess efter dem med stänkorna.

TREDJE SCENEN.

HURDLE. SADLER. COMBE. Sedan BESS.

HURDLE.

I hafven hört, hvad Malmsey nyss berättat.

Om blott jag visste, att det vore allvar
med denna hotelse!

COMBE.

Kan du väl tvifla
derpå? Sir Thomas är nog man att göra
som Malmsey säger. Stackars, stackars Will,
skall han nu ensam plikta för de fuffens,
i hvilka äfven vi ha tagit del,
och du, vän Hurdle, större än vi andre?

SADLER.

Ja säg, du Hurdle, hvad vill nu du göra
att skydda Shakspere?

HURDLE,

till Bess, som återkommer.

Hur mår din matmor nu?

BESS.

Hon är helt upprörd.

HURDLE.

Men, för tusan, flicka,
för tusan, gossar, bör man genast tro,
hvad gamle Malmsey, den pratmakarn, säger!
Tids nog att handla, när vi mera säkert
om riddarns planer hafva kunskap fått.

COMBE.

Om blott det då ej är för sent att handla?

Förebrående

Du, Hurdle, är helt lugn, men — det är sant —
du hotas ej.

HURDLE.

Ha, Combe, du lezar upp mig!
Håll på med det! Mitt lugn du ej skall rubba.

COMBE.

Lyckligt för dig! Jag skulle i din ställning
ej kunna vara lugn, det är då visst.

HURDLE.

Hvad menar du med detta »i min ställning?»

COMBE.

Det som jag sade nyss; att du det är,
som rätta skulden är dertill, att Shakspere
har störtat sig i detta äfventyr,
der nu af häktning och process han hotas —
han just ej danad är att bära dylikt —

HURDLE,

undvikande.

Helt visst han ångrar ej, att han har vågat
den smälek hämna, som vi fingo lida,
när riddarn grep oss.

COMBE.

Det jag aldrig sagt;
men att han krypskytt vardt!

HURDLE,

häftigt.

Ha, krypskytt, Combe!
dock hvartill tjenar det att skräda ord? —
Må vara: krypskytt. Ja, jag var ett nöt,
som lät det kräket, riddaren på Charlecot,
mig öfverlista!

COMBE.

Om du blott ej lockat
Will Shakspere med dig uti samma öde!

HURDLE.

Jag nu det önskar, men han hade också
med riddarn sak. Ty när en vacker dag —

som ofta förr — vi varit uppå jagt och på vår återväg till Charlecot hunnit, vi mötte riddarn utanför hans park. — Och när han såg, att vi som byte förde två harar, beckasiner, några raphhöns, blef han helt mörk i hågen, sporde barskt, om vi ej skjutit bytet på hans ägor. Vi nekade helt höfviskt. Riddarn dock brast ut i bannor, sade, att vi voro två store skälmar, hvilket också stode trots vårt förnekande att tydligt läsa på våra tjufanleten. Han, sir Thomas, för gammal vore att sig låta lura af våra sägner och om han fick se oss än en gång på sina ägor, skulle hans drängar taga från oss jagtredekapen och jaga oss med hårda piskslag bort. Hans förolämpning sjöd i våra sinnen det öfriga af vägen, och vi svuro, att ej för intet denne snikne gäck oss skulle hånat; resten kännen I af denna sak!

COMBE.

Ja väl, men äfven något, som du välvisligen ej talat om: att du förut påhelsning gjort i parken, ty det har . . .

HURDLE,
för sig sjelf.

Så för djefvuln! Har det sports?

Högt.

Hvad kommer det dig vid, min gosse lille? Jag är ej sinnad bikta mina synder ej ens för dig; gif akt på det, vän Combe!

SADLER,
till Bess.

Den här diskursen börjar blifva tråkig.

Jag älskar friden. Kom, låt mig få se dig sticka strumpa.

BESS.

Kom då, fridens vän,
jag vill uppfylla en så menlös önskan.

De gå till det bord, der Mrs. Pippins strumpa ännu ligger kvar. Bess börjar sticka. Under det Hurdle och Combe fortsätta samtalet, försöker Sadler några gånger att kyssa Bess, men får till slut en örfyl. Han låtsar derpå ömsevis gråta och hota.

COMBE.

Jag har ej heller lust att bli din biktfar. Jag säger blott, att det för ledsamt är, att in på denna väg du dragit William. Han är nu sorgsen mer än någon anar, rent af förtviflad — icke just af fruktan för straff, men därför att hans goda mor är så bedröfvad öfver denna sak. —

HURDLE.

Jag har ej märkt hos Will så stora tecken till sorg.

COMBE.

Hans lugn bedrar dig. Kanske tror du, att äfven han så härdad är som du, som aldrig erkänt någon annan lag, än den din egen vilja förestafvat? Men det är misstag, Hurdle, sorgligt misstag. Väl är hans lynne lifligt, men derjemte så vekt, så passionerad, att med jemmmod han ej kan möta bister motgångsstorm. Hans håg ock drager honom till helt annat än det hvardagliga. Jag ofta sett, hur han med liflig tjusning blickar kring uti naturen och der du och jag blott skåda hvardagssaker, hvilkas namn vi hört, men hvilkas väsen helt likgiltigt oss syns, der söker han med girig blick

begripa dessa sakers sanna väsen
och talar då djupsinnigt mer än mången,
som kallas filosof, om dessa ting.
En annan gång igen med ändrad håg
han syns försänkt uti en diktad rymd,
full, som jag gissar, af inbillningskraftens
sjelffödda foster, och då svärmar han
om menskolifvets alla möjligheter,
i lycka som olycka. Kort och godt,
han tycks mig född till annat än vi andra.
Skald är han, och om ej jag tager fel,
han re'n har egnat många stunder åt
sin sånggudinna.

HURDLE.

Hvart vill du väl komma
med detta prat?

COMBE.

Jo, du skall råda Shaksperes
att genast fara bort. Det blir ej lätt,
skall du få se, att honom öfvertala.
En slö likgiltighet på sista tiden
hos honom insteg vunnit.

HURDLE,
eftertänksamt.

Visste jag,
att riddar Lucy verkligen är sinnad
process begynna, kanske sjelf jag fore
till Bristol, fast hans vrede synes mest
mot Shaksperes vara rigtad.

SADLER.

Han I slutat
munhuggas än? Här kommer nu vår William.

HURDLE,
till Bess.

En stänka öl, du Bess, till nye gästen!

Till de andre.

Vi låtsas först, som intet stode på.
Tids nog vi komma dock till sorglig nyhet.

FJERDE SCENEN.

DE FÖRRE. SHAKSPERE,

21 år gammal, tarfligt, men snyggt klädd.

HURDLE.

Du kommer något sent, min gode Will,
vi suttit här och väntat dig rätt länge.
Hvad har du gjort gudslånga sommardagen?

SHAKSPERE,

dyster.

Jag stod med solen upp och gick till Bidford
och kommer nu tillbaka.

HURDLE.

Till Bidford?

Du då har vandrat styft halfannan mil
att friska upp din strupe med ett öl,
som bättre är än vårt, din läckergom!

SHAKSPERE.

Min dryck har varit vatten, icke öl.

SADLER.

Hvad nu? Du var i Bidford och ej tömde
en stänka eller två — Jag måtte säga!
Det gör din dygd i mina ögon misstänkt.
Jag börjar tro, att rätt förtalet får,
som hviskar, att du svärmar, skriver vers...

SHAKSPERE.

Ha! Vid min ära, det är styggt förtal!
Dock kan man lätt för värre blifva utsatt...

SADLER.

Du tyckes helt och hållet ha förgätit, att för ett år se'n vi i Bidford voro och höllo dryckesstrid med *pimplarne* *, ty *drinkarne*, dess bättre, voro borta åt annat håll den dagen. Riktigt straffbart du handlat, då i dag du var i Bidford och icke drack till dryckesstridens minne. — Ty du väl medger, att det stundom är en ära att ha blifvit öfvervunnen? —

SHAKSPERE,
dyster.

Det finnes dagar, som man helst vill glömma.

SADLER.

Det gått för långt med dig, min käre Will, på sista tiden; snart jag ej förstår dig.

HURDLE.

Sadler har rätt. Det var en lustig dag, fast *pimplarne*, de svagaste i dryckjom i Bidford, slutligt bragte oss på kneken. En lustig natt derpå, när under eken, vi halfvägs måste lägga oss att sofva i ljusa sommarnatten bort vårt rus. Dock hade jag fått råda, hade vi till baka vändt och lyckan än en gång i strid med dessa *pimplare* försökt. Men du, min gosse, kunde ej bevekas, och så vardt ingen seger oss beskärd.

SADLER.

Du ser nu, William, att du dubbelt syndat: i fjol, då oss du hindrade att dricka, i dag, då du dig sjelf det nöjet nekat.

* Öldrinkarne i Bidford voro delade i 2 klasser: »The Topers» och »The Tiplers».

BESS,
som inkommit och hört de sista orden.

Mitt öl ni dricker väl ändå, herr Shakspeare?
Ej sant?

SHAKSPERE,
fattande stånkan.

Ja visst, min goda, vackra Bess!

HURDLE.

Så drickom
en skål för vännen, som vår glada Bess
helt lätt från nykterheten återvunnit.

De dricka.

BESS,
till Shakspeare.

Min matmor önskar att få träffa er;
jag går att säga henne, att ni kommit.

SHAKSPERE.

Tack, Bess! Hur mår i dag min goda gudmor?

BESS.

Ack, Malmsey har berättat saker, hvilka
gjort henne gruffligt ledsen.

SHAKSPERE.

Huru?

Blif qvar och säg, hvad Malmsey har berättat!

BESS,
gråtfärdig.

Han sagt, att riddarn vill er låta häkta
och låta döma er till fängelse.

SHAKSPERE.

Och gudmor, som är så förständig, trodde
den der historien?

BESS.

Ja, och blef så ledsen.
Nu sitta de i trädgården och språka
om hvad som göras bör, att rädda er
undan förderf.

SHAKSPERE.

Hvad sägen I, kamrater?
Är det väl troligt, att Sir Thomas hyser
en sådan afsigt?

COMBE.

Alla ha vi hört
af Malmseys mun, att riddarn vill dig häkta,
och fastän Malmsey är med Jenkins vän
och ifrån denne har sin nyhet, tror jag,
att han har kommit hit för att dig varna. —
Hvad Lucy angår, är han nog så retad,
att han ej skonar dig.

SHAKSPERE.

Men då kan Hurdle
ej heller undgå bli af honom häktad.

HURDLE.

Jo, William. Dina versar lär det vara,
som särskildt retad upp hans ilskna själ.
Det röda täcket är du, emot hvilket
liksom en tjur i raseri han rusar.

SHAKSPERE.

Att låta häkta mig nog ginge an;
men ingen domstol torde döma mig
till värre straff än böter.

HURDLE.

Men hvad nöje
det blir för honom att dig hålla kvar

i häktet, till dess saken hunnit gå
till högste domstoln, vår Stjernkammare!

COMBE.

Och är du häktad, söker han ej länge
förgäfves efter domare, som skaffa
hans önskan framgång: han är ädling, rik,
och magten lätt får rätt. Om i ditt ställe
jag vore, dröjde jag ej längre här.

HURDLE.

Mig riddarn ej skall fånga. Re'n i morgon
skall Thomas Hurdle vara utom Stratford.

SHAKSPERE,
förvånad.

Är detta, Hurdle, väl ditt fulla allvar?

HURDLE.

Han bryr sig ej om mig, det sägs, men jag
skall akta mig att tro det. Räf bak öra
han har minsann. Jag reser ner till Bristol.
Min faster der kan ha behof af mig.

COMBE.

Hör på, du Bess, du ej behöfver nämna
om Shaksperes ankomst för din matmor än.

Bess nickar bifall och går bort till samma plats som vid aktens början.

Se så, det gäller nu att finna råd!
Hvad hindrar väl, att du, min bäste William,
far samma väg som Hurdle?

SHAKSPERE.

Nej, till Bristol
jag vill ej resa. Ännu är jag icke
till fyllest öfvertygad om att riddarn
vill gå så långt som att mig låta fångsla;
svårt är att tro, att mina släta vers

i samma stil som riddersmannen hållna,
ha haft så stor effekt.

HURDLE,

ifrigt.

Du får ej vagga
dig in i säkerhet, du ångrar dig
en dag deröfver! Säg du någonsin
mig skrämmas bort utaf inbillad fara?
Om ej vår heder stode här på spel,
jag ej dig råde fara bort, ej heller
jag fore sjelf. Men nu jag villigt delar
min resekassa med dig.
Häller ut på bordet några guldmynt ur en pung.

SHAKSPERE.

Skall jag resa,
nog hjälper gudmor mig. I alla fall
behåll ditt guld!

Röster höras från gatan, poliskonstaplar komma.

SADLER,

resande sig.

Hvad nu? Konstapel Dumps
och Lumpfish, Catchpole, hans handtlångare!
Här ha vi vackert råkat uti fällan!

Alla rusa upp.

HURDLE.

Nu, vid sankt Georg, gäller det att hålla
kouraget uppe! Bess, spring genast hem,
spring hem bakvägen och säg till dem alla,
Gesäller, lärlingar, att hit de komma
på ögonblicket! Jag skall visa riddarn,
att Stratfordsgossarne ej tas så lätt.

BESS,

går.

På ögonblicket, se'n jag först berättat
för matmor, hvilka gäster hon har fått.

FJERDE SCENEN.

DUMPS, CATCHPOLE OCH LUMPFISH,

i embetsrätter och försedde med saxar.

DUMPS,

med snöfstande stämma.

God qväll, skulle jag säga, om det vore godt och hederligt folk, som sutte här och förtärde guds gåfvor i all ärbarhet. Men så är det ej. Ni ä' fastmera krypskyttar och försmädlige dagdrifvare, i synnerhet William Shakspeare, en smädesskrifvare till profession, sedan hans husbonde jagat honom ur tjensten för dåligt lefverne. Besagde William Shakspeare häktar jag i denna stund, sedan vi sökt honom hela dagen i Shottery, der han plägar tillbringa sin tid i lätja och bespottelse. Jag Niklas Dumps, öfverkonstapel i Stratfords stad, och mina medhjelpare, ärbare poliskonstaplarna Catchpole och Lumpfish häkta honom för smädesskrifveri och vildtjufnad i parken, som tillhör den högvälborne och stränge riddaren Thomas Lucy af Charlecot, och på befallning af besagde stränge och högvälborne riddare, sheriff och fredsdomare i grefskapet Warwick, ledamot af det höglofliga parlamentet, Sir Thomas Lucy af Charlecot.

Under Dumps tal ställa sig L. och C. på hvar sin sida om Shakspeare; Malmsey, Dowlas och Mrs. Pippins utkomma.

MRS. PIPPINS.

För guds skull, hvad är här å färde, herr Dumps?

DUMPS.

Fru värdinna, det gör mig ondt om er, som stått gudmor åt denne bespottelserike yngling. Men jag ursäktar er tillika, ty ni kunde då omöjligt veta, att den onde aldrig kunde till fullo utdrifvas ur honom, och hur mycket jag än högaktar edra dygder, så är det dock min oafvisliga pligt att häkta er gudson. Läggen händerna på hans axlar, karlar!

De göra det.

DOWLAS OCH MALMSEY.

Sakta, gode herr Dumps, förfira er icke!

MRS. PIPPINS.

Om ni vågar, Dumps, att . . .

HURDLE.

Visa först fram häktningsordern, annars äro vi ej skyldige att tro er, Dumps. Och bort med händerna så länge, tills ordern blifvit uppläst.

Står till Lumpfishs hand. Sadler gör det samma med Catchpoles.

MALMSEY.

Rätt, ni får lof att uppläsa häktningsinstrumentet, herr Dumps, innan ni häktar en drottningens undersåte.

DUMPS.

Ni talar vist och klokt, herr ålderman. Men hvad ynglingen angår, som talade före er, så är han den mest förpestlige kanalje, som fins i staden, ett Belials barn, en Nero. Håll ögonen på honom, Lumpfish!

LUMPFISH.

Jag tror mig ej kunna hålla hans ögon, om ej någon annan håller händerna på honom. Han är så fasligt hårdhänt!

DUMPS.

Rasar du, memiska? Hålla hans ögon? Jag menar: se till, att han ej går sin väg. Håll saxen i beredskap, förlora din fruktan, vi äro drottningens tjenare. *(Tar upp ett dokument, snyter sig och vill uppläsa det, när Hurdle härmande upprepar, hvad Dumps nyss sagt. I undfallande ton:)* Jag lyder er, herr ålderman, ni är vis och klok. *(I ilsken ton:)* Men hvad ynglingen angår, som talade före er, så är han ett Belials barn . . .

Alla med undantag af Catchpole och Lumpfish utbrista i skratt.

DUMPS.

Hä, hä, du härmar gäckligen en rättvisans tjänare.
Ha! Jag skall...

DOWLAS.

Bry er ej om honom i dag, herr Dumps, häkta honom
en annan gång.

DUMPS.

Tack för det rådet! Han skall häktas. Du skall
känna och förnimma, att jag ej är att gäckas med, din
folkförförare, din folkmördande kanalje, din vildbrädsför-
derfvande krypskytt. Ha!

HURDLE.

Läs upp häktningsordern! Vi äro ej skyldige att
låta vår dyrbara tid förderfvas af ett gammalt ölkadaver.

DUMPS.

Ölkadaver, hä, hä! Jag skall ej glömma det ordet,
din bakdantare, du satan i ynglingaskepnad! Vänta, vänta!
Håll ögat på honom, Lumpfish, och hören på ni, som ä'
kristliga människor. (*Läser.*) På grund af hvad oss, Thomas
Lucy, riddare, parlamentsledamot, sheriff och fredsdomåre
i Warwickshire, vederfaret är, nemligen att två af Strat-
fords ynglingar, William Shakspeare och Thomas Hurdle,
skjutit vildt i vår park och sedan, efter att de på hand-
lingen gripits och vederbörligen af oss och våra tjänare
näpste blifvit, med stor mansstyrka återkommit, brutit sig
in i parken, dödat många rådjur, slagit våra tjänare (så
att de en lång tid efteråt legat sårade och kranke) och
förstört vårt i parken belägna jägarhus, hvarjemte Shak-
speare om oss diktat för vårt anseende skadliga smådevisor,
hvilket allt kan af vittnen intygas, så bjuda och befalla vi
i egenskap af sheriff och fredsdomare i grefskapet Warwick,
att denne William Shakspeare skall för ransakning och dom
i häkte inmanas, hvar och när han först anträffas, och
ha uppdragit hans häktande åt Josias Dumps, ortens polis-

konstapel och f. d. kopparslagare i Stratford, hvilken härmed befullmäktigas att häktningen utföra och verkställa, hvar och när han kan, kommande den eller de, som i sina hjertans ondska denna häkning till äfventyrs söka hindra, att straffas för illvilja och uppstudsighet mot hennes nådigaste majestäts lagar och förordningar.

Gifvet Charlecot d. 8 Juli 1586.

Thomas Lucy.

Riddare, parlamentsledamot, sheriff och fredsdomare i grefskapet Warwick.

Under det han läser, hvarvid han upparbetar sig till allt större och större pathos och Lumpfish och Catchpole stå med gapande mun och föra händerna till hufvudbonaden, hvar gång Lucys namn nämnes, har Hurdle gripit Dumps' sax, som denne ställt mot bänken. Och när Dumps efter läsningen säger: »Nu har ni hört, att jag är stadd i lagliga ärenden; gören er pligt, konstaplar!» får han saxen kring sitt eget hufvud. Samtidigt rusa Sadler och Combe på Lumpfish och Catchpole och bemäktiga sig deras saxar.

DUMPS.

List, förräderi, öfvervåld!

MALMSEY.

Håll, gossar, betänken er!

DOWLAS.

Låt dem hållas. Låtom oss gå. Farväl, fru Pippins, lef väl, William. (*De gå.*)

HURDLE.

Nå, gamla ölkadaver! Hur smakar det att stå i halsjern?

DUMPS.

Ack, du kattsluge bof, du nedrige bakdantare! Uppror! Skriken karlar: uppror, uppror!

De hindras från att skrika. Några lärtingar och tre gesäller utkomma från huset.

FÖRSTE GESÄLLEN.

Hvad fan är det fråga om här? Hvad är detta för kollifej?

ANDRE GESÄLLEN.

Om jag ej misstager mig, kan man här förtjena ett par kannor öl genom att göra en god gerning.

TRÉDJE GESÄLLEN.

Här finnas foglar att sätta i bur, skulle jag tro.

HURDLE.

Bort, hem med er, lärlingar! (*Lärlingarne gå.*) Gesäller, fören dessa tre karlar ner i källaren, hvars dörr, Job, (*till andre gesällen*) du vaktar hela natten, att de ej krypa ut, förr än solen står högt på himlen. Fru Pippins, låt gifva de stackrarne ett par stänkor öl till mans, så att de ej lipa sig förderfvade. Bekymra er ej om följderna af vårt tilltag: alla stadsbor skola skratta sig förderfvade åt deras äfventyr, finna ert öl dubbelt smakligt och riddaren dubbelt löjlig mot förut. (*Till Shakspeare.*) Under tiden torde du, Will, hinna att lemna staden. — Ned i källaren med dem! Marsch!

DUMPS.

Ack, du bespottare och hedning! Vänta!

MRS. PIPPINS.

Kom med mig, William, jag måste tala med dig. (*De gå.*)

HURDLE,

knuffar Dumps lindrigt i ryggen, då denne går in, och ropar:

Gamla ölkadaver!

Alla gå, ridån faller.

ANDRE AKTEN.

Ytterkanten af en park, mindre djup åt venster; deri till höger en liten, fri plats med två gräsbänkar. En gång, omgifven af buskar, leder från parken till platsen. I fonden först vägen, bakom denne en liten insjö och på dess motsatta strand skogsbevuxna kullar. Eftermiddag. Vid ridåns uppgång kommer Shakspeare från venster på vägen. Han bär på ryggen en liten ränset och i handen en käpp. Stannar midt för ingången och betraktar utsigten.

FÖRSTA SCENEN.

SHAKSPERE.

En vacker utsigt! Här till venster insjön med sina näpna holmar och i fonden omkransad utaf skogsbevuxna kullar, som sirligt och behagfullt slutta ner mot marken. O natur, hvad du är härlig!... I trenne dygn jag som en febersjuk, som girigt tömmer syrlig svalkedryck, har njutit utaf landluft, sett med tjusning, hur skönt vårt England är. — Till höger ser jag en välskött park. Der borta bak de höga, de sekelgamla träden anar jag ett slott. Här stå vid parkens ytterkant två hviloplatser, redda här, emedan man njuter härifrån af sjöns och skogens samfälda skönhet. — Jag är trött, jag vill gå in och hvila mig en stund. Se'n framåt! Jag i Dunstable hvila skall i natt.

Öppnar grinden.

Och grinden är ej stängd; här bo då menskor,
 så misstänksamma ej, som riddar Lucy,
 och det är väl!

Går fram, sätter sig på ena gräsbänken, aftager ränseln, bortlägger kappen och justerar klädseln; leende.

Sir Thomas svär väl nu
 som bäst. — Det var minsann för mig en lycka
 att denna gång vid sidan hafva Hurdle;
 jag annars börjar skåda denne vän
 uti ett annat ljus, än förr jag gjort;
 mest för de ord, Combe sade vid vårt afsked.

Paus.

Hvad dessa dagar ha förändrat mig!
 Mitt gamla Stratford-lif framför mig ligger
 som ett aftaget plagg. Jag skådar på det
 och finner till min ledsnad fula fläckar,
 der minst jag anat dem. Dock jag vill sträfva
 att göra ogjordt gjordt, ej ondt, men godt
 och så bereda mig en bättre lott. —

Paus.

Till London! Men hvad blir väl der mitt öde?
 Männ' ej att likt så mången, gå och träla
 från bittida till sent för lumpen styfver,
 tillräcklig jemt att hungersnöden ge
 sitt respass dag för dag? Kanhända råkar
 jag der i vidrigheter, som min hjerna
 ej vågar tänka ens! Men lika godt,
 i London skall mitt öde blifva afgjort.
 Allt frestas skall. Så länge kraft jag har,
 skall striden föras. Dör jag dock af svält,
 har likväl *något* detta lifvet gält,
 och bättre jag ej är än mången annan,
 mer godt ej hjertat, ej mer vettig pannan,
 välkomna faror, var välkommen, död!
 Mer bitter är du ej än mången nöd.

Går bort och betraktar ånyo utsigten, stödjande sig på grinden.

ANDRA SCENEN.

ELISABET VERNON. SHAKSPERE.

Elisabet kommer på gången, som leder till platsen. Hon har en bok i handen.

ELISABET.

Hvad här är tråkigt nu! Helt annorlunda det var för fjorton dagar se'n, då onkel från Charlecot var här. — Hvad han dock är löjlig, den gode onkeln — så jag kallar honom, fast endast han är gift med en kusin, till pappa. Hvad han pratar och skroderar om parlamentet, Charlecot och sin park! Dock har han *en* förtjenst: han är ej tråkig som faster här på vackra Fairyhill. — Jag undrar, om hon alltid varit så som nu hon är, den goda faster Blunt. Om så är, icke under, hon vardt enka så tidigt som hon blef; hon har bestämdt sin dyre man ur lifvet tråkat bort. Dock jag är elak nu. Men man blir elak, då alla nöjen nekas en, då endast man talas hör om sina fel och brister, om huru syndig menskligheten är och hur ens enda nöje borde vara bönboken. Då man ens ej får ha frihet att ensam gå i närmsta grannskap, då en kammarjungfru jemt skall följa en i hälarne. Dock har det lyckats mig att någorlunda kring mitt finger böja den trogna Katy, hennes kammarjungfru. — Jag kan just undra, af hvad skäl min pappa hitskickat mig. Du stygge, stygge pappa, nej, snälle, dyrkade och gode pappa, ty det ju var för att jag skulle lära — nu, sedan jag har uppnått sexton år, skick och fasoner, som en verldsdam anstå

och dem jag ej får lära mig i hemmet,
 enär jag länge ingen moder egt. —
 I dag jag smugit mig från slottet ut
 förutom annat sällskap än en bok,
 och lär ej genast saknas, ty en herre
 med faster talar i affärer, Katy
 är skickad bort i hushållsärenden.

Får se en ränsel och leäpp på gräsbänken.

Jag vet begagna gynnsam vind. Men hvad
 betyder detta? Ha, jag ser, att platsen
 är re'n upptagen, och derborta står
 den som behagat göra intrång här.

Ropar.

Hör hit, ni vandringsman!

*Shakspeare vänder sig om, går fram till Elisabet, som han
 höfvisket helsar.*

Hvad gör ni här?

SHAKSPERE.

Jag vågat gå hit in att hvila mig
 en stund och att på samma gång mitt öga
 af traktens fägring mätta. Kanske ser
 ni icke gerna, att jag dröjer här;
 jag vill då genast gå.

Fattar tag i ränseln.

ELISABET,

vänligt.

Åh nej, min herre.

Sitt ni och hvila er. Ni stör mig ej,
 jag tänker sysselsätta mig med läsning.

Sätter sig på den lediga bänken och börjar läsa; paus.

SHAKSPERE,

för sig sjelf.

Hvad hon är skön! O, att så mycken fägring
 en gång skall dö och blifva maskars föda!
 Hvad är vårt lif, då sådant öfvervåld
 naturen gör på hvad hon skönast skapat!

ELISABET.

Mig tycks, min herre, att ni sade något.

SHAKSPERE.

Nej, vackra dam.

ELISABET.

Nå, ni beundrar då
utsigten härifrån?

SHAKSPERE.

Ja, vackra dam.

ELISABET,

för sig sjelf.

En artig karl. Jag måste spörja honom
om ett och annat. Säg, hvarthär bär resan?
Ty säkert är ni en långväga främling?

SHAKSPERE.

Till London. Innan qväll jag tänker vara
uti Dunstable. — Men jag stör er väl
i er lektyr?

ELISABET.

Nåväl, om jag ej skulle
mer läsa, om jag pratade i stället
en stund med er?

SHAKSPERE.

Till eder tjänst, min fröken!
Men föga värdigt sällskap får ni då;
jag är en olärd, oefbaren yngling!

ELISABET.

Hur gammal är ni?

SHAKSPERE.

Ett och tjugu år.

ELISABET.

Jaså, ni går till London? Nå, hvad tänker ni göra der? Är det ett kort besök, Är det en längre vistelse, det gäller?

SHAKSPERE.

Jag går till London för att göra lycka, som man plär säga.

ELISABET.

I hvad yrke är ni?

Studerar ni?

SHAKSPERE.

Det egna med mig är, att jag ej yrke har. Jag ej studerar, om ej som nu.

ELISABET.

Som nu?

SHAKSPERE.

Ja, det vill säga, jag stundom stirrar mig på skönhet blind.

ELISABET,

skrattande.

Ett kostligt studium! Men hvaraf lever ni då?

SHAKSPERE.

Jag hittills lefvat af att vränga vårt Englands lag hos en, som hetsar folk i lufven på hvarann.

ELISABET.

En advokat!

SHAKSPERE.

Men nu, tyvärr, jag mistat denna födkrok.

ELISABET.

Låt det ej gräma er. Tag er en bättre!
Men hvarfrån kommer ni?

SHAKSPERE.

Från Warwickshire,
från Stratford upon Avon.

ELISABET,
uppmärksam.

Och ert namn?

SHAKSPERE.

Är William Shakspere.

ELISABET,
som knappt förmår dölja sin förviring.

William Shakspere?

SHAKSPERE.

Ni tyckes bli förvånad åt mitt namn!

ELISABET,
bemästrande sig.

Jag tyckte blott, att jag ett buller hörde
i parken. Nå, det var väl ingenting.
Ert namn likgiltigt är. (*För sig sjelf.*) Hvad äfventyr
jag råkat ut för! Sitta bredvid honom,
som onkel pestade och svor så öfver! —
Tänk, om jag skulle ge den här munsjörn
för hans bedrifter! Men jag näns det knappt,

han ser så hjertegod, så hyggelig ut! —

Vänligt.

Om ni ej tröttnar på min frågvishet,
jag vill er spörja, hvarför ni har lemnat
ert goda Stratford och hvarför ni ej
för eder färd har valt den stora vägen
igenom Oxford.

SHAKSPERE.

Hvarför jag har lemnat
min hemort? Jo, jag *måste* lemna den,
jag eljest hade nu ej varit fri,
men fått i nesligt häkte hårdt umgälla
en strid, jag hade med en riddare. —
Min resa åter lyste mig att göra
igenom trakter, som jag hört beskrivas,
men aldrig skådat förr. Jag älskar vandra.
Dock detta tröttar er!

ELISABET.

Visst ej, min herre.
Det är så lustigt att få höra nytt!
Hvad heter riddaren?

SHAKSPERE.

Jo, riddarns namn
är Thomas Lucy, ägare till Charlecot,
helt nära Stratford.

ELISABET.

Nå, hur bar det till
att ni med riddersmannen kom i fejd?

SHAKSPERE.

Tillsammans med en annan gjorde jag,
att hämnas på en kränkning utaf riddarn,
ett inbrott i hans park och sköt en bock.

ELISABET.

Hvari bestod hans kränkning?

SHAKSPERE.

Han beskyldde oss orättvist för att ha skjutit vildt uti hans park. — Oss lyckan ej var gunstig: vi blefvo gripne utaf riddarns folk när vi för skymfen tänkte att oss hämna.

ELISABET.

Och se'n?

SHAKSPERE.

Och se'n befaldē han sitt folk oss straffa med arrest osh piskrapp.

ELISABET.

Hå,
han lät er piska!

SHAKSPERE.

Ja, de voro tio mot två: vi derfor blefvo öfvervunna... Men snart vi rymde, återkommo sedan med halfva Stratfords ungdom, sköto ner hans rådjur, plundrade hans granna jagthus och gåfvo alla af hans folk, vi mötte ett godt kok stryk.

ELISABET.

Åhå, jag måste tillstå, att I ej ären gode till att tas med I Stratfordsboar! — Nä, hvad gjorde riddarn åt saken nu? Mig lyster höra det.

SHAKSPERE.

Det var vid vinterns inbrott detta skedde, och riddarn hade bortrest att ta säte

i parlamentet, hvaraf han är medlem.
Men när för några dagar se'n tillbaka
han kom från London, ville han mig häkta
och hålla mig i fängelse, tills saken
till högste domstoln gått. Jag endast tackar
en gynnsam slump samt gode vänners bistånd,
att jag ej fängslad vardt, som riddarn velat.

ELISABET.

Men hvarför i all verlden sökte riddarn
blott fängsla *er*, då äfven flere andre
ju voro skyldige?

SHAKSPERE.

Emedan, sägs det,
jag, af hans råhet retad, mig fördristat
att skrifva en ballad om honom.

ELISABET.

Säkert
har er ballad då varit mycket mustig?

SHAKSPERE.

Åh, föremålet värdig! Jag benämnde
Sir Thomas åsna, klädd i lejonhud,
en fogelskrämma hemma, få i London
med mera, som min galla ingaf mig
att reta riddarn. — Men det bästa var dock,
att när konstaplarne på hans befallning
mig tänkte knipa, sattes de i stället
af mina vänner uti mörk arrest
uti en värdshuskällare.

ELISABET,

tcunget skrattande.

Ha, ha!

Fick saken sådant slut? När skedde detta?

SHAKSPERE.

För tvenne dagar se'n.

ELISABET.

Jag gratulerar
er till att hafva sluppit för godt pris.
Uppstiger, Shakspeare reser sig också. Elisabet strängt.

Dock vill jag som min mening säga er:
ni har ej handlat rätt mot riddar Lucy.
Att göra inbrott i en hägnad park,
det är *ett* brott och att en smådevisa
författa är ett *annat*, knappast mindre,
och begge värdiga att strängt bestraffas.

SHAKSPERE.

En fråga, stränga dam! Är ni af adel?

ELISABET.

Min herre, ja.

SHAKSPERE.

Mig tyckes sjelfva namnet
dess innehafvare till ädelhet
förpligta. Den jag aktar ej af adel,
som likt Sir Thomas handlar. Hvarje bonde,
som sniken skrapar samman jordisk mammon,
hvar grobian, som äger gods och pengar,
då vore adelsman så godt som han.
Den som har ärft ett namn, i forntid fräjdadt,
men ändock är en lurk, en tjuf, som stjal
från värlös redlighet och fattigdom
och stjal ostraffadt genom tidens vrånghet
och nedrigt medhåll utaf krönta bofvar,
är icke adelsman. För fan, jag önskar,
att heldre vara född af lägsta pöbel
än kallas adelsman och vara sådan.

ELISABET,
förrånad, sedan stolt.

Hur vågar ni, min herre, tala så?

SHAKSPERE.

Jo, i den eviga rättvisans namn,
som mäktigt talar i hvar menskobröst,
som ej af brott är fläckadt och förderfvadt.
Hvad fins väl mera nedrigt än med våld
på den som värnlös är, sin hämdlust stilla?
Och är väl adeln bättre än vi andre,
vi borgare? Vårt Englands största bragd
är att en gång ha Frankrike eröfrat.
Hvem gjorde det? Männ' adeln? Nej, det gjorde
vårt lands hågskyttar, borgare och bönder.
De vunno vid Crecy, Poitiers
och Azincourt och många andra ställen,
som evigt skola sprida glans utöfver
vårt tappra öfolk. — Ha, låt adeln,
låt snikne furstar drifva här sitt spel
en tid bortåt ännu, tills måttet rågas,
och odalmännen skola än en gång
bevisa sig som detta rikets herrar,
det spår jag.

ELISABET,
för sig sjelf.

Om jag längre lyssnar till
hans tal; om längre jag betraktar glansen
uti hans ögon, när han talar så,
jag känner mig helt frestad till att taga
mot riddaren parti. (*Lugnare.*) Men är då riddarns
beteende mot er i sjelfva verket
så orättvist?

SHAKSPERE.

Ja, det är orättvist.
För tusan, om jag då en trashank varit,

en listig tjuf, en rå landstrykare
och varit skyldig, såsom riddarn trodde,
jag kanske varit värd en slik behandling.
Men jag är son af aktade föräldrar:
min moder är af gamla ätten Arden,
och i sin vähmagts dagar var min far
så rådman som borgmästare i staden.
Jag sjelf, hur illa jag än är deran,
okunnig, fattig, hoppas dock att vara
af ej oädelt sinne.

ELISABET,

som lyssnat med intresse, far plötsligt tillsammans; hastigt.

Tag er packning
och dölj er der bland träden; jag hör fotsteg
på gången, jag vill ej, att någon ser
mig här uti ert sällskap; skynda! Fort!

*Shakspere fattar käpp och ränsel och går in bland träden.
Katy kommer.*

TREDJE SCENEN.

ELISABET. KATY.

ELISABET.

Det är ju Katy. Ha, jag får ett infall!
Helt säkert vill min gömde vän der veta
mitt namn; det får han ej — det passar ej,
det kan förråda, att jag är i släkt
med riddarns fru. Han får ej veta det.
Jag dock vill gifva honom rätt mot riddarn.
Jag kan ej annat . . . Nå, hvad vill du, Katy?

KATY.

Jag är af lady Blunt sänd hit att se,
hur ni befann er.

ELISABET.

Åh, min goda *mor*
kan vara lugn. Jag sitter här och läser
och njuter af det vackra sommarvädret.

KATY,

för sig sjelf.

Hon kallar henne *moder*. Hm, en ömhet,
som jag ej väntade. — Ni vet, hon önskar
att ni må vistas inne. Vill ni ej
nu följa mig till slottet?

ELISABET,

smelesamt.

Kära Katy!

jag ber dig, låt mig stanna här ännu
en liten stund, det är så vackert här!

KATY.

Om endast det går an?

ELISABET.

Visst går det an.

Du stygga fjolla, skall jag dig väl banna
för att få bli i fred!

KATY.

För guds skull, fröken,
blif ej onädig! Jag skall genast gå,
min söta fröken! Dröj blott ej för länge!

ELISABET.

Tack, snälla Katy! Nu adjö med dig
så länge!

Katy går.

ELISABET,

ser först en stund efter Katy.

Nu jag varit riktigt listig.

Min krypskytt skall nu tro, att jag är dotter
åt faster här, och råkas i en framtid

vi än en gång och han mitt rätta namn

får höra, skall han märka, att jag var

ej fullt så lätt att lura som Sir Thomas. —

Men jag har lust att som en vedergällning

för mitt bedrägeri och äfven därför

att han så ärligt allting mig berättat

åt honom gifva bort de sju guinéer,

jag har i börsen. (*Till Shakspeare.*) Nå, kom fram, ni
krypskytt.— Ni blir väl inte ond, om jag benämner
er skämtsamt så?

SHAKSPERE.

Åh nej, det blir jag ej.

Men nu jag vågar er ej längre störa;

jag är er tacksam för er vänlighet,

min goda fröken.

Ämnar gå.

ELISABET.

Tror ni, att ni slipper

så lätt? Nej, jag har mer att fråga er...

Nå, nå, den der affären med riddarn är

ju blott en bagatell. Men säg, hvad ämnar

ni ta er för i London?

SHAKSPERE.

Jag har tänkt

att bli aktör.

ELISABET.

Aktör? Men det ju är

ett yrke, som en gentleman ej anstår.

SHAKSPERE.

Man säger så, men jag för min del tror,
att det på innehafvarn blott beror,
om skådespelaryrket ej blir aktadt
så högt som någon annan konst. Jag skattar
det yrket som det ädlaste i världen,
som ställer fram med ord, med gest, med blick
den menckliga naturen, högt och lågt
uti vår själ och helvete och himmel.

ELISABET.

Det der förstår jag ej, som ni nu säger.
Min bok här, Daniels härliga sonetter,
emellertid mig gifva rätt mot er.
Der står, jag mins ej hvar, men nyss jag läst det:
»Jag röres ej af skådespelarns konst,
när han på scenen gycklar tal och handling*».
Hvad säger ni derom?

SHAKSPERE.

Att allt i världen
kan fuskas bort; ej mera de bevisa,
de ord, som ni från Daniel nu citerat;
han drar blott emot klåpare i fält.
Jag vet det, ty jag har studerat boken.

ELISABET,

med lätt gäckeri.

Åh, det var sannt, ni är ju också skald,
jag glömde det. Säg, känner ni sonetten
om skaldens flicka, den som börjar så:
»Min flickas ögon stråla som en sol,
och som koraller hennes läppar glöda;
sök hennes like ifrån pol till pol,
sök fritt; det skall dock vara fruktlös möda!»

* Namnkunnig engelsk sonnettist. De anförda orden äro dock ej af honom.

SHAKSPERE.

Jag känner den. Jag till och med har vågat
att skrifva en sonett, mot denne rigtad.

ELISABET.

Ni skulle kunna det? Jag blir nyfiken.
Var god och läs ert opus upp för mig!

SHAKSPERE.

Om ni ert öra värdigas att låna
så omelodisk röst, som min det är . . .

ELISABET.

Så börja då, jag idel öra är!

SHAKSPERE,

framsäger följande.

»Min flickas blick är ej lik solen alls,
och hennes läppar likna ej koraller;
om snö är hvit, hur mörk är hennes hals!
Och svart är håret, som från nacken faller.

Jag sett af rosor både hvit och skär,
men deras färg på hennes kind ej blandas,
och mången vällukt mera ljuflig är
än den, som hon från sina läppar andas.

Jag lyss till hennes röst och vet ändå,
att som musik mig just ej smeka orden;
jag aldrig skådat en gudinna gå —

Min flicka, när hon vandrar, går på jorden,
och dock, vid himlen, hon beundras tål
som någon, prydd med falska bilders prål.

ELISABET.

Bravo, min skald! Jag föredrar er dikt.

SHAKSPERE.

Ni är för god.

ELISABET.

Har ni författat mera
af detta slag?

SHAKSPERE.

Åh, ja. Jag är rätt flitig,
när lynnet drifver mig att skrifva vers.

ELISABET,

glad.

Men då ni är poet!

Med skämtsamt allvar.

Jag finner nu,
att riddarn är en åsna. Vilja skymfa
en skald som ni! Är icke karlen tokig?
Men nu till slut: det är en gammal plägsed,
att sångaren får lön. Säg, får jag ge
er denna lilla börs? Er resekassa
kan vara svag.

SHAKSPERE.

O tack, min ädla fröken —
ni har ett sätt, som man har svårt att motstå —
men likväl tvekar jag att ta er börs.
Det vore kanske skadligt för mig sjelf;
ty fattigdomen säkert är för mig
en bättre hundsförvandt än öfverflödet —
och orätt emot er, ty ni...

ELISABET.

Jag skall
er hjälpa att er mening säga ut:
»Ni är ett barn, som ej vet pengars värde». —
Så man begriper er. — Men jag vill pröfva

ert eget vett en smula. Säg mig nu,
 hvad heter jag, herr skald?

SHAKSPERE.

Jag hörde nyss,
 att ni bär namnet Blunt.

ELISABET.

Rätt! Huru gammal
 tror ni mig vara?

SHAKSPERE.

Sexton, sjutton år?

ELISABET.

Rätt, sexton år! Ni tror då, att en flicka
 af gamla ätten Blunt och sextonårig
 är barnslig! O, man riktigt kan bli sjuk
 vid sådan svart misstanke! Dock en gång
 jag skall bli hämnad, ni skall ångra er!

SHAKSPERE,

leende.

Nå, om jag tager mot, hvad ni vill ge
 är ni försonad då?

Tager börsen.

ELISABET.

Nu är det bra.
 Och det skall heta, när en dag ni vunnit
 publikens bifall, att jag var den första,
 som er talang uppmuntrat. — Tag nu på
 er ränsel; solen börjar redan sjunka
 i vester. Följ blott stora, raka vägen,
 och om en timme är ni vid ert mål.

Katys stämma höres:

Fröken Elisabet, fröken Elisabet!

SHAKSPERE,
färdig att gå.

Ni vet ej, ädla dam, hur ringa är
den skänk, som nyss er hand frikostigt gifvit
emot den godhet, som ni visat mig.
Ert hjertas värme har mitt hjertas is
smält bort, er vänlighet förjagat hatet,
som frätt min själ; jag är er gäldenär
för lifvet och kan intet återgifva!
Dock kanske! Kanske söker jag en gång
att teckna eder bild uti min sång,
och lefver han, min tack skall evig blifva.

FJERDE SCENEN.

ELISABET. KATY.

KATY.

Min Gud, min fröken, kom då genast! Fort!
Min matmor har mig bannat; skyndom oss!

ELISABET,
som slagit upp boken och låtsar läsa deri.

En enda strof blott än, så gå vi genast.

Deklamerar.

»Och dock, vid himlen, hon beundras tål
som någon, prydd med falska färgers prål.»

Ridån faller.

TREDJE AKTEN.

London. Shaksperes arbetsrum. Dörr i fonden. Till höger ett bord, på hvilket två vaxljus brinna och böcker och manuskript ligga. I rummet några stolar, vid dörren en bänk, hvarpå Shaksperes kappa och hatt ligga och mot hvilken hans tärja står stödd. Vid ridåns uppgång skrifer Shakspere.

FÖRSTA SCENEN.

SHAKSPERE,

upphörande med skrifningen.

Låt se, hvad jag nu skrifvit för att lyfta
ifrån mitt hjerta dessa tunga känslor,
som, ack, så ofta göra mig förstämd
och skrämna lefnadslust och glädje bort.

Läser högt följande:

Trött vid allt uselt, önskar jag mig död:
Jag ser förtjenst, till tiggarslafven buren,
och tom odåga stå i öfverflöd
och tro, som guldren var, gement försvuren;

Och gyllne ära, kastad bort åt skam,
och qvinlig dygd, af råa sinnen skändad,
och äkta duglighet, som ej släpps fram,
och kraft, af magtens matta skugga bländad;

Och vetenskap, för magtspråk vorden stum,
och konst, som häcklas af doktor Enfaldiger,
och enkelhet, oqvädad såsom dum;

Och Godt som fånge, Ondt som fänggevaldiger. —
Trött vid allt slikt, jag slöte helst min färd,
om Du ej vore kvar i denna verld. —

I dessa ord jag gifvit luft åt känslor,
 som någon tid borttåt min själ bestormat.
 Hur arg är ej vår verld, hur trång den stig,
 på hvilken redligheten måste vandra,
 då lögnen, listen, skrytet och förtålet
 sig tumla gladt framåt på breda banor,
 och uppå deras fräcka anletsdrag
 ler lyckans solsken. Tvi dig, verld,
 hur äcklig är du ej! Dig skurkar tjusa,
 du fala tärna! Redlighet är dumhet,
 blott framgång är förtjenst. Om än så stor,
 du hedrar ej förtjensten, om dess klädnad
 är fattigdomens. Spencer, ädle Spencer,
 du ljufve skald, du utaf hunger dör
 uti vårt London, der i öfverflöd
 odågor frossa, värdiga ej ens
 din skotvång lösa upp. Och desse store,
 skam öfver dem, som pocka jemt så snålt,
 så cyniskt oblygt på att få beröm
 för hvar almosa, som de räcka oss,
 oss diktens söner, tidehvarfvets röster,
 för efterverld, som vill dess saga höra.

Ser åter på papperet. Med ändrad ton.

Men är hon väl i lifvet denna *Du*,
 som i min dikt så trolskt sig smyger in?
 Jag vet det ej, jag börjar derpå tvifla,
 ty all min forskning har förgäfves varit. —
 Och denna lady Blunt, hvars namn jag hört
 tillsammans med Miss Vernons ofta nämnas
 af min beskyddare, jag vet med visshet
 ej ega barn. . . Försvunnen är så flickan,
 som i ett viktigt ögonblick af lifvet
 mig gaf ett prof på qvinlig ädelhet,
 som aldrig jag kan glömma. Sköna, skälmska
 och hjertegoda flicka, måtte lifvet
 dig huldt beskära sina bästa gåfvor,
 och är du död, din ande slumre ljuft! —
 Min pennas flit har krönts med önsklig framgång,
 och äfven lyckan varit mig bevågen,

ty hon har gifvit mig till gynnare
 en ädling, lord Southampton, hvilkens skyddskap
 jag högt värderar. — Men ligg der, sonett,
 som för en efterverld mitt hjerta blottar,
 ligg der bland dina bröder!

Lägger bort papperet.

Nu till annat!
 Mitt nya skådespel, som lorden bedt mig
 åt honom skriva till hans bröllopsfest;
 må nu en stund min själ i anspråk taga:
 Midsommarsnattsdröm!

Tager ett manuskript och bläddrar deri leende.

Här det går vildt till,
 men uti verkligheten knappast mindre:
 den stackars lorden, som en drottning's nyck
 tyranniskt hindra vill att gifta sig;
 hans hjertas kär, till följd af samma nyck
 af slafviskt lydig slägting innespärriad!
 Det gör mig grufligt ondt om dessa begge,
 som af ett omildt öde så marteras.
 O kärlek, hur din sällhet är bedräglig!
 Liksom ett solsken på en kulen höstdag
 du är i lifvet.

Det slår två slag på dörren.

ANDRA SCENEN.

SHAKSPERE. Sedan BURBAGE.

SHAKSPERE.

Så, hvem knackar nu,
 vid denne sena timme? Det är Burbage.
 Jag borde känt igen hans sätt att knocka.

Går och öppnar, Burbage inträder.

Välkommen, Dick!

BURBAGE,

lägger hatt och kappa på bänken och ställer undan sin värja.

Förlåt, om jag dig stör.

Men min nyfikenhet tar ut sin rätt.
 Det är ju många dagar, som du ej
 synts till vid vår teater — det betyder
 det vet jag utaf gammal vana, du —
 att du författar.

SHAKSPERE.

Nå, det tjenar föga
 att neka, och jag vill min synd bekänna.
 Se här, hvarmed din vän sin arma hjerna

Visar manuskriptet.

på sista tiden bråkat.

BURBAGE,

sätter sig vid skrifbordet; efter att en stund hafva ifrigt bläddrat i manuskriptet.

Huru, Will,

Du låter Oberon, elfkungen, säga
 en artighet åt drottningen; hvad nu?
 Har du, som annars är så karg på smicker,
 till hofman dig förvandlat?

SHAKSPERE.

Åh nej, Dick.

Men denna gång jag måste vara artig
 i hopp att kunna blidka hennes vrede:
 Mitt nya skådespel vill lord Southampton
 vid sin förmälning föra upp.

BURBAGE,

liftigt.

Om denna

gå skilda rykten: någre vilja veta,
 att han blir fängslad, om han djerfves bryta
 mot drottningens befallning, andre åter,
 att drottningen sitt bifall nådigt gett.

SKAKSPERE.

Jag önskar, att det sista vore sant,
ty om jag känner lorden rätt, han fruktar
ej något, då hans hjertans kär det gäller.

BURBAGE.

Du känner honom bäst.

Paus, under hvilken Burbage ser i manuskriptet; derpå liftigt.

Ah, nu jag börjar
begripa planen. Hertig Thesei
förmälning med Hippolyta du valt
till styckets medelpunkt och dertill knutit
två andra pars förlofning. Men hvad göra
de underbara väsendena här,
Titania, Oberon och Puck?

SHAKSPERE.

Jo, Oberon,
som i Cupidos planer djupt är invigd,
styr till ett lyckligt slut de ungas kärlek,
som först med farliga förvecklingar
dem alla hotade.

BURBAGE.

Hvad för figurer,
du skapat här: Snut, Botten, Qvitten, Flöjt!
Aha, jag tror, de föra upp ett kostligt
spektakel, de, till bröllopparens gamman!

Lägger bort manuskriptet.

Om rätt jag känner dig, har du af dessa
ingredienser åter trollat fram
ett mästerverk.

SHAKSPERE.

Kritiken kanske säger
helt annat. Kanske slår den utan krus
till spillror, hvad min arma fantasi
här till sin fågnad djerfts att bygga upp.

BURBAGE.

Kritiken har förstummats, se'n du framkom
med Romeo och Julia; den fruktar
att blifva hyssjad ner af allmänheten.

SHAKSPERE,

glädtigt.

Men du har spelat så min puckelrygg,
den tredje Richard, att kritiken jublat.
Haf därför tack, du trogne ungdomsvän,

Räcker Burbage handen.

du, utan hvilkens hjälp jag säkert ännu
med fattigdomen kämpat.

BURBAGE.

Jag dig halv
att lära ett af mängden oförstådt,
ringaktadt yrke.

SHAKSPERE.

Men det yrket gifvit
poeten födan. Utan det jag stannat
på halfva vägen eller, mera troligt,
jag vore länge sedan död af svält.

Det klappar på dörren.

BURBAGE.

Men hör, det klappar!

SHAKSPERE.

Ännu ett besök
på denna timme!

Går och öppnar.

Hvem kan det väl vara?

Southampton inträder.

Mylord Southampton!

SOUTHAMPTON.

Vän, förlåt jag kommer
 så sent och eder stör uti ett samtal
 med, som jag ser, en vän.

*Burbage bugar sig. Shakspeare mottager lordens hatt, kappa
 och värja, lägger dem på förenämnda ställe och bjuder lorden en
 stol vid bordet. Southampton till Burbage.*

Min bästa herre,
 jag länge er talang har känt, ett nöje
 det är mig nu personligt bli bekant
 med största prydnaden på Londons scen.
 Jag hoppas, att vi blifva goda vänner.

BURBAGE.

Ers nådes vänlighet har inga gränser,
 det är bekant. Jag ställer min person
 till eders nådes tjänst.

SOUTHAMPTON.

Ett anbud, som
 jag strax tar an.
Skakar hand med Burbage och sätter sig; de öfriga följa exemplet.

Nåväl, min käre skald,
 hur långt har nu er vackra dikt framskridit,
 är ni vid slutet snart?

SHAKSPERE.

Ers nåde, planen
 jag nu i utkast hunnit föra ut;
 blott litet putsning här och der, och verket
 är färdigt.

SOUTHAMPTON.

O haf tack, min gode vän!
 Ni lyckligt fyllt ert värf, men jag, ty värr,
 har ingen utsigt att min önskan vinna;
 det är förtvifladt!

SHAKSPERE.

Har då ej er drottning
sitt bifall gett?

SOUTHAMPTON.

O nej, jag bedt förgäfves.
Nu återstår mig blott en enda utväg:
att föra bort miss Vernon.

SHAKSPERE.

Huru tänker
ers nåde handla?

SOUTHAMPTON.

Just att pläga råd
med er om denna sak jag kommit hit.
Säg, bäste vän, hur skall jag nu bete mig? —
Herr Burbage, er närvaro ej oss hindrar
att tala fritt. —

Burbage bugar sig.

SHAKSPERE.

Hur står väl saken nu?
Ers nåde har ju lyckats muta tjenarn...

SOUTHAMPTON.

Till ingen nytta! Ty nu lady Blunt
har upptäckt min komplott; på flera dagar
ej bref, ej budskap till min älskade
jag kunnat skaffa fram. Skärpt vaksamhet
till min förtvivlan all samfärdsel stört
emellan mig och ladyns sköna fånge. —
Ett råd, I vänner! Hur skall jag väl lyckas
att med ett budskap tränga fram till henne
och dag och timme nämna, när ur fångslet
jag henne vill befria.

SHAKSPERE,

efter något begrundande.

Eders nåde
för någon tid se'n nämde, att gref Essex,

som ju har gamla ladyns varma vänskap
 på samma gång han är en vän till er,
 berättat er, att lady hade önskat,
 att lärare från London skulle hemtas
 till slottet för att fröken ge lektioner
 i språk och i musik. Om vi nu skulle
 den goda ladyns önskan efterkomma?

SOUTHAMPTON,

ifrigt.

På hvilket sätt och när, min värde vän?

SHAKSPERE.

Jo, eders nådes språktalang er gör
 till lämplig lärare åt eder dam
 uti Italiens sköna tungomål.
 Herr Burbage, om hans hjälp ni ej försmår,
 ej mindre lämplig blir att ge lektioner
 uti musik — hans spel på luta är
 gudomligt — kort och godt, I båda kunnen
 som lärare er smyga in i huset
 och en af eder kan det lätt nog lyckas,
 att om ers nådes plan ge fröken kunskap.

SOUTHAMPTON.

Men huru komma in? Det är just knuten!
 Hur gäcka denna vaksamhet, som lady
 till min förtviflan visar dag och natt?

SHAKSPERE.

Af grefve Essex måste eders nåd
 två vackra anbefallningsbref sig skaffa
 för frökens lärare. Låt se, ers nåde
 sig kallar Florio — det språkmästaren är —
 och du, vän Burbage, blir lutspelaren Pearson.

BURBAGE.

Två allbekanta namn här uti London!
 Det skall bli roligt spela Pearsons roll.

Hur skickligt jag skall härma hans fasoner,
 hans knäppningar med fingrarne på lutan,
 hans blickar, som jemt stirra stint mot himlen!
 Och ni, ers nåde, måste dugtigt rycka
 på högra axeln och beständigt rätta
 så lady Blunts som hvarje annans uttal.
 Det blir gudomligt!

SOUTHAMPTON.

Men att bedja grefven
 om slikt, väl vore att hans vänskap ställa
 på alltför vådligt prof; han genomskådar
 min afsigt genast. Grefve Essex är
 för öfrigt ej i London. Han är bortrest.

SHAKSPERE.

Gör ingenting. Jag blir då grefve Essex:
 jag skall er anbefalla, mina herrar,
 i grefvens namn.

SOUTHAMPTON.

Ni skulle våga det?

SHAKSPERE.

Jag löper gerna denna risk; jag känner
 hans goda hjerta och är viss uppå
 att han min lilla list ej illa upptar,
 om han engång får derom höra talas. —
 När vill ers nåde göra ett försök?

SOUTHAMPTON.

I morgon redan.

BURBAGE.

Nej, det går ej an.
 Ers nåde måste först uti sin roll
 af mig bli instruerad; detta kräfver
 till minst en dag.

SOUTHAMPTON.

Vi börja re'n i dag,
Herr Burbage. När vi lemna denne vän,
vi gå till er, om ni tillåter det.

BURBAGE.

Med nöje. Morgondagen skall er lära
er roll perfekt. Om vi i öfvermorgon
försöka lyckan, blir det väl tids nog.

SOUTHAMPTON.

Och senast trenne dar derefter för jag
till Holborn Bars min älskade, och derpå
skall utan uppskof bröllopet bli firadt,
att icke våld må hinna träda mellan.
Men det är sant. Blir väl ert skådespel,
vän Shakspere, också färdigt att uppföras
så hastigt?

SHAKSPERE.

Tvifvelsutän. Sänd mig bud,
när vi behöfvas, och vårt sällskap kommer
på dag och timme till ert Holborn Bars.

SOUTHAMPTON,
uppstiger.

Nå väl, det är beslutadt. Tack, min vän,
på förhand tack, hur saken än må ända.
Herr Burbage, kom! Er arm, min instruktör!
Jag hoppas, att jag skall er heder göra.
De skaka hand med Shakspere och fullända sina drägter.

SHAKSPERE.

God natt! Se här gref Essex anbefallning.

Southampton mottager den.

Han skall för eder öppna ladyns port
och rädda fröken ur dess fångsel fort.

De gå.

FJERDE SCENEN.

En sal på Southamptons landställe Holborn Bars utanför London. En huftuddörr i fonden, till venster en mindre dörr.

SHAKSPERE. BURBAGE.

SHAKSPERE.

Vän Burbage, medan här vi vänta på de nyförmäldes ankomst, du berättade hur det vid enleveringen gick till. Jag ännu knappast hört ett ord derom, så har min tid i anspråk varit tagen af rollinlärande och resbestyr.

BURBAGE.

Jag vet det, bäste Will, men också är din framgång makalös. Åskådarna med stormande applåder bifall gifvo så väl åt pjes som åt uppförande. Välan, nu till ditt spörsmål! Allting gick, som vi beräknat. Fröken gaf sitt bifall till planen strax, och i går qväll, så der vid elfvatiden, gingo jag och lorden, se'n vi i slottets närhet stält en styrka på tio ryttare, till slottet fram och förde, sedan fröken vår signal ifrån sitt rum i öfra våningen besvarat, med en tvinnad steges tillhjälp hans käresta förutan buller bort. På mindre tid än trenne timmar voro vi här tillbaka, der tillrustning redan till bröllop gjorts. Du underrättades om resans utgång. — Men en sak, min vän, mår du ej väl i dag? Du förekommer mig något drömmande.

SHAKSPERE.

Åh jo, rätt väl.
Men denna dags tilldragelser min själ

i ovan spänning hålla. — Vet du kanske, ifrån hvad landskap fagra bruden är.

BURBAGE.

Att du, som är med lorden så förtrogen, ej vunnit kunskap om det der förut, förundrar mig.

SHAKSPERE.

Min vän! Den ädle lorden blott sagt mig namnet på sin själs utvalda och prisat hennes dygder och behag samt klagat öfver hindret, som sig reste mot hans förmälning. Glömsk utaf allt annat, han ej om brudens härkomst nämt ett ord.

BURBAGE.

På vägen dit han talte om för mig, att fröken, enda arfving till föräldrar, som dött för många år se'n, vistats mest i Hartfordshire, der hennes gods befinnas, men sedan tvenne år i Buckingham, hos henne tante, den stränga lady Blunt, och sist på Wilmington, ett gods, som tillhör en ladyns släkting, som i Holland fäktar emot Spanjorerna.

SHAKSPERE.

Tack, bäste Dick, jag nu är tillfredsstäld.

BURBAGE.

Bland gästerna du märkte väl gref Essex? Grefven hjertligt åt din förfalskning af hans namn har skrattat.

FEMTE SCENEN.

DE FÖRRA. LORD OCH LADY SOUTHAMPTON,

från dörren till venster.

LORD SOUTHAMPTON.

Vi denne dag ej skulle sluta väl,
 Elisabet, om vi ej desse vänner
 af hjertat tackade för troget bistånd.
 Du känner re'n den ene: er, herr Burbage,
 vi äro högst förbundne, eder tjenst
 vi skola bära uti tacksamt minne.
 Er vänskap är oss dyrbar.

Burbage gör en djup bugning.

Här, min fru.

Vänder sig till Shakspeare.

En vän se'n är tillbaka, hvars talang,
 i dag som förut ofta gjort mig stolt
 att helsas för hans vän, men hvilkens snille
 hur stort det är, dock ej hans karakter
 kan öfverträffa. Er, herr Shakspeare, tacka
 vi sist, men icke minst på denne dag,
 ty er var planen, som vi förde ut,
 er vän och jag. Förutan er min lady
 ej ännu varit min.

ELISABET,

räckande Shakspeare handen.

Herr Shakspeare, tack
 för hvad ni gjort. Er tjenst den vänskap ökar,
 som jag åtminstone re'n länge hyst
 för eder.

SHAKSPERE.

Ädla lady, eder vänskap
 mig städse dyrbar, blir från denne dag
 det dubbelt, sedan ödet så har fogat,
 att uti er person på samma gång

som makan till min skyddspatron jag vördar,
jag äfven ser ett älskligt ungdomsminne.

SOUTHAMPTON,

förvånad, skämtsamt förebrående.

Är du, min dyra Bess, bekant med Shaksperer
och har ej talat om för mig den saken,
fast ofta jag för dig hans dygder prisat?

ELISABET.

Förlåt, min dyre vän, om du nu finner,
att din berömde skyddsling är tillika
en ännu äldre vän till mig.

SOUTHAMPTON.

Förstår ni,
herr Burbage, detta?

BURBAGE.

Nej, men nu jag anar,
hvarför i dag min vän så tankspridd varit.

SOUTHAMPTON,

till Shaksperer.

Ni ofta hört mig tala om miss Vernon,
det är ett namn, som jag i edra öron
på sista tiden hvarje gång, vi råkats,
har låtit ljuda, och likväl ni ej
ens antydt, att ni var bekant med damen,
som bar det till i dag; förklara detta!

SHAKSPERE.

Det är helt lätt förklaradt. En person
med detta namn jag kände ej.

SOUTHAMPTON,

till Elisabet.

Men hvarför
har ej min vän fått kunskap om ditt namn,
min dyra lady?

ELISABET.

Jo, det gick så till,
att när vi råktes sist — det är ju nu
snart tio år se'n dess — jag var en stygga,
som hade infall, öfver hvilka jag
nu smått får blygas.

SHAKSPERE,
med värme.

Nej, min goda lady,
ni gör er orätt; jag har bättre minne.
Ni var den första, som mig bistånd gaf,
den första, som min sång med bifall helsat,
och aldrig har jag glömt det glada samtal,
vi förde uppå vackra Fairyhill.

SOUTHAMPTON,
till Elisabet.

På Fairyhill? Nu börjar jag begripa:
du var der på besök hos faster Blunt...

ELISABET.

Som nyss förut besökts af riddar Lucy
från Charlecot.

SOUTHAMPTON.

Ja det är ju sant, Sir Thomas
kan räkna slägt med dig. Hans hustru är
kusin till faster.

SHAKSPERE.

Ah!

ELISABET.

När så en dag,
på Fairyhill i parken jag fick skåda
en främling, som sig sade heta Shakspere
och vara ifrån Stratford, som han lemnat,
emedan han förföljdes af Sir Thomas,

jag kände re'n i förväg hans historia,
 men som jag var, som sagdt, en liten stygga
 den tiden, låtsade jag ej derom,
 och så fick främlingen på nytt historien
 berätta . . .

SHAKSPERE.

Desto högre jag beundrar
 er vänlighet. Men hvarför skulle namnet
 på min välgörerska jag ej få känna?

ELISABET.

Jag ville narra er, som varit stygg
 mot riddar Lucy, och jag ville dölja,
 att jag var slägt med denne. Om jag sagt
 mitt namn åt er, ni kunde ju ha hört det
 förut som namn på slägtingar till riddarn.
 Jag därför lät er gå uti den tron,
 att unga missen hette Blunt och vore
 en dotter till min fromma, stränga faster;
 jag ber er hjertligt nu därför om ursäkt.

SHAKSPERE.

Den vackra summa, ni så vänligt gaf mig,
 ni fruktade, jag toge ej emot,
 om jag er slägtskap med Sir Thomas misstänkt;
 se der det sanna skälet till er list.

SOUTHAMPTON.

Du stygga varelse! Men nu är saken
 till allas vår belåtenhet förklarad.
 — Vi derom tala mer en annan gång. —
 Ni vet, att från i dag, min gode Shakspeare,
 ni har på Holborn Bars ej mera en,
 men tvenne vänner, som beundra er.
 Välkommen hit, så ofta trägna mödor
 er lemna tid dertill. Herr Burbage, ni
 får icke heller glömma bort oss, kom
 i sällskap med er vän!

ELISABET.

Ett gladt välkommen
skall städs värdinnan uppå Holborn Bars
uti beredskap hafva. Men, herr Shakspere,
jag måste banna er en liten smula
nu till att börja med.

SHAKSPERE.

Och hvarför då?

ELISABET,

skämtsamt hotande.

Det är ej riktigt vackert, medge det,
att än i dag ni ger den stackars riddarn
små hugg som i de »Muntra Fruarne».
Ni måste snart godtgöra detta fel,
och bäst det sker, om ni med onkel Lucy
försonar er.

SHAKSPERE.

Min goda lady . . .

ELISABET.

Tyst!

Ej några undanflykter! När jag var
för knappt ett år se'n på besök på Charlecot
och bragte talet uppå er, herr Shakspere,
berömde riddarn er och åt ert snille
sitt bifall gaf och sade, att i er
sin största heder Stratford torde finna,
beklagade er forna tvist och medgaf,
att han er förorättat, dock ej just
af elakhet, men därför att han narrats
af den misstanke, som med skäl han hyste
mot er kamrat, den rätte skyldige,
samt slöt sitt tal med önskan, att I måtten
en gång försonas.

SHAKSPERE,

rörd.

Väl, min goda fru.

Jag vill försonas. Nästa gång jag kommer till Stratford, skall min vän, herr Combe, få föra mig till Sir Thomas.

ELISABET.

Det skall glädja honom, om ni hans kära Charlecot vill besöka.

SOUTHAMPTON.

God natt nu, vänner! Mina tjenare stå i beredskap att till hufvudstaden er återföra. Än en gång vår tack!

Till Shakspeare.

Er underbara dikt, min käre vän, hvarmed ni har förevigat vårt bröllop, skall glädja oss uti vår lyckas dagar och skänka tröst, om ofärd hotar oss* kom nu, min älskade!

SHAKSPERE.

O poesi,
ditt milda välde sträcker sig så vidt,
som himlarymden och till paradiset
förmår du ödemarker skapa om.
Du lättar sorgsna sinnens tunga qual
och kommer brystna hjertan än att klappa.
Du blef min största sällhet uti lifvet
du tröstar mig för mången bitter stund.
Er, ädle lord, blef dock af lyckan gifvet,
hvad bäst af allt här uppå jordens rund
vi männer med vår sträfvan kunna vinna:
en trogen kärlek af en ädel qvinna.

Ridån faller.

* Drottning Elisabet lät kasta det nygifta paret i fängelse, dock endast för en kort tid.

UNIVERSITETSSTUDIER.

KOMEDI I TRE AKTER.

PERSONERNA:

JOHAN SJÖGREN (23 år gammal), student.

HJALMAR BORG (26 år gammal), medicine kandidat.

LINNSTRÖM }
THORSON } »öfverliggare».

NATZÉN, student.

PATRON SJÖGREN, Johans farbror.

IDA, hans dotter.

ENKEFRU TENGBOM.

NORA, hennes dotter.

OLLE, Sjögrens dräng.

EN TIDNINGSPÖJKE.

EN PROFESSOR.

WULF.

TVÅ POLISBETJENTER.

FIGURER VID MAJKARNAVALEN:

SKALDEKUNGEN.

GAMBRINUS.

FJOLNER.

FAUST.

GRETCHEN.

EN MARKTSCHREIER.

EN KLOCKSKOJARE.

Studenter och karnavalsfigurer. Folk af begge könen.

Scenen är i Lund.

FÖRSTE AKTEN.

Förmaket hos fru Tengbom. Till höger (åt gatan) två fönster. Mellan fönstren soffor med dicanbord, omgifvet af ett par emmastolar. På bordet elegant skrifställ och böcker. En spegel på väggen. Till venster två dörrar, mellan dem ett skänkskåp. Dubbeldörr i fonden. En liten tambur utanför med låst dörr. Ett par stolar till höger om dörren; till venster en klädhängare.

FÖRSTA SCENEN.

NORA, sedan en tidningspojke.

Vid ridåns uppgång står Nora vid ena fönstret och ser utåt gatan.

De synas ännu icke till. Och det är fåfängt att söka dem vid jernvägsstationen, ty farbror åker då helst efter egna hästar. Om jag ändå visste, hvar de ämnade ta in, men Ida har ej ett ord derom i sitt bref. —

Hvad jag har tråkigt! Om jag skulle försöka läsa litet i Tegnéer, medan jag väntar? (Sätter sig i en af emmastolarne, öppnar en bok, i hvilken hon börjar en läsning, afbruten af gäspningar; det ringar.) Hvad?

Om de verkligen skulle komma nu? Om de ej gått Storgatan och jag därför ej kunnat se dem?

Går och öppnar tamburdörren och kommer åter in.

TIDNINGSPOJKEN,
i tamburen.

Lunds Veckoblad! Programmet till Majkarnavalen, särskildt 15 öre!

NORA.

Bara tidningspojken! Stig in, min gosse! (*Tar upp en börs.*) Här har du 25 öre för programmet.

POJKEN,

instiger, lemnar tidning och program.

Merci beaucoup, mademoiselle!

NORA.

Du talar franska, tror jag? Hvem har lärt dig det?

POJKEN.

Hå, det lärde jag af en student, som de kalla' Fra Diavolo — en högst elegabel herre, en don Guano, som det heter så gentilt nu för tiden — då jag för ett par terminer se'n var lite grann' markör på Jonssons biljard. Un, deux, trois, dix, seize, längre gå vi ej i »à trois», och stort längre går ej min franska. Men det är sant, jag kan också säga: comment vous portemenez-vous, monsieur? Au revoir, mademoiselle!

Bugar sig med komisk värdighet och går.

NORA,

skrattande.

Ha, ha, ha! Fra Diavolo — den der länge, ståtlige oduglingen Linnström, som jag ofta sett i Johans sällskap, egnar sig således åt markörpojkarne's edukation! Nå ja, något måste man väl göra. (*Sätter sig.*) Låt oss nu se på karnavalsprogrammet! (*Läser:*) Stor, lyckad fest med högst sevärda, världsberömda personager, bland hvilka må nämnas: Hans Höghet Mephistopheles eller Midfastopelle, Freja med kattorna, Doktor Faust med Gretchen, kung Gambrinus, kung Fjolner, Lola Montez m. fl. —

Det skall bli roligt att få beskåda hela härligheten i morgon. Nu måste jag se efter nytt i tidningen. (*Läser:*) Vid slutet af vårterminen aflagda akademiska examina: examen stili latini pro gradu philosophico, hm, det vet jag betyder: de som skrivit pro gradu. Låt se: Peterson,

Elmblad, Malmström, Lindberg, —dahl, —borg, —qvist, —blom — det var en mähta hop af familjen Lind — en som det tyckes mycket framåtsträfvande familj — Sjöberg, Fristedt (*med smärta*) icke *han!* Hvad det är ledsamt! Så mycket mera, som han bestämdt har kunskaperna. Men hans umgänge med de der gamla nationskamraterna Linnström och Thorson fruktar jag vara skadligt för honom i mer än ett afseende. (*Ögnar ånyo i bladet.*) Men hvad ser jag! Med. kandidatexamen har aflagts af Hjalmar Borg. Så dugtigt af Borg! (*Det ringer.*) Nu kanhända!
Går listigt och öppnar.

ANDRA SCENEN.

NORA. IDA. OLLE,

med en nattsäck i hvardera handen och mössan under armen.

IDA,
i vårdrägt.

God dag, god dag, Nora!

NORA.

Ni komma då! Jag har väntat rysligt på er och började nästan frukta, att något hinder kunde ha kommit i vägen för resan. Men hvar är farbror? God dag, Olle! (*Olle bugar sig med nattsäckarne i handen; Nora till Ida.*) Låt mig hjälpa dig med kappan!

Nora hänger kappan på en klädhängare vid dörren, Ida hatten dersammastädes.

IDA.

Pappa, Nora, skulle först uträtta ett par små ärenden, sade han.

NORA.

Mamma är utgången, men hon kommer snart hem. Sitt ner, kära Ida! (*För Ida till soffan.*) Olle, sätt då ner nattsäckarne!

Olle sätter dem under klädhängaren.

IDA.

Nu är Olle fri och kan göra, hvad han behagar så der ett par timmar, men då får han komma hit igen. Så har pappa sagt.

OLLE.

Ja, jag kunde väl tänka, att patronen inte så snart hade något att befalla. Jag skulle därför vilja gå ut i sta'n på en liten titt så länge.

NORA.

Olle skall först ha sig ett glas madeira. Olle skall veta, att jag ej glömt, hur dråplig hjälpreda han var oss i fjol på Sjödala. Sitt då ner, Olle!

Går åt venster genom andra dörren.

OLLE.

Kommer aldrig i fråga, att jag sitter i herrskapsrum. *(Till hälften för sig sjelf, till hälften åt Ida.)* Fröken Nora har då hjerta i bröstet för två, det är säkert.

IDA.

Nå, Olle, hur ämnar han begagna ledigheten? Det är väl länge sedan Olle var i Lund?

OLLE.

Ja, det ä' det. Jag har inte varit här, se'n jag tjente hos prostén. — Jo, fröken Ida, först går jag som hastigast in och ser om hästarne der oppe på Stadshuset. Petter, stalldrängen, har ord om sej att se bra om kräjen, men jag litar helst på mig sjelf. — Annars skall den der Petter vara svår att råka ut för i kortspel, men det har han väl ej tid att fresta en med i dag. — Det är för resten en underlig sta', Lund.

NORA.

Inkommer med en bricka, hvarpå finnas en kaffin, glas och några biscuits; hon slår i glaset.

Var så god, Olle!

OLLE,
bugande sig.

Det är rent för mycke' att ta in madera åt mej.

NORA.

Se så, krusa inte, Olle!

OLLE.

Nå så ödmjukaste skål då! (*Tömmer glaset.*) Det var då styfvare än sjelfve prostens kyrkvin.

NORA.

Tag en sådan liten bakelse till vinet!

OLLE.

Kommer aldrig i fråga . . .

NORA.

Men hvarför det då? Jag tog dem in för att de skulle ätas.

OLLE.

Kan väl vara. Men de ä' för fina att ätas af sådane som jag. Heldre tar jag då . . .

NORA,
hastigt infallande.

Ett glas till.

Står i.

OLLE.

Herre Jesannes, nej, jag ville säga en -- buss, men det är tids nog, när jag kommer ned på gatan.

NORA.

Först det ena och se'n det andra!

OLLE.

Ja, det är då omöjligt att neka, när fröken bjuder. (*Bugar sig och tömmer glaset.*) Tackar aldrig ödmjukast . . . Fröken Nora liknar då ordentligt patrons brorson. Han är lika gemen och spendersam af sej, fastän han nu läser sig förderfvad, som alla dessa här studioserna. Jaha, han och fröken Nora skulle minsann bli ett rart par.

NORA,

ond.

Olle, hvad står han nu och pratar för persilja! Hur kan han komma på ett sådant infall?

Ställer brickan på skänken och blir stående framför den.

IDA,

skrattande.

Nå, nå, Nora, var ej så sträng! Du ser, hur Olle ångrar sig . . . Men hör nu, Olle, hvad mente han med det der yttrandet, (*härmar Olles uttal*) att Lund är en så underlig sta'.

OLLE,

lätt om hjertat.

Jo, ser fröken Ida, först och främst ha de så många klockor i tornen på domkyrkan: silfverklockan och den förfastligt stora klockan — jorden darrar, när den går — så det var en lycka, att inte någon professor dött här vid lag och den gick, när vi körde in i dag, ty då hade nog Poppen försökt att skena — och så ha de 3 andra stora klockor. När de alla ringa — men si det är bara hvart 50:de år — är det som på domedag. Och så ha de apokryftikan under kyrkan med jätten Finn och så de orimligt höga tornen, Lunda påga, som de skällas . . . I tornluggarne är en djekna hop med alikor. En gång flög en prestpojke ner från ena gluggen och . . .

IDA.

Slog ihjel sig, ja, det vet man nog.

OLLE,
klipskt.

Nej, ser fröknarne, prestrocken, som hjälpt så mången skålm, hjälpte också pojken. Han singlar ner så lugn som en sexstyfversslant och behöll alikeäggen... Jag skall titta på tornen. Det gör så förbaskadt godt, förstår fröknarna, att ha sett något stort i världen. (*Ida och Nora skratta.*) Och så skall jag leta upp ett hus, det der med de många djuren i, telogisk museum, tror jag, det kallas. Herre Jösses, när jag sist var der, sto' jag hela tiden som bortbytt; jag va' så haj för de grymma djuren, lejon, tigrar, björnar och så'na der. Prosten grina' åt mig och sa', jag var rädd. Så fick jag se en hop fåglar, och då liksom lättades det kring hjertat. Men när vi se'n kommo till sjelfvaste krokodilen, hjalp det ej längre, hvad prosten sa'. Det skall bli lögn, sa' jag, att jag står här längre bland de argsintaste vilddjur i världen och har qväljningar och rysningar. Och så gick jag så gu'.

Nora och Ida skratta.

IDA.

Och likväl vill han i dag åter leta upp huset med de förfärliga vilddjuren i?

OLLE.

Ja, ser fröknarne, jag kom se'n underfund mä', att kräjen inte va' *leftande*. Jag vill derfor se dem en gång till, och se'n skall jag säga prosten, att det nu inte längre duger att lura mej mä' telogisk museum.

NORA,

sättande sig i en emmastol.

Om Olle vill ordentligt se sig om der, får han ej försumma sig. Det stänges om ett par timmar. Gå upp till kyrkan och Lundagård, så har Olle museum söder om Tegnérstatyn.

OLLE.

Tack för underrättelsen. Ja, Tegnér, den va' då lär-

dare och qvickare än många prostar tillsammans och likväl bara en menniska.

IDA. . .

Nu blir Olle för lärd . . .

OLLE.

Ja, nu har jag pratat för länge. Adjös!
Går; Nora går efter ett par ögonblick ut och stänger dörren.

TREDJE SCENEN.

IDA,

till den inkommande Nora.

Nora, jag har ofta tänkt för mig sjelf: här vid fönstret sitter väl Nora stundom och ser min kusin gå förbi. Nå, gör du ej det, och helsar han ej artigt hit upp?

NORA,

sätter sig vid bordet.

Åh jo, stundom. Men annars äro din kusin och jag temligen främmande för hvarandra nu för tiden.

IDA.

Men ännu håller han af både dig och din mamma, det har han ofta sagt, sedan den tid, han bodde hos er.

NORA.

Emellertid har han ej varit hos oss se'n Märtenafton.

IDA.

Det är oartigt af honom! Hvad i all verlden kan det vara, som sysselsätter honom så mycket nu för tiden? I fjol somras kunde han, som han uppgaf, för brådska ej komma hem under de oförgätliga veckorna, då du och din mamma gästade oss. Pappa är ond på honom derfor, och nu blir han ännu mera misslynt, när han får höra, att

Johan ej gjort visit här på så länge. — Med afseende på Johan och dig hyser jag annars samma åsigt, som den hederlige Olle nyss uttalade, att ni passa för hvarandra, och jag hade väntat att här vid lag se er förlofvade.

NORA.

Så du kan prata!

IDA.

Kanske du ej håller af honom? Det skall du ej inbilla mig! Jag såg det i somras på dina ögon, på hela ditt väsende, när man talade om honom.

NORA.

Nåväl, att din kusin förr egt ett rum i mitt hjerta, må vara sant. Jag tyckte, när han bodde här, att han var så flitig, hygglig och blygsam...

IDA,

ifrigt.

Var? Är han det då ej längre? Dessa trägna studier...

NORA.

Som jag sagt, umgås din kusin ej mera här i huset. Jag känner föga eller intet till hans framtidsplaner. Och inte blir jag den, som skall försöka draga hans uppmärksamhet till sig. (*Mera gladt.*) Men Ida, eftersom du är så skarpsynt med hänsyn till andras hjerteangelägenheter, torde du ej finna det allt för tokigt af mig, om äfven jag tror mig ha sett något hos dig.

IDA,

käckt.

Verkligen? Till hvilket resultat ha då dina spaningar kommit?

NORA.

Nå, det kan göra det samma så länge. I stället vill jag ur tidningen för dig läsa upp en nyhet, som kanske

intresserar dig. (*Läser.*) Med. kandidatexamen har aflagts af medico-philosophiæ kandidaterna Hjalmar Borg och . . .

IDA,

glömmande sig, listigt.

Ack så roligt, Medicine kandidat vid 26 års ålder! (*Rodnar, sedan likgiltigt.*) Nå, många äro väl det och äro ej bättre derför.

NORA,

leende.

Nej du, de äro ej många och inga hvardagskarlar heller. Hvad särskildt Borg angår, så bör det vara ganska trösterikt för dig att veta, att du ej behöfver vänta mer än 2 eller 3 år för att bli doktorinna.

IDA,

reser sig och går ut på golfvet.

Du stygga! Om du blott hade minsta skäl att tro sådant, men . . .

NORA,

reser sig och lägger armen om Idas lif.

Jag ser, att min pil har träffat. Din rodnad, din förställda vrede säger mig, hur riktigt jag gissade, när du i somras under de dagarne, Borg på hemresa gästade Sjö-dala, en vacker morgon på insjön råkade få hatten afbläst och Borg tog den i flykten. När du tackade honom med ditt ljufvaste leende och din vackraste blick, kom jag ofrivilligt att tänka så här: Ida skulle nog ej ha något emot att med tiden bli doktorinna.

IDA.

Nu har jag fått nog af din skarpsynthet. Jag är glad att Borg så fort tagit examen. (*Med ändrad ton.*) För att ingenting dölja vill jag tillägga, att Borgs person från första ögonblicket, jag såg honom ingaf mig både aktning . . .

NORA.

Och beundran, kärlek!

IDA.

Förtroende emot förtroende! Erkänner du, att kusin Johan ingifvit dig samma känslor, så torde jag vara böjd att tillstå något sådant med hänsyn till Borg.

NORA.

Näväl, jag tycker bättre om Johan än om någon annan.

IDA.

Så roligt, Nora! Du älskar då Johan! Det skall jag tala om för pappa, och här skall bli annat lif af!

NORA,
hotande.

Du kan blott understå dig! Icke ens mamma har fått veta det. Om du sqvallrar, tar jag revanche på dig hos farbror! Jag skall för honom tala om din Borg. (*Lyssnande.*) Köksdörren gick, mamma kommer.

IDA.

Här kommer pappa på trottoaren. Tyst du!

NORA.

Tyst du! Jag går och öppnar för farbror.

Går.

FJERDE SCENEN.

DE FÖRRA. FRU TENGBOM. PATRON SJÖGREN.

FRU TENGBOM,

inkommer genom andra dörren.

God dag, kära Ida! (*Ida hjälper henne att aflaga kappan.*)
God dag, min lilla flicka, (*kysser Ida*) välkommen eller välkomna, ty din far är naturligtvis med?

SJÖGREN,

som inkommit under de sista orden.

Riktigt, kusin. God dag kusin. (*Tar raskt af sig rock och ytterhalsduk och helsar sedan på fru Tengbom och Nora; till Nora, som inkommit.*) God dag, Nora! Hvad lilla Nora har embellerat se'n i fjöl!

IDA.

Inga frivoliteter, pappa!

SJÖGREN,

till Ida.

Min lilla näsperla bör veta, att mellan Nora och mig är det ej så noga, eller hur, Nora?

NORA.

Åh nej. Jag tackar för farbrors komplimang.

FRU TENGBOM.

Min flicka har gud vare lof god helsa. Sitt ner i soffan, kusin.

SJÖGREN.

Jag föredrar emman.

Tar en emmastol.

FRU TENGBOM

sätter sig i den andra; Nora leder Ida till soffan, der de sätta sig.

Nora, har du stält i ordning åt våra gäster, som jag bad dig?

NORA.

Farbror får blåa rummet derinne. (*Pekar på första dörren.*) Hvad Ida angår...

IDA.

Så har du väl ej stält i ordning särskildt rum åt mig, Nora? Du borde veta, att jag helst bor i rum med dig.

FRU TENGBOM,

till Nora.

När Ida så vill, är väl intet hinder därför?

NORA.

Nej, visst inte. Det skall tvärtom bli mycket roligt . . .

SJÖGREN.

Att få ligga och prata bort halfva natten; ja, sådant roar nog sådana som ni.

NORA.

Farbror, det är väl ej så farligt, om vi språka litet om våra pensionsminnen.

SJÖGREN.

Jo pytt ock! Nej, mina flickor små, ni prata allt om andra saker: om förlofningar, uppslagningar, om skandaler af alla slag; mest dock om förlofningar. Jag känner er. Nå, nå, flickor ä' flickor, det kan inte hjälpas. Nå, säg nu, om ni vill gå med mig på karnavalen i morgon? (*Till fru Tengbom.*) Känner jag kusin rätt, så nöjer kusin sig med att från fönstren här åse ståten.

FRU TENGBOM.

Ja, jag riskerar ej ett längre vistande i vår luften, men flickorna . . .

IDA.

Vi stå till pappas förfogande.

NORÁ,

tar programmet på bordet.

Se här programmet!

SJÖGREN.

Det skall roa mig att se, hvad de tänkt ut för i år. (*Ögnar igenom programmet.*) Hm, inga anspelningar på politiska tilldragelser, ingen skandinavisk drift med de stackars tyskarne, intet spe med republikanska förhållanden — det var så godt det. — Men det var sant. Jag vet nu, att Johan skall delta i karnavalen. Han är i dag i

Köpenhamn med Borg. De fira der Borgs kandidatexamen. På återvägen hemta de sina kostymer i Malmö — Lunds skräddare räcka ej till i hastigheten — och komma ej hit, förr än i morgon vid middagstiden.

IDA.

Johan måste studera gräsligt nu för tiden att döma af att han ej se'n Mårtensgås kunnat offra en timme på visit här i huset.

NORA,
sakta.

Ida!

SJÖGREN,
uppfarande.

Ha, ha, är det så stäldt?

NORA.

Farbror får ej bli ond på honom.

FRU TENGBOM.

Kusin får besinna, att enformighet i umgänge är ett martyrskap för ett ungt lifligt sinne. Vi beklaga oss ej.

SJÖGREN.

Jag tackar er på hans vägnar, kusin. Men hans försummelse är ett dåligt tecken. När en ung spoling om 23 år som han så här omotiveradt lemnar ett bildande umgänge, när han ej drages dit ens af så genomhygglig, för-tjusande liten flicka som Nora, då är, ta mig fan, besagde unge man i 9 fall af 10 på afvägar.

IDA.

Hur fick pappa veta, att han är i Köpenhamn?

SJÖGREN.

Jag har varit uppe på »Stäket» och frågat efter honom, och af hans och Borgs gemensamma uppapperska,

en gammal bekant från min egen studenttid, fick jag, trots hennes tystlåtenhet, också någorlunda reda på hans nuvarande lefnadssätt . . . En längre vistelse här är bestämdt onödig, ja skadlig för honom.

IDA.

Pappa vill väl ej hindra honom att ta sin grad?

SJÖGREN.

Ta sin grad! När man efter 3 års studier ej ens vårdat sig om att skriva pro gradu! Då ser det betänkligt ut med graden.

IDA.

Men kanske Johan studerar grundligare än de flesta.

SJÖGREN.

Det kunde man trösta sig med, ja. Men jag känner de der grundliga studenterna se'n min egen öfverliggaretid. Han torde nu liksom rätt många, som i likhet med honom ej eggas till flit af nöden, utan hängifva sig åt studentlivets och universitetsstadens nöjen, tillbringa sin dag ungefär så här: uppstigning vid 10-tiden, efter klädseln frukost på Föreningen eller Stadshuset, tidningsläsning, promenad på Lundagård eller i Gyllenkrookska promenaden. Före middagen afläggas besök hos eller mottagas besök af »vännerna», i hvilkas sällskap sedan middag ätes. På middagen kaffe med *avec*, hvarpå ett parti biljard är omotståndligt lockande. Man spelar till supédags, efter supén lite stimulerande i form af punsch etc., allt flera vänner och bekanta ankomma; dagen är tillspillogifven, heter det nu i chorus, och man super och spelar, tills lokalen stängs. Derpå en uppriskande nattpromenad, hvarunder grändernas folkli och kvinnans ställning i 19:e århundradet studeras, så vida ej spellusten fångslar de unge vid biljard och priffebord in på småtimmarna.

IDA.

Pappa öfverdrifver förfärligt!

SJÖGREN.

Kanhända något. Men inte studerar han som han borde, så mycket vet jag.

FRU TENGBOM.

Johan är bestämdt i sig sjelf mycket flitig och samvetsgrann. Men han är kanske för litet sjelfständig.

SJÖGREN.

Der ha vi knuten! Han låter imponera på sig af äldre lättsinnige nationskamrater. Han umgås helt litet med sin vän Borg, nå — det är sant, de ha föresatt sig olika syften och äro kanske för gamla bekanta för att numera intressera hvarandra tillräckligt — men han borde dock ha kunnat finna bättre umgänge än några oduglingar till öfverliggare. Känner ej kusin något till hans umgänsvänner?

FRU TENGBOM.

Jag vet blott, att han umgås med en äldre student vid namn Linnström; denne är förmögen, har godt hufvud och godt utseende, men säges ha en öfvervinnelig afsky för arbete. Han skall vara i besittning af en viss godmodig humor, hvilket gör hans umgänge eftersökt. Han åtföljes vanligen af en yngre student vid namn Holmstedt, som också är bland Johans närmaste bekanta. — För öfrigt . . .

SJÖGREN.

För öfrigt äro de begifna på spel och dryckenskap, så mycket kan man då veta. Ty tack vare den välsignade akademiska friheten komma ynglingar med medelmåttiga hufvuden och goda kassor lätt in på mångahanda afvägar. Friheten missbrukas argt. Somliga bortsudda tid och pengar på spel, andra på dryckjom, andra på bokauktioner, der de äflas att inköpa allt slags gammalt skräp efter afsomnade professorsgubbar, somliga få promenaddille, somliga förspilla tiden på afhörande af alla slags föreläsningar, somliga blifva så stolliga, att de läsa allt

utom det som hör till examen och somliga slutligen gå dag och natt på jagt efter slagsmål med s. k. bräckor. Sådana äro följderna af den akademiska friheten, som bibehålles här i landet, förmodligen af det skäl, att efter inträde i statstjenst alla bli mer eller mindre slafvar. Vore en bestämd tid utsatt för afläggande af examen, skulle eländet förminskas. — Johan måste snart upphöra med sådant lif; han är för resten för god för det. Jag har lofvat min salig bror och svägerska att vaka öfver deras ende gosse, min myndling.

IDA.

Men Johan är ju myndig se'n 2 år tillbaka. Det står ej i pappas magt att tvinga honom.

SJÖGREN.

Om jag ej har magt att tvinga honom, så skall jag dock veta att genom goda lämpor få honom att blygas öfver sitt nuvarande lif. Ni, flickor, ska' få hjälpa mig.

IDA.

På hvad sätt då, pappa?

SJÖGREN.

Jo, hör på! Han vet ej, att vi äro här. Om vi derfor i morgon, mot slutet af festen, skulle gå och observera honom och när han, som det är troligt, kommit högt upp i gasken, som det heter, störta oss öfver munsjörn, ta honom på färska gerningen, afslöja honom! Det vore en god början på mitt förehafvande.

NORA.

Men han skall ju genast känna igen oss och akta sig.

SJÖGREN.

Nej du, inte om vi klä' ut oss.

ALLA.

Klä' ut oss!

SJÖGREN.

Ja; ha ni, flickor, något emot att för en gång föreställa bondflickor i folkdrägt från Herrestads härad?

IDA.

Men hvarifrån få kostymer?

SJÖGREN.

Det blir min sak. Se här, Ida, nyckeln till min kofert, gå och öppna, så skall du få se något.

Ida öppnar och upptager plaggen till två flickkostymer, som Nora och fru Tengbom taga emot och betrakta.

IDA.

Så lustig pappa är stundom! Jag här, kantänka, ej fått veta ett ord om allt detta! Nora, skola vi gå in på pappas tokiga förslag?

NORA,

för sig sjelf.

Nog vet jag, att Johan ej öfverlastar sig, så att farbror ej kommer åt honom från den sidan. (*Högt.*) Det vore kanske roligt nog att för en gång spela lite komedi.

SJÖGREN.

Visste jag inte det! (*Till Ida.*) Se efter i andra facket, flicka.

IDA,

tar upp plaggen till en manskostym.

Ja, pappa har försett sig! En hel manskostym och dessutom käpp med silfverbeslag! Men hvar i all världen har pappa fått allt detta ifrån?

SJÖGREN,

uppstiger.

Af min vän, nämndemannen Per Jönsson i Öja. Jag tog det med för att vi skulle begagna oss deraf, i fall vi

ansågo det lämpligt. Men se här ännu en sak! (*Tar upp ur västfiskan ett litet papperspaket och derur ett par polisonger.*) Jag ämnar spela nämndeman så illusoriskt som möjligt. (*Fäster polisongerna på sig framför spegeln.*) Jag vill tro, att dessa klä' mig.

IDA.

Ja, gubevars.

SJÖGREN.

Flickor, gå in i rummet och ta på er kostymerna och måla er i synen, så att ni komma att se ut som ett par oförfalskade bondjäntor. Kom se'n hit, när jag ropar på er. Vi ska pröfva vår konst på Olle, som vi väl snart ha här. (*Flickorna gå ut. Nora bär kostymerna och Ida den mindre nattsäcken.*) Om ni tillåter, kusin?

FRU TENGBOM.

Gerna. Men jag får försaka nöjet att bevittna experimentet. Jag har några köksbestyr...

SJÖGREN.

Kan jag vara fullt förvissad om, att kusin ej illa upp-tar mina friheter?

FRU TENGBOM.

Var lugn, kusin. (*Det ringet.*) Här ha vi Olle. Lycka till!
Går.

SJÖGREN.

Flux på med väst och rock! (*Vexlar hastigt dessa plagg och lägger de aftagna ner i nattsäcken.*) Och hatten! Och käppen! Och hit bakom skänken med kofferten! Nu må han komma.

Öppnar tamburdörren och skuttar sedan ut på golfvet, der. han vid Olles inträde står gravitetisk med käppen i handen.

FEMTE SCENEN.

SJÖGREN. OLLE. Sedan IDA. NORA.

SJÖGREN,

till Olle, som stirrar förvånad på honom.

Stig mans på! Hvad vill han?

OLLE.

Kors har jag gått galet? Jag trodde, jag var hos fru Tengbom och skulle ha hört efter, om patron kommit igen och hade något att befälla.

SJÖGREN.

Hvilken patron? Här fins ju inga patroner.

OLLE.

Hå, patron Sjögren från Sjödala.

SJÖGREN.

Jaså, han? Han ä' jag då en bekanting till. Och ser jag rätt, så är du hans dräng Olle?

OLLE.

Ja, det ä' jag. Men hvem ä' han, som talar?

SJÖGREN.

Känner du ej igen mig, nämдемannen Per Jönsson i Öja? Du borde åtminstone, tycker jag, känt igen min silfverbeslagskäpp, som du var så förveten på, när vi en gång råkades i Ystad, om änskönt du glömt mig sjelf. Men jag tror, du fått för mycket till bästa, du Olle! Du sträjer!

OLLE.

Ja, nu ser jag, att det är nämдеман. (*Förtroligt.*)
Om nämдеман inte talar om det för patronen, vill jag

vidgå, att jag ta't ett par med Petter på Stads. Känner nämndeman Petter?

SJÖGREN.

Drängen?

OLLE.

Ja, det är en så rolig kropp, att det är rakt omöjligt att neka, när han bjuder . . . Jaså, nämndemannen är också i Lund för att se på karnivalen? — Men jag får gå nu, det är väl i huset intill då. (*Vänder sig och får syn på Idas kappa och hatt.*) Men hva' ä' det här? Sjutton ta ve' mej, om det inte är fröken Idas hatt och kappa, som hänger här! Står nämndeman och ljuger för en? Det trodde jag ja gu', att han höll sej för god till! Hvar ä' min husbonde?

SJÖGREN.

Det vete hin håken! Ta sjelf reda på'n! Hatten och kappan ä' min dotter Hannas.

OLLE.

Nej så fan i mej ä' det inte vår hatt och kappa och han står bara och har mej till spektakel! Om jag än fått lite i nosen, ä' jag inte alldeles född i Fjuntarp för det!

SJÖGREN,

ropar inåt.

Töser, kom hit ut! Här ä' en, som inte vill tro, att denna härneja hatten och kappan ä' min dotter Hannas. (*Ida och Nora utkomma klädda som bondsticker; till Ida.*) Hanna, ä' det inte din hatt och kappa?

IDA,

med bonddialekt.

Inte annat än jag vet. Hvem säger annat?

OLLE,

brydd och förvirrad.

De va' jag, det. Men jag gätter, att jag inte längre får tro mina yjen. Ursäkta nämndeman och adjös!

Går mot dörren.

SJÖGREN,

som hastigt tagit af hatt och polisonger, med ändrad röst.

Än ett ord, Olle: helsa patron från mig!

OLLE,

hastigt vändande sig om.

Hyad hinken ä' det här? Det ä' nu patronens röst, och hans ansigte mä', ser jag, se'n polisongerna ä' borta . . . Nu ä' det väl på världens yttersta tid, när patron klär ut sej som en komediant! Och döttrarä ä' väl våra fröknar?

SJÖGREN.

Slår in till punkt och pricka. Men hör du, hvad var det, som jag inte skulle säga för patron?

OLLE.

Det kan ju vara det samma. Jag bara spektaklades, kan väl nämndeman begripa!

Sjögren skrattar.

IDA.

Rätt, Olle, stå på dig!

NORA.

Hittade Olle telogisk museum?

OLLE.

Ja gu' gjorde jag så. — Men det heter då inte telogisk, utan zologisk museum. Det fick jag veta af en trifflig harre. Bäst vi sto' der bland de grymmaste djuren, så sa' jag till han: de va' en förfärlig hop med vilddjur, som kommit hit på telogisk museum på sista tiden. Men då sa' han: zologisk museum, menar du. Telog ä' det samma som prest och om änskönt en och annan af presterna här i Lund liknar en abekatt, så ha' vi dem ännu inte här uppstoppade. Och så grinä' han så, att maven hoppa' . . . Men jag fick inte se på tornen . . .

SJÖGREN.

Hör på du! Du skall vara med i vårt förehafvande. I morgon kläda vi oss ut så här för att på Tegnérplatsen spela min brorson och den der Borg, du vet, ett litet spektakel. För att ej röja vår närvaro får du, Olle, i morgon ej tränga dig fram bland de främste åskådarne, när tåget går genom staden, ty då kunna herrarne lätt få syn på dig, och vi bli röjda... Akta dig för öfrigt för den lustige kroppen, du vet, och spela inte kort, hör du!

OLLE.

Tackar för goda råd. Jag skall nog hålla mig på gestansen i morgon. God natt, herrskapet! (*Halfhögt.*) Och nu skall jag se på Lunda påga, och se'n skall ingen mer komma och disputeras mej hvarken dem eller telogisk — jag menar — zologisk museum.

(*Riddå.*)

ANDRA AKTEN.

På qvällen. En del af Tegnér'splatsen med Tegnér'sstatyn. I fonden ett tvåvåningshus med frontispis. Bakom statyn synas tid efter annan vandrande grupper af studenter och karnevalsfigurer: Freja och hennes kattor, kejsar Soluck, Lunkentus, Münchhausen och doktor Dulcamara; borgare, akademiske lärare. Då och då stannar en grupp vid bord med punschbålar och tömma glasen. Framom statyn ett bord med bålar. Här vandrar under aftonens lopp en och annan grupp på afstånd förbi. Här äro Sjögren, Ida och Nora vid ridåns uppgång, klädda i folkdräkter.

SJÖGREN.

Nu ha vi gjort ronden och sett en och annan bekant, som dock ej känt igen oss. Vårt incognito tyckes således ej vara hotadt. Hällen er fortfarande käckt, flickor, och spelen era roller väl, så få vi kanske, hvad det lider, upplefva något roligt. Se här till att börja med ett lustigt par, som tycks vara nyfiket på oss.

Faust och Gretchen synas från höger; de gå arm i arm.

NORA,

seende på programmet.

Det är Faust och Gretchen.

SJÖGREN,

till Nora.

Gif mig programmet!

Faust och Gretchen komma.

FAUST,

helsande.

God afton, herr riksdagsman eller nämndeman eller hvad jag då får säga. Jag hoppas, ni känner mig.

SJÖGREN,
ser på programmet.

Doktor Faust, om jag ej misstager mig. (*För sig.*)
Hvad kan det vara för en gynnare!

FAUST.

Ja, det slår in. Och här lilla Greta, kärestan min,
som Midfastopelle gifvit mig. (*Gretchen niger.*) Riksdags-
mannen har kanske intet emot att presentera oss för sina
döttrar.

SJÖGREN.

Jag är nämndeman Per Jönsson från Öja. (*Presenterande.*)
Min dotter Hanna! (*Ida.*) Min dotter Lovisa. (*Nora.*)
Bugningar, nigningar.

FAUST.

Nämndeman, ska' vi ta oss ett glas punsch, karnavalen
till ära, och bjuda våra damer på ett glas karolina?

SJÖGREN.

Jag tackar på mina och mina flickors vägnar. Det
börjar bli lite smått kyligt på qvällen.

FAUST,
går raskt fram till bordet.

Varen så goda, mitt herrskap. Damerna torde ur-
säkta, att här ej är så propert, som det borde vara. Här
äro dock i följd af en lycklig slump några rena glas och
lite karolina kvar. (*Fyller glasen.*) Jag skall be att få säga
våra rätta namn. Jag heter Hjalmar Borg och är medicine
kandidat. Min kamrat heter Sjögren; han är från nämde-
mannens trakt. Nämndeman, mina damer!

Det drickes öfver laget.

SJÖGREN,

som utbyter förstulna blickar med flickorna, till Gretchen.

Då är herr Sjögren kanske son till patronen på Sjö-
dala? Jag är något bekant med honom.

GRETCHEN.

Nej, icke son, utan brorson. Jag hade nästan väntat, att han skulle komma hit till festen, men det synes nu, att han ej kommit.

Skratt och bravorop höras från en grupp i fonden.

FAUST,

till flickorna.

Derborta går det animeradt till. Skulle ej flickorna tycka om, att lite nogare betrakta karnevalslivet? Jag erbjuder mitt sällskap. Hvad säga flickorna och nämde-man derom?

IDA.

Det skulle vara mycket roligt, om far tillåter.

SJÖGREN.

Ja bevars. Och finner kandidaten det ej under sin värdighet att ledsaga bondflickor, så . . .

FAUST.

Vi blefvo nyfikna på er just därför att nämde-man och flickorna äro klädda i den vackra, nu så sällsynta folk-dräkten.

SJÖGREN.

Mitt påhitt. Det är roligt att jag får medhåll af kandidaten. Hör ni det, flickor!

FAUST.

Mitt anbud är sålunda antaget, och jag blir flickornas ledsagare. Till gengäld torde nämde-man vilja vara god och hålla min förra dame sällskap på en liten stund. Adjö så länge!

Faust och flickorna gå åt venster och bli snart synliga bland grupperna bakom statyn.

SJÖGREN,

seende på programmet.

Hvar fins Midfastopelle? Det skall väl vara hin häle, kan jag förstå?

GRETCHEN.

Riktigt. Vi blefvo snart qvitt från Pelle. Efter ett par timmars festande blef han full som en kaja och soffer väl nu som bäst ruset af sig. Hin håle kommer lätt på dekis nu för tiden.

SJÖGREN.

Desto bättre! Men ett glas punsch skulle nog icke skada er, fröken. (*För sig själf.*) Jag skall pröfva gunstigt junkern lite; hm, han ser minsann ändå rätt oförderfvad ut!

GRETCHEN.

Åh nej, fastän jag supit rätt snällt under festen. Skål, nämndeman! (*De dricka.*) — Nämndeman har ett par behagliga döttrar. Det förekommer mig, trots folkdräkten, som om de ej vore så alldeles landtliga.

SJÖGREN.

Ja så? Nå ja, de ha, skam till sägandes, gått 3 år i pension i Ystad. Hvad skall man göra? Man får väl följa med sin tid.

GRETCHEN.

Rätt så, nämndeman. Har nämndeman kanske någon son, som studerar?

SJÖGREN.

Nej, gud ske lof!

GRETCHEN.

Så nämndeman säger! Hade det ej varit en lycka, en heder?

SJÖGREN.

Jag tror det vara både si och så stäldt med den saken. Jag har emellertid ingen son, blott två flickor.

GRETCHEN.

Det var en annan sak. Annars må nämndeman tro,

att studentlivet har sina sköna sidor, sina förädlade nöjen och sysselsättningar mera än kanske något annat.

Skratt och støj höres; Fjolner och några studenter komma från venster.

SJÖGREN.

Det tror jag nog, och det beror väl på studenten sjelf, om han ej vet draga fördel af studentlivets goda.

FJOLNER,

halfrusig, med en bok i handen.

Hit med schabrarne, edra talgoxar! Jag sade, vid Jupiter, rätt!

FÖRSTE STUDENTEN.

Vid Tegnér och hans samtida, du ljuger, prestembryo!

ANDRE STUDENTEN.

Thor skulle svära på, att svenska statskyrkan vore antikrist, om han dermed kunde vinna en 50-öring. Hit med krischan, bierstolle!

De följa Fjolner åt höger.

SJÖGREN,

till Gretchen.

Hvad är det för några lustiga gökar?

GRETCHEN.

Låtom oss gå lite åt sidan. Det är ett original till student, den der tjocke, som är klädd som kung. Han föreställer kung Fjolner. Han tyckes emellertid ej ens för i dag kunna låta bli att följa sina plebejiska lustar. För att öka sina inkomster, som, i parentes sagdt, äro temligen skrالا, har han på senare tiden blifvit minneskonstnär och parerar med hvem det vara må om sida och rad för hvarje i Fritiofs saga förekommande vers. Han parerar också i bier; ett halft eller ett helt dussin bier tömmer han gladeligen för att vinna en obetydlighet.

Fjolner och studenterna återkomma.

FJOLNER.

Era nykläckta tuppsycklingar, laga, att ni bli torra bakom öronen, innan ni vilja mästra mig!

GAMBRINUS,
från venster.

Hvad står på, vän Fjolner?

FJOLNER.

De talgoxarne vilja ej betala ett paré, som jag vunnit. Jag sade sidan 30, era spädkalfvar!

TREDJE STUDENTEN.

Nej, du sade 35.

FJOLNER.

Lögn i din novischhals!

GAMBRINUS.

För att slita tvisten föreslår jag ett nytt paré. Säger du nu rätt, skall du få en krisch af hvar och en af oss.

FJOLNER.

Kör i vind, sa' Blomster.

FÖRSTE STUDENTEN.

Nytt paré! Krischan per man af oss alla mot 50 öre! Ä' vi alla med derom? (*Till Sjögren och Gretchen.*) Ha herrarne lust att våga en krigare?

GRETCHEN.

Vi ä' med.

GAMBRINUS.

Hvem ger uppgiften? Får jag?

ALLA.

Ja, ja!

Fjolner räcker Gambrinus boken.

GAMBRINUS.

Nåväl Fjolner, hvar i sagan stå dessa klassiska ord:
Ty kvinnans hjul är svarfvadt på bröst, som rullar?

FJOLNER,

liftigt och tvärsäkert.

Sidan 20, rad 16 från ofvan. Dixi.

GAMBRINUS,

slående upp boken.

Nej du, der står: kvinnans bröst är svarfvadt på hjul, som rullar, men jag sade: kvinnans hjul är svarfvadt; det är det, som gör skilnaden så stor. Vidare sade du nog rätt sida, men raden är orätt, som du sjelf kan se.

Ger Fjolner boken tillbaka.

ANDRA STUDENTEN.

Hurra! Den listige är öfverlistad, den starke är slagen; hit med 50-pluringen, Thor!

FJOLNER.

cred, pösande.

Eländiga pygméer, hur jag föraktar er! Korpar mot den trötte örnen, schakaler mot det sårade lejonet, efterfåniga pescheräher, veten hut!

Allmänt skratt, Fjolner vill gå.

GAMBRINUS.

Med ditt stadgade renommé skulle du ej lida på att för en gång betala oss. »Interdum bonus dormitat Homerus.»

FJOLNER.

Jag är ej vän med »hafsskummets hvita dis», det är uttydt: jag saknar silfverslantar.

FÖRSTE STUDENTEN.

Jag såg dig för en halftimme se'n inne vid disken vinna 5 kronor af den rike garfvar Schelander på bierparé, du store! Du tömde 6 buteljer, derfor är du full.

FJOLNER,
med oändligt förakt.

Sa' du full?

ANDRE STUDENTEN.

Nå så halffull då. Den halffulle älskar orättfärdighet, deraf din frestelse att ej vilja betala oss.

FJOLNER.

Det är nedrigt förtal. Den halffulle... (*Hickar häftigt.*) hi, hi, hi... men håll käften, pojksvalpar! Tro ni, att jag öfvar mina konster för att göda sådana åt helvete tumlande fyllbultar som ni! Gå åt fanders! För högre, idella syftens vinnande fraterniserar jag med brackor och noviseher.

Allmänt skratt. Fjolner går stolt åt venster, följd af studenterna; Gambrinus ser en stund efter dem och närmar sig sedan Sjögren och Gretchen.

GRETCHEN,
till Sjögren.

En sorglustig person denne Thorson eller hur?

SJÖGREN.

Trots all sin lustighet mera sorglig än lustig, fruktar jag.

GRETCHEN.

Åh ja, det är nog så. — Här ha vi Gambrinus, en god vän till mig. Har nämndeman något emot att göra hans bekantskap?

SJÖGREN.

Visst inte. Jag är tvärtom smått nyfiken på honom.

GAMBRINUS.

God dag, Johan! Hvad tyckte du om att jag dårade Thor?

GRETCHEN.

Dråpligt. Får jag presentera nämndeman Per Jönsson

från Öja, en bekant till min farbror, och kung Gambrinus, hvardagligen kallad Linnström, Helsingborgare?

SJÖGREN.

Mjukaste tjenare, ers majestät. (*För sig.*) En ståtlig karl! Att sådana lemnar undandragits de närande yrkena!

GAMBRINUS.

Förtjust att få göra nämдемännens bekantskap. Ett glas punsch?

SJÖGREN.

Jag tackar. (*Alla tre klंगा och dricka.*)

Ers majestät behagade nyss använda en liten krigslist mot sin kunglige broder. En underlig figur, den Fjolner!

GRETCHEN.

Ja, han ser just ut, som om han ej omkommit vid det historiska tillfället, utan genom en lycklig slump i yttersta nödens stund blifvit ur mjödkaret uppdragen och i detta skick bevarad åt oss.

GAMBRINUS.

Synd om karlen! I dag kung, i morgon tiggare eller, rättare sagdt, tiggare äfven under kungamanteln. Om vi stanna qvar här en liten stund, kommer han nog hit igen, och blir han bekant med nämdemän, så slipper nämdemän ej undan, förr än nämdemän tecknat borgen för 1,000 kronor.

SJÖGREN.

För fan! Han är då inte buskablyg! Jag tror, jag får afstå från det nöjet.

GAMBRINUS.

Uppljyningsvis vill jag nämna, att nämdemän blefve den 95:te borgesmannen eller ditåt. Thorson har nemligen 100 borgesmän, akademiske lärare, studenter och icke så få civile eller brackor.

SJÖGREN.

Och i egenskap af en dylik kunde jag hoppas bli tagen till nåder?

GAMBRINUS,
till Gretchen.

För knäfveln! Den här nämдемansgubben vet att ge svar på tal. (*Till Sjögren*) Förlåt, nämдемän, det är inte mitt ord. Jag ville endast säga, att min vän Thorson från sin måhända något ensidigt klassiska synpunkt af lifvet hedrar alla icke studenter med dessa benämningar, utan att just mena något ondt dermed.

SKALDEKUNGEN,
kommer från venster.

En konung, en odalman, en tjusande flicka ... hvilket härligt möte till och med för en konung i diktens verld! (*Slår Sjögren på axeln.*) Hallå, ärlige odalman, får det vara en odödlig skaldedikt för 50 öre?

GRETCHEN.

Nämдемän, detta är vår store Skaldekonung, festens glanspunkt.

GAMBRINUS.

Skönare än Gøthe i ungdomens vår, då han var så farlig för sina flunsiga, plattfolade landsmaninnor.

SKALDEKUNGEN.

Ers majestät bör bäst känna till tyskorna. Ni var minsann ej bortbytt i edra dar, ni; slutligen höll ni er dock till den spanska mamsellen Låla, men då fick ni ej vara ensam. Kung Fjolner blef er rival ... En odödlig skaldedikt?

SJÖFREN,
som upptagit en plånbok.

Får jag be om två exemplar? Var så god, en femma, och så låta vi udda vara jemnt.

SKALDEKUNGEN.

Jag tackar nämndeman på skaldekonstens vägnar; ert namn, min Mæccenas?

SJÖGREN.

Per Jönsson.

SKALDEKUNGEN,

klappande honom på axeln.

Namnet är prosaiskt, men det gör ingenting, när man inte själf skrifver vers, för då är det en olycka. Den kan dock botas lätt nog, som den der putifnasken Böttiger visat. Får jag den äran att vid ett glas punsch ingå en något närmare bekantskap?

SJÖGREN.

Mycket smickrande!

SKALDEKUNGEN.

Ni har visat er värdera skaldens konst. Mitt hjerta fröjdar sig deråt. Tacksamhet och vördnad många sig i mitt bröst. — Min vän Gambrinus, du yttrade nyss några ord till min fördel. De ursäkta måhända i edra ögon, herr nämndeman, om jag nu...

GAMBRINUS,

till Gretchen.

För fan, han vill proponera med nämndeman! Med sitt medfödda affärsgeni ser han, att gubben är tät. (*Högt.*) Du afbröt mitt loftal, du seklets snillegenius! Jag ville tillägga: eldigare än Talis Qualis, mera glänsande än Tegner, sublimare än Shakspeare.

En professor, klädd i storm, glasögon och läderygaloscher kommer från höger.

PROFESSORN,

för sig själf.

Hm, hm; det måste vara intelligent folk det här, fastän den ena personen ser ut att vara endast bonde. De tala om Shakspeare; jag vill för en stund blanda mig i deras samtal och på dem pröfva verkan af min argumen-

tationsförmåga. (*Högt.*) Om förlåtelse, mina herrar, man talar här om Shakspere, tror jag?

GAMBRINUS,
till Skaldekungén.

Sköt du det der lärda barnet!

SKALDEKUNGEN,
till professorn.

Honny soit qui mal y pense! Det var jag, som talade.

PROFESSORN,
nyfiskt betraktande Skaldekungén; för sig själf.

Hm, hm, en beaktansvärd företeelse, denne yngling . . . en lagerkrans kring lockarne! Hvad skall det männe betydya? (*Högt.*) Hvad omdöme faller ni om Shakspere? Det skall intressera mig att få veta det; ursäkten, mina herrar!

SKALDEKUNGEN.

Jag sade, att jag är sublimare än han.

PROFESSORN.

Hä? Omöjligt! Eller ock är ni inbilsk. Hm, se herrarna. (*Fattar Sjögren i tröjan.*) Shakspere är det fullaste uttrycket, den bäste representanten för det skönas begge poler, det sublima och det komiska. Och hvad det sublima särskildt angår, så är Shakspere, så att säga, en inkarnation af det sublima.

SKALDEKUNGEN.

Hvilket ej hindrar, att jag är ännu mera inkarneradt sublim än han. Ni förvånas, min herre! Men fakta skola tala. Mot allt hvad i den bifätarens skrifter förekommer sublimt, vågar jag dristigt ställa hvilken vers som helst i detta mitt odödliga poem: »Fest, Vår och Kärlekssånger». Jag vill ta mig friheten att läsa upp en bland dem, hvilken utom sitt för alla tider gällande allmänna intresse

äfven har ett visst sådant för det ögonblick, på hvilket vi nu insupa den ambrosiska luften i våra lungor, enär deri alluderar på min värde vän Gambrinus här. Den låter så här:

»Älskade de gjorde båda Lola Montez,
(*Jag talar om Gambrinus och Fjolner.*)

hon, hvars evigt oskuldrens flamma
i sitt inre bröst de begge amma.
Men Gambrinus han blef föredragen,
kung Fjolner svor då hämden in i döden,
bums i mjödets kar han hoppar, pimpla' der och slöt så
sina öden.»

Hvad sägs om detta?

PROFESSORN.

Men, min herre! Oafsedt innehållet, märker mitt öra
hiskliga meterfel.

SKALDEKUNGEN.

Se der det sublima! Vischer säger, att det sublima
kännetecknas just af sitt formen öfverskjutande innehåll.

PROFESSORN.

Nå väl! Men äfven innehållet i er vers synes mig
vara skralt till och med för ett tillfällighetspoem.

SKALDEKUNGEN,

vigtigt.

Tillfällighetsversar utgöra tre fjerdedelar af all svensk
poesi, och man skall fåfångt i dem leta efter mera inne-
håll än i mina.

PROFESSORN.

Hm, hm.

SKALDEKUNGEN.

Och efter som den nu upplästa versen ej tyckes ha
fullkomligt öfvertygat er, min herre, om min eminenta för-
måga, så vill jag ta mig friheten att citera ingressen till
min sång. Den låter så här:

»Lyssnen till lyrans ljud, I kärlekszoner,
vårens engel, klädd i blomsterskrud,
ifrån söder upp mot norden thronar,
sökande sin kärleks svunna brud.»

PROFESSORN.

Det är en underlig blandning af klokt och galet.

SKALDEKUNGEN,
triumferande.

Mycket smickrad, herr professor! Precis som hos
Shakspere.

PROFESSORN.

Ja, så sade hans fiender fordom. Men när jag nogare
betänker innehållet i denna vers, finner jag det vara idel
befärdhet.

SKALDEKUNGEN.

Ingen är svårare att öfvertyga än en gammal criticus.
Men slutet af min dikt skall, jag vet det, göra detta mira-
kel på professorn. Derom är jag så viss, att jag utfäster
mig att för det fall att det skulle misslyckas, hänga upp
min lyra i en bondpil vid landsvägen, sedan jag sönder-
trampat denna lagerkrans, och sedan hänga upp mig sjelf
i samma pil. Så lyda slutorden:

Med förfärlig patos.

»Allt är kärlekssommar, evig vår
i hela naturen, i himlarnes Eden,
från menskan till djuren, från djuren till menskan,
Skaldekung sjelf älskar och svallar.»

PROFESSORN.

Hm, hm! Hvad är herrns namn?

(För sig sjelf.)

Ynglingen är visst smått galen!

SKALDEKUNGEN.

Skaldekonung är mitt namn. Apollo och jag ha för
länge sedan lagt bort titlarne. *(Fattar ett glas.)* Vill ej

på grund deraf professorn tillåta, att samma metamorfos försiggår oss emellan?

Professorn stirrar perplex på Skaldekingen.

GRETCHEN,

till professorn.

Herr professor, han skämtar bara. Han heter Natzen. Se här ett exemplar af hans sånger. De äro en parodi på den beryktade landskronitiske skaldekingens snillefoster, om hvilka professorn kanske hört talas.

PROFESSORN,

till Gretchen.

Ha, är det på det viset! Tack, min vän! (*Gladlynt till Skaldekingen, i det han fattar ett glas.*) Herrn är ett qvickhufvud, kan jag märka. Kan en dödlig som jag med förtrolighet få nalkas din tron, du skaldemonark, så känner han sig nödvändigtvis smickrad. Skål, broder Skaldekonung. (*Skakar hand med honom.*) Du kommer väl snart och tenterar? Bror har inte dåliga anlag för filosofi, det tillstår jag öppet; välkommen, vi vilja då närmare diskutera frågan om det sublima.

THORSON,

kommer från venster.

Hvad? Diskutera, disputerar? Vill någon disputerar här? Om det än vore sjelfve Aristoteles, så skall han af mig varda satt som en tupp på en sophög.

PROFESSORN.

Den der galne Thorson! Jag måste genast gå; jag tycker ej om skandal. Farväl, min bror, farväl, mine herrar.
Går åt höger.

THORSON,

ropar efter professorn.

Jaså, herrn flyr? Jag håller herrn för slagen, tillintetgjord, på det värsta tilltvålad.

GRETCHEN.

Tyst Thorson, genera inte den beskedlige professorn!

THORSON.

Beskedlig! Dygd för ett kräk! Men jag har så ofta tillstukat dylika uppblåsta vishetskalfvar, att ingen ära dermed står längre att vinna. Man skall ej spilla krut på döda hökar. Hvad denne särskildt angår, kan jag ej tänka mig djupare fall i Israel, än att en professor i filosofi gillar till gunst af novischer. Fi done! (*Märker Sjögren.*) Men hvad ser jag, Gambrine? Du har en odalman i ditt sällskap; presentera mig för honom . . . (*Förtroligt till Gambrinus.*) I jäns handlade du mot mig som en ränksmidare, men jag förlåter dig; du är i borgen för mig.

GAMBRINUS,
presenterande.

Nämndeman Per Jönsson; teologie studeranden Thorson.

THORSON,
fattar ett glas.

Ett glas af den dryck,
den gula dryck,
som nu så älskas
uti vår Nord
och punsch benämnes,
jag önskar få tömma
i festligt samqväm
med jordedrotten.

SJÖGREN.

Oändligt smickrad.

Fattar sitt glas; de andre likaså.

SKALDEKUNGEN.

Du fuskar i mitt yrke, djerfve!

FJOLNER.

Tyst, rimsmed! Menniskor må tiga, när gudar tala!

Till Sjögren.

Odalman gode,
 säg, får jag dricka
 med dig tvemännings?
 Ingå med dig
 fosterbrödralag
 på detta nya
 och beqväma sätt?
 Nordiska kraftens
 heliga rättskraf
 dock obetagna
 minnets dyra gärd.

SJÖGREN.

Jag säger inte nej.

FJOLNER.

När jag dig skådar,
 männernas höfding,
 gripes min hug
 af minnets trollmagt.
 Tyst då jag tänker
 på lidna dagars
 storslagna dåd:
 Thorgny på tinget,
 står för min syn.

Skål! Får jag säga farbror?

SJÖGREN.

Bror är jag bättre belåten med. Skål bror! Jag är glad att få göra en så begåfvad persons bekantskap. Jag har med beundran dels sjelf pröfvat, dels hört omtalas dina många vackra talanger. Men derborta komma mina döttrar, ser jag; jag får tala ett par ord med dem; ursäkta mig för en stund!

Går åt höger och blir synlig bortom statyn, der han sluter sig till Borg och döttrarna. Fjolner och Skaldekingen promenera under det följande inåt teatern.

GAMBRINUS,
till Gretchen.

Hör på du! Nämndemannen förekommer mig ovanligt hyfsad för att vara bonde. Hur råkade du i hans sällskap?

GRETCHEN.

Det är Borgs skull. Vi gingo och slogo dank, när han fick syn på flickorna och proponerade, att vi skulle göra bekantskap med familjen. Du såg dem väl derborta?

GAMBRINUS.

Ja, jag tror.

GRETCHEN.

Äro de ej söta?

GAMBRINUS.

Jag har, som du kanske vet, sedan längre tid tillbaka upphört att beundra det andra könet, till och med när det uppenbarar sig i skepnad af bondflickor i folkdrägt. Drick, min gosse!

De fatta glasen.

GRETCHEN.

Det förundrar mig, att du i dag kan vara dyster.

GAMBRINUS.

Jag har väl mina randiga skäl dertill!

GRETCHEN.

Hvad har då händt?

GAMBRINUS.

Det är sista dagen, jag ämnar tillbringa i Lund som student. I morgon bittida reser jag hem och kommer ej mer tillbaka. En viss tragisk känsla smyger sig ohjelpigt öfver mig vid tanken på de 15 år och de 40,000 kronor, som dessa år kostat mig. Och nu, farväl bror, glöm mig så fort som möjligt; det är det bästa, du kan göra!

GRETCHEN.

Du är bitter nu. Jag hoppas dock, att ditt glada lynne snart skall komma tillbaka. Tack för mången glad stund! Jag vill nu söka upp Borg.

De gå, Gambrinus åt venster, Gretchen åt höger.

SKALDEKUNGEN,

lorgnetterar flickorna.

Fan så näpna femininer, de der, du Thor! Det vore någonting för oss, det.

FJOLNER.

Du har rätt. Men innan jag skrider till giljarevärf, vill jag först bearbeta deras pappa; han skall bli min 95:te borgensman.

SKALDEKUNGEN.

Nå, lägg du beslag på gubben! Tag reda på hans affärsställning, det skadar ej, och glöm ej att fråga honom, hvar han bor, så skola vi i morgon söka upp honom. Jag skall under tiden söka att hos flickorna slå dessa gulnåbbar Borg och Sjögren ur brädet. Det skall bli en lätt sak; sjelf får du dock bana väg för dig.

FJOLNER.

Hvad de maritala angelägenheterna angår, så har jag hunnit till den poäng, att jag håller till godo äfven med bondflickor, hvilket, om det blir känt af dem, som det vederbör, tör lätt och ledigt befria mig från ungarlslifvets såväl fröjder som qual. Vi måste nu till att börja med låta presentera oss för flickorna. I morgon, ett stycke uppåt dagen, förstås, kommer jag till dig.

Sjögren, flickorna, Borg och Gretchen komma; Gretchen och Nora synas konversera.

SJÖGREN.

Nu få vi väl tacka herrarne för deras artighet och gå hem?

IDA.

Låt oss få stanna här lite till!

NORA.

En timma till, far!

Skaldekingen och Fjolner komma.

FJOLNER.

Broder nämndeman, vi anhålla om att bli presenterade för dina älskvärda döttrar.

Presentation; Fjolner och skaldekingen presenteras under sina verkliga namn.

FJOLNER.

Min ringa person skulle med nöje varda stäld till de älskvärda damernas tjänst. Men jag måste utbe mig ett enskildt samtal med nämndeman i en fråga af betydighet. Jag ber att få sätta min vän här i mitt ställe.

SJÖGREN,

för sig sjelf.

För fan, nu vill han ha mig i borgen!

SKALDEKUNGEN.

Om damerna tillåta . . .

BORG.

Ni märker, nämndeman, att edra döttrar äro eftersökta. Nåväl, få vi ännu en timme det nöjet att vara i deras sällskap, jag, Sjögren och *(efter någon tvekan)* Natzén?

SJÖGREN.

Nåväl, det får gå, men kommen ihåg: senast om en timme träffas vi här.

BORG.

Säkert. Farväl så länge!

De gå åt höger.

SJÖGREN.

Om vi två i sakta mak skulle gå efter dem? Du hade något att säga mig?

FJOLNER.

Ja, hedersbroder, (*bjuder Sjögren armen*) och om du tillåter . . .

De gå långsamt åt höger.

GAMBRINUS,

återkommer från vänster.

De äro borta nu. Jag ville eljest säga Johan ännu ett ord.

En klockskojare kommer efter honom.

KLOCKSKOJAREN.

Se go' afton, harrn! Skall det vara ett tusan djefla säkert kronometerur?

Visar en gammal nysilfverrofta.

GAMBRINUS.

Nej tack, Holmstedt, farväl med dig!

KLOCKSKOJAREN.

Farväl, sa' harrn, men det brådskar inte. Harrn ä' hjerta i talg inte för go' att se på min kronometer. Hör han det, Hellberg!

GAMBRINUS.

Nog nu; jag är ej hågad att skämta, som du ser.

KLOCKSKOJAREN.

Harrn förstår inte raljeri? Jo gu' förstår harrn så; fem kronor för kronometern. (*Med ändrad röst.*) Se så, köp den, du har godt om pengar, gamle Sjajas! Jag har för resten redan sålt så mycket, att vi ska få oss en tusan djefligt dugtig fylla på anatomisalen; det vill jag lofva . . . Vet du, jag har haft förbannadt trefligt, supit som en

borstbindare, druckit brorskål med kreti och pleti och med storartad framgång deklamerat den lilla godbit, som du uppläste härom dagen och hvartill du är författare, fast du ej vill tillstå det. Jag har emellertid gjort din ära känd, och alla ha sagt: svinaktigt, men qvickt som fan.

GAMBRINUS,

ond.

Tillåt mig att säga dig, att du betett dig som en slyngel.

KLOCKSKOJAREN.

Hva' sa' harrn? Ja' ä' inte alltid så räjtigt lyhör.

GAMBRINUS.

Jag borde kurera dig med en örfil... Det är fräckt att gå och utskrika mig som författare till det der struntet, som du tyckes vara nog dum att anse som ett mästerverk. Packa dig ur min åsyn, eller skall jag ge dig respass, jag.

KLOCKSKOJAREN.

Ja så, låter det på det förbannadt högtrafvande viset? Jag är kanhända dum, men likväl kanske ej dummare än mången öfverliggare, som vill gå och gälla för ett geni.

Går.

GAMBRINUS.

Den slyngeln har en tid bortåt ordentligt retat mig. Så går det. Hans, som det tycktes, oförfalskade dumhet roade mig i början, och jag lät mig beundras af honom. Hans dumhet är dock parad med en högre grad af list än man anar och, värst af allt, han är i botten elak, fräckt cynisk. Dumheten hos honom är till det mesta en antagen mask. Sådana studentbrackor få hållas kort.

SJÖGREN och FJOLNER,

komma tillbaka.

FJOLNER.

Som sagdt, skulle bror vilja göra mig den tjensten?

SJÖGREN.

Den der Hök, långgifvaren, tar en väl hög procent, tycker jag.

FJOLNER.

Bara 12 procent. Det är en vänskapstjenst, han gör mig.

SJÖGREN.

Vid närmare eftertanke finner jag det vara omöjligt att uppfylla din önskan.

FJOLNER.

Bror har sin fria vilja, gu' bevars. Jag trodde endast, att de materiella krafven hos bror stundom fingo vika för de ideella.

SJÖGREN.

Jag är gammal. Jag är numera rädd för allt trassel i affärer, och det är trassel med dessa 100 borgensmän. Hök kan ju efter behag lagsöka en af dem, och denne får då ett oändligt bråk med att utfå sina pengar af de 99 öfriga. — (*Upptager en börs.*) Men om du ville låta mig kontant göra nytta för 2 borgensmän, om du ville ta emot dessa 2 tior . . .

FJOLNER,
glad.

Bror är, ta mig fan, en engel. Tack, hederspojke! (*Liftigt, under det han nedlägger sedlarne i sin portemonä.*) Jag håller fullkomligt med bror, att man vid brors ålder bör afsky oreda, trassel, inveckling, villervalla i affärer. Ve mig, som råkat i dessa svårigheters Malström! Ännu en gång tack! . . . Jag får nu gå hem. Jag ber om min hälsning till brors charmanta döttrar. Apropos, hvar bor bror? Det kanske förunnas mig att i morgon se bror och döttrarne på en liten frukost?

SJÖGREN,
för sig sjelf.

Jag tror, vi undanbedja oss. Hvad skall jag säga?

(Högt.) Tack, men du skall verkligen ej göra dig besvär. Jag bor annars hos Krakau vid Stortorget.

FJOLNER.

Jag skall ha den äran att på förmiddagen höra efter ditt välbefinnande. God natt.

Skakar upprepade gånger hand med Sjögren och afstågsnar sig derpå. Under senare delen af samtalet ha Wulf och två polisbetjenter inträdt från venster utan att se Fjolner.

WULF.

Herrarne få gå åt »Bondpinan» till och se efter honom; synes han till der, så underrätta mig. Jag stannar här för att se efter. (*Marschaller tändas af vaktmästare.*) När vi träffa honom, få vi gå delikat till väga. Jag bysätter ej gerna någon student, äfven om han är så oordentlig som Thorson, hvilken dessutom på mångfaldiga sätt retat och förolämpat mig. Kanhända han i dag kan betala. Han har bestämdt här fiskat upp många borgensmän och kan redan ha lånat på sitt värdepapper.

De gå åt venster; Wulf möter strax derpå Fjolner.

FJOLNER,

ryggande tillbaka.

Vik hädan, Satanas!

WULF,

genskjuter honom.

Herr Thorson, låt oss tala allvar. Det är nu sista gången, som jag kräfver herrn i godo. Jag har bysättningsutslag på herrn, se här, (*Visar ett papper*) och polisbetjenterna Jönsson och Beckman äro tillreds och...

FJOLNER,

försöker att komma undan.

Desto större skäl har jag att bege mig hädan...

WULF.

Herrn kan se dem der borta. (*De synas bortom statyn.*)

De vänta blott på en vink från mig. För sista gången, vill herrn betala?

FJOLNER.

Jag vill, men jag kan ej. Se här kan herrn se, (*Visar ett papper*) att ännu saknas sex namn å mitt reversal. Om några dagar blir borgen fulltecknad. Då skall herrn få sina 50 kronor.

WULF.

Nej, 60 kronor. Lagsökning och bysättningsutslag kosta något. Men jag kan ej vänta längre. Jag måste ha mina pengar nu, eller bysätter jag herrn.

SJÖGREN,

som närmat sig och åhört samtalet.

Om jag skulle hjälpa den arme djefvuln! Jag vill dock först låta saken gå till sin spets.

FJOLNER.

Bysätt då, bäst ni gitter. Lugn som klippan i hafsbrynet mottar de fräsande böljor, dem en vresig Neptun spottar kring sig, när han har kolik, mottager, ser, hör jag era hotelser, herre. Min karaktär är så högt öfver allt hvad i en skräddeles hjerna upprunnet är, som topparna af Egyptens pyramider äro högt öfver Saharaökens flackaste sandfält. Ni har en gång i tiden sytt åt mig en kostym; det är sant. Men hur har ni sedan betett er? Krediten, d. v. s. förtroendet till medmenniskorna, denna heliga sak, har ni hånat. Krediten borde sjelfskrifvet ha räckt lika länge som min studiekurs — den går öfver er horisont, herre — men ni har infamt godtyckligt förkortat den till 3 år. Ni borde blygas att offentligen visa ert anlete efter ett slikt beteende. Men långt derifrån! I stället har ni under de sista veckorna mångfaldiga gånger antastat mig på stadens offentliga platser, ja på sjelfva Lundagård, o tempora, o mores, o pecora, o boves! med edra impertinenta kraf. Jag vädjar i min sak till denne gentleman. (*Pekande på Sjögren.*) Ni handlar gement. Jag kan ana, att det skall vara hämd å er sida. Ni hade under en

längre tid den oförskämda ovanan att så der vid 7-tiden på morgonen knacka och bulta på min dörr och sökte dymedelst hindra sömnens genius att hålla sina fatamorgana-liknande upptåg i min ej fullt uppkryade andes alla praktgemak. Nåväl, bevekt af ett dåraktigt medlidande, lemnade jag ändtligen nyckeln i dörren. Men hur betedde ni er då?

WULF.

Herr Thorson borde blygas att i minnet återkalla sin egen skam.

FJOLNER.

Ni borde blygas för visad feighet. Sed quid foedius sartore? (*Till Sjögren*) Herr riksdagsman, förtroendefullt lät jag nyckeln sitta i min dörr. Jag stod innanför, bondlugn, gemytlig, beredd att mottaga fridstöraren. Min plågoande infann sig. Han ser nyckeln i, han griper tag i den med sin hand, denna hand, som under årens lopp-lopp förhärdats af syl och pressjern, då plötsligt mina öronhinnor tangeras af en luftvåg; som till mitt hörselsinne för ett qvidande ljud, nej ett skri, ett vrälände, ett riktigt indian-tjut. När jag rusar ut för att se, hvad som stod på, får jag i trappan blott se flikarne af herr Wulfs bonjour. Han försvann som en ljusstrimma på en mörk himmel. Af välvilja öppnar jag fönstret, skriker och ber honom stanna, men nej, han flänger åstad, som om det gälde att förtjena bröd åt 10,000 tiggare.

»Så han vardt slagen med skräck af min skyddsgudinna Athene», vore jag frestad att utropa. (*Till Wulf*) Se'n den dagen har jag varit ett objekt för er förföljelse-lusta, blifvit insulterad på offentliga ställen, fått björnbref med hotelser om försättande i konkurs, om bysättning. Nu har jag demaskerat er, herre. Dixi.

WULF,
arg.

Och jag råder herrn att aldrig mer sätta *glödgade* nycklar i sin dörr. Det kan lätt, en annan gång eller med

en mindre skonsam person, föra er på fängelse. Nå, betalar ni eller ej?

FJOLNER,

Nej, evigt nej! Gör med mig hvad ni vill! Inga pengar har jag, mina böner spar jag; ned med jordklotets alla skräddare!

WULF,

vinkar åt polisbetjenterna.

SJÖGREN,

framträdande.

Hur mycket är det, som min vän Thorson är skyldig herrn? Kanhända jag kan försona herrarne...

WULF.

60 kronor. Med hvem har jag den äran?

FJOLNER.

Min vän och bror, riksdagsmannen Per Jönsson.

WULF,

ger ett hejdande tecken åt polisbetjenterna, bugar sig artigt för Sjögren.

Är riksdagsman så god och betalar, så vill jag afstå från min afsigt. Det är ledsamt att vara ovän med studenter.

FJOLNER.

Äfven på mitt hjerta verkar redan försoningens och glömskans genius.

SJÖGREN.

Se här 60 kronor.

WULF,

under många bugningar.

Tackar, herr riksdagsman, tackar ödmjukast. (*Tar upp ett papper.*) Se här, herr Thorson, er qvitterade räkning.

FJOLNER.

Tag hit tvistefröet! Jag sliter det i tusen bitar. Intet moln skall hädanefter vara på våra respektive vänskaps-horizonter. Allt är nu bra igen. Får jag dricka ett glas med er!

WULF.

Tackar. (*Fattar ett glas.*) Herr Thorson, herr riksdagsman!

FJOLNER.

Säg hädanefter *du* till mig. Låt oss helt och hållet dränka minnet af våra fiendtligheter.

WULF,
brydd.

(*För sig.*) Hvad fan skall jag säga? Jag är rädd, att detta kommer att kosta mig vackra fyrkar efteråt. Nå, i nödfall får jag väl vänta 3 år en gång till. (*Högt.*) Det är för stora ära för mig.

FJOLNER.

Bah, strunt! Guds ords tjenare, (*Slår sig för bröstet*) statsmän (*Pekar på Sjögren*) och (*Pekar på Wulf*) beklädnadskonstnärer, alla äro vi lika. Om jag stundom i mitt tal låtsar mig förakta civilt folk, så är det, var viss derpå, blott ett retoriskt konstgrepp. I sjelfva verket föraktar jag ingen. Skål, käre bror. (*De dricka brorskål.*) Om jag i morgon kommer till dig, bror Wulf...

WULF.

Välkommen, bror...

FJOLNER.

Och beställer en frackkostym...

WULF.

Hm, hm.

FJOLNER.

Så får jag den väl på ett års kredit? Jag behöfver

numera ej långvarigare krita, jag tar snart min examen, förstår bror.

WULF.

Kom, bror, du skall se, om jag vet uppskatta din i dag visade vänskap. (*Puffar honom i sidan, förtroligt.*) Förbannadt bra att ha en sådan vän i viken som riksdagsman.

FJOLNER.

Du säger det.

WULF,
till Sjögren.

Jag tackar riksdagsmannen så mycket för en angenäm bekantskap. (*Med en kritiserande blick på Sjögrens kläder.*) Om riksdagsmannen behagar lägga sig till med en *tidsenlig* kostym, så glöm för all del ej bort mig. Adjö, bror Thorson, adjö, herr riksdagsman!

FJOLNER.

(*Omfamnar Wulf.*) Hjerta af guld! God natt med dig! (*Wulf går; Fjolner till Sjögren.*) Ditt uppträdande, bror, är verkligen fenomenelt; jag är formligen tillintetgjord af tacksamhet.

Omfamnar Sjögren.

SJÖGREN.

Se så, du qväfver mig! Ej ett ord mera om den saken!

FJOLNER.

Här komma dina döttrar och deras kavaljerer tillbaka. Det vore något för ett redligt studenthjerta att äga en sådan flicka... Men jag måste nu säga godnatt. Jag bor på norr, på kasernen »Röda Helvetet». I morgon kommer jag och väcker dig.

Går åt venster; sällskapet kommer.

SJÖGREN.

Nu flickor, få ni lof att följa med farsgubben. Jag är trött... Tack, mina herrar, för all visad artighet.

BORG.

Era döttrars sällskap har varit oss ett stort nöje. Vi anhålla att vid ett sista glas få tacka så väl dem som nämndeman.

SJÖGREN.

Jag får å egna och mina döttrars vägnar tacka herrarne för visad artighet. Det skulle vara oss ett nöje, om herrarne ville i morgon kl. 3 äta middag i vårt sällskap i Gamla Botaniska Trädgården.

BORG,

efter ett hastigt meningsutbyte med de andre.

Jag tackar å allas vägnar. Och få vi ej lof att säga farbror?

SJÖGREN.

Om herrarne vilja göra mig den äran, så gerna för mig
Glaset tömmas.

SKALDEKUNGEN.

Få vi ledsaga er hem?

SJÖGREN.

Onödigt. Min dräng väntar oss på Lundagård, och vi bo blott ett litet stycke väg härifrån.

En märktschreier med ett positiv, hvarpå finnas några marionetter, kommer från höger, följd af en hop kostymerade; efter några drag på teffen talar

MARKTSCHREIRN.

Hier, meine Herrschaften, habe ich die Ehre ihnen eine neue, ungeheuer schöne Tragico-Comödie oder Comico-Tragödie, »Die glücklich versöhnten Todesfeinde«, vorzuzeigen. Sehen Sie mal, meine Herrschaften, jene Figuren da? Das sind die Hauptpersonen: die Todesfeinde, der Schneider Wulf und der Student Thorson.

SJÖGREN,
för sig.

Hvad fan nu? Ha de och kanske äfven jag redan hunnit bli en visa?

MARKTSCHREIER,
fortsätter.

Sie begegnen sich auf dem Lundagård. Der Wulf, sehen Sie mal, rennt auf den Thorson los (*So, so, so!*) und schreit: vermaledeiter Kerl, nur hier mit meinem Geld, dem Gelde für die schöne Kostüme! — Erwidert drauf der unerschrockene Thorson: Was? Menschenfresser, du Auswurf der Hölle, du Ungeheuer von einem Schneider! Geld? Und von mir? Streiche sollst du, mein Sohn.

Er schlägt den Wulf; so, so, so!

Wulf schreit: au, au! aber sich schnell ein Herz fassend, giebt er dem Thorson drei derbe Maulschellen, (*So, so, so!*) verstehen Sie, und ruft dann, mit wunderbarer Geistesgegenwart sich klug ein wenig zurückconcentrirend: die Polizei her, ich werde erwürgt! Da, meine Herrschaften, die Polizeibediente, zwei wahre Mordkerle, wie Sie sehen. In diesem Augenblick, dem Moment der höchsten Spannung, wo sich alles im Himmel und in der Hölle gegen den Helden Thorson zusammengeschworen haben scheint und er vergebens diese schönen Verse declamiert:

Wer schlägt mich in so schweren Bann,

Ein Fehltritt, ist er solcher Büssung werth? erscheint unvermuthet ein Retter. Da sehen Sie den Menschenfreund. Hintretend sagt er: Was? Wollet ihr euch um 60 Kronen zerschlagen? Hier, du Schneider, 60 Kronen, nimm nur hin!

THORSON,
den Menschenfreund umarmend.

O, mein Retter!

WULF.

Ich bin bezahlt, gut bezahlt. (*Zu den Polizeibedienten.*) Fort, ihr Scherge! Ich bedarf euer nicht mehr. (*Die Polizeibediente ab.*) Herr Thorson, können Sie mir noch verzeihen?

THORSON.

Meine Wuth ist hin . . . Komm in meine Arme! Morgen werde ich eine Frackkostüme bei keinem andern als dir bestellen. Mein Wülfchen, ich schwöre es bei meiner Ehre! (*Grosse Umarmung, so, so, so!*) Während dass die glücklich Versöhnten sich der himmlischen Wonne ihrer neuen Freundschaft hingeben, verschwindet der Retter eben so unbenutzt wie er gekommen war. Das Übrige lässt sich mit leichter Mühe denken. Meine Herrschaften, ich habe die Ehre!

Lyster positivt och ämnar gå; de kringstående ge honom pengar.

MARKTSCHIEER.

Danke, danke schönstens. (*Ett signalkott höres.*) Mein Gott, das Signal, das Signal! Adjes Herrschaften!

Känkar af åt höger; de öfriga gruppera sig och gå åt begge sidor; ridå.

TREDJE AKTEN.

Gamla Botaniska Trädgården. Till höger en berså, der bakom en trädgrupp. Framför bersån 2 soffor, 1 på hvardera sidan om gången. Till venster grind och innansför den 2 gångbanor inåt trädgården, till venster om den, som leder till bersån.

FÖRSTA SCENEN.

OLLE,
inkommer.

Patron ger middag här i dag. Jag kommer för att se, om inte fröknarna i förväg gett sig af hit; de ä' ute i sta'n, hette det för en stund se'n, då jag sökte dem hos fru Tengbom. Jag måste lemna detta bref till fröken Ida. Jag har kommit öfver det på ett klipparesätt. Nå, nå, jag är då inte att leka med, inte ens för de här Lundiensarne. Utanskriften är: Fröken Hanna Jönsson: men min klipskhet har uttydt den som: Fröken Ida Sjögren. Det är något hemlighetsfullt med detta bref, kanhända frieri, och säkert är, att jag gerna ville se den i planeten, som kan göra ett fiffigare bruk af sin kunskapskonst än jag gjort i dag. Nu skall här bli titta af.

Går gången till venster.

ANDRA SCENEN.

IDA och NORA,
Klädda i eleganta vårdräkter; de komma från höger vid trädgruppen.

NORA,

Låt oss slå oss ner i bersån här, medan vi vänta på middagskamraterna; härifrån se vi lätt de kommande.

IDA.

Som du vill. (*De sätta sig.*) Pappa är vid godt lynne i dag.

NORA.

Är du ej ängslig för slutet? Tror du det blir trefligt att se våra kavaljerers öfverraskning?

IDA.

Allt bekymmer för utgången lemnar jag åt pappa. Vår förklädnad är hans verk, han får svara för följderna . . . Det aflopp ju ganska väl för Johan. Pappa säger, att Johan, gud ske lof, ännu är oförderfvad.

NORA.

Du har väl inte sqvallrat ur skolan om mig?

IDA.

Och du? Du har väl inte understått dig att för pappa yppa min hemlighet?

NORA.

Jag har varit tyst som grafven.

IDA.

Jag också. Hvad Johan angår, har jag trott mig märka, att han plågas af något, som kallas olycklig kärlek. Han är troligtvis olyckligt kär i en viss Nora.

NORA.

Du toka!

IDA.

Det få vi väl snart se. Apropos Skaldekingen, så föreföll han mig vara mer än lofligt inbilsk och egenkär, och Thorson, ja, han är då galen, det synes på utanskriften. Kan du tänka dig, att pappa fattat ett visst intresse för honom och talar om, att han skulle ha lust att ta honom med sig hem öfver sommaren för att göra honom

till menniska? (*Olle går förbi; från höger.*) Men se, går inte Olle här och spånslår! (*Ropar.*) Olle!

OLLE,
vänder sig om.

Nå äntligen får jag då fatt fröknarna!

IDA.

Hvad vill Olle oss?

OLLE.

Jag har ett bref till fröken Ida. Men det skulle nog egentligen afleveras i hemlighet.

IDA.

Gif hit brevet! — Men utanskriften är ju till Fröken Hanna Jönsson!

NORA.

Så hette du ju i går.

OLLE.

Nu kommer det att visa sig, om utklädseln har varit till nytta eller onytta. Jag fruktar...

IDA.

Hur har du fått brevet i händerna? Är det verkligen till mig?

OLLE.

Ja, så mycket har jag då genom min knipslughet kommit underfund med. Men det är sorgligt, att man skall behöfva vara knipslug. Jag känner mig redan till hälften förtappad och hednisk i kroppen.

IDA.

Till saken, knipsluger!

OLLE.

Jag satt för ett par timmar se'n i Krakens skänkrum och drack bier med Peter på stadshuset. (*Förtroligt till Ida.*)

Den djekeln narra' mig ändå i går qväll att spela kort och genom en sablarnes otur förlorade jag en banco. I dag skulle han vara schangtil och bjöd på bier. — Jag satt, som sagdt, hos Kraken, då kommer der in en, som ser lustig nog ut, en lång, smal, svarthårad och skeffbent kumpan med en hop piprensare på armen och en hop gamla böcker under den. Det ä' Kalle piprensare, sa' Peter. Nu ska fröknarna få höra. Kalle går fram till disken och fråga', om nämndeman Per Jönsson från Öja bor der. Kraken sa': här bor ingen nämndeman. Kalle sa', att han *fick* bo der, efter han hade ett bref till hans dotter. Kraken sa', att Kalle var galen och om inte han motionera' ut sej, skulle han lokomovera ut han. Kalle svar mellan tänderna och gick. Då va' det liksom samvetet slog mej, ty jag tänkte genast, att det var en schabernick af patronen, och jag sa', adjö till Peter och låtsa' som ja glömt något ute i sta'n. Jag gick i hemlighet efter piprensaren och när ja' hann han i kirkesträdet, sa' jag: det kan gerna skapa sig, att brevet kan komma fram, fastän nämndemannen inte bor hos Kraken. Nämndemannen ä' i sta'n. Jag känner han, och råkas vi inte förr, så blir det på hemresan. Hvem har gett han brevet? Han sa, att brevet var från en mycket fin student.

IDA och NORA.

Ah, ah!

OLLE.

Jaha, så sa' han. Han blef glad åt hvad jag sa', fastän han undra', hvarför nämndemannen inte logera' hos Kraken. Jag sa', att antingen hade nämndemannen varit distrakt och uppgett galen restation eller hade studiosen varit distrakt. Korteligen, han lemna' mej brevet, och jag gick genast hem med det. Men då fröknarna voro ute i sta'n, så gick jag ut att söka upp dem.

IDA.

Tack skall Olle ha för mödan. Adjö nu med honom.
(*Olle bugar sig och går.*)

TREDJE SCENEN.

IDA och NORA.

Ida bryter brefvet.

Hvad? Brefvet är undertecknad: er beundrare Thorson. Hvarthän bär detta? Hör på. (*Läser.*) *Heureka*, d. ä. uttydt, jag har funnit det. Så jublar det i min själ se'n i går, när jag fick se er, gudomliga varelse. Tro ej, fastän jag af omständigheternas bindande kraf i går hindrades att egna er och er älskvärda syster min riddartjenst, att ert väsens tjuskraft på mig gick förlorad. (*Borg och Johan inträda, omedde af stickorna, och gå den andra gången åt venster.*) Min själ är genompyrd af kärleks ljuftva svärmeri. Jag anhåller härmed om er hand. Min motivering af denna anhållan är som följer: jag är 30 år gammal, har absolverat drygaste delen af min examenskurs och därför är det för mig ett kategoriskt imperativ att gifta mig. Jag vore annars ovärdig solljuset. En ogift karl är en styggelse för gudar och menniskor. Han är saker till att en qvinna äfven måste förblifva ogift, hvilket strider mot allt, hvad sundt förnuft lärer. Jag vill ej ha en sådan synd på mitt samvete. Och om det i går genom ödets skickelse vardt andras lott att med er lustvandra, nemligen en Borgs, en Sjögrens, en Natzens, så hoppas jag, att det kan bli min lott att med er lustvandra genom hela lifvet. Borg är en plugghäst, Sjögren en morsgris, Natzen en talgoxe, en troglodyt. Jag hoppas komma ert ideal af en man åtminstone ett tuppsfjät närmare. Mitt enda kroppslyste, skallighet, är i andlig måtto en dygd, ty skallighet är en produkt af högt stegrad verksamhet i hjernan.

Er beundrare Thorson.

P. S. Gif snart ett svar på detta viktiga bref.

D. S.

IDA,

gapskrattande.

Om jag nå'nsin hade kunnat drömma om ett slikt anbud från slikt håll!

NORA.

Hvad tænker du att göra?

IDA.

Åh, jag skall nog svara honom; var lugn du! Men se der: der komma både Natzen och han. Gud, de komma hitåt!

NORA.

Hvad ska' vi göra?

IDA.

Låtom oss att börja med göra oss så osynliga som möjligt. (*De buga sig ner och lyssna. Thorson och Natzen stanna ungefär midt framför ingången till bersån.*)

FJERDE SCENEN.

THORSON. NATZÉN.

Ida och Nora gömda.

THORSON.

Jaså, du lycklige ost, du kommer hit för att äta middag med familjen? Jag skildes i går afton från nämde-
mannen med afsigt att i dag på morgonen bjuda honom på
frukost. Men deraf vardt ingenting. Först hade jag ett litet
rendez-vous i går afton. Sedan kom jag att spela kille
in på småtimmarne och lade mig först i soluppgången.
(*För sig sjelf.*) Men mitt bref skall ej förfela sin verkan.

IDA.

Och likväl är din själ genompyrd af kärlek!

NATZÉN.

Jag har hört, att du insinuerat dig så betydligt hos
nämde mannen i går, att han betalt din skuld till Wulfen.
Det var mycket gjordt af en obildad bonde.

IDA.

Dig, min gosse, skulle pappa ha hört!

THORSON.

Min intellektuella öfverlägsenhet frapperade honom. Se der den rätta förklaringsgrunden. Apropos, hvilken af döttrarne ämnar du lägga an på? Jag frågar, till undvikande af kollision . . .

NATZÉN,
öfverlägset.

Jag tror ingen kollision oss emellan kan komma i fråga. Alla flickor ä' galna i mig. Gud vet, hvaraf det kommer! Är det till följd af min ståtliga, smärta figur, är det på grund af mitt poetiskt svärmande utseende, jag vet det ej. Lika godt, bara de tjasas, attraheras, magnetiseras! För tillfället tror jag mig ha gjort en eröfring i den svärmiska, brunetta Lovisa.

NORA.

Inbilske, äcklige narr! Och dig skall jag äta middag tillsammans med!

THORSON.

Jag föredrager den blonda Hanna . . . Jag tror, att nämndemannen gerna skall se mig som sin middagsgäst, och jag stannar därför här. Låtom oss sätta oss på en af bänkarna här.

IDA.

Till hvarje pris, Nora, måste vi göra oss qvitt dessa besvärliga personer. De måste lära känna oss. Kom, följ med mig och gör som jag. Thorson skall få sitt bref igen.
De gå ut och sätta sig på hvar sin bänk; Ida vinkar åt Thorson med brefvet.

THORSON,
vid åsynen af stickorna.

Natzén, hvad är detta! (*För sig.*) Skulle det vara mitt bref?

IDA,

tilltalande Thorson och Natzén.

Det är ju herr Thorson och herr Natzén?

NATZÉN,

hastigt till Thorson.

Vid de nio sånggudinnorna, det är våra bondflickor, men förvandlade till fina stadsdamer. De ha lyssnat på oss, men lika godt: stå eller stupa! (*Helsar artigt.*) Goddag, mina fröknar! Vi se, att vi äro igenkända...

IDA.

Med mycket nöje. Behaga ej herrarne slå sig ner hos oss?

Gör en gest åt Thorson att sätta sig bredvid henne på soffan åt venster om ingången; Nora inbjuder Natzén att sätta sig bredvid henne på soffan åt höger; Borg och Johan Sjögren bli synlige bakom trädgruppen och stanna vid ljudet af Idas röst.

FEMTE SCENEN.

IDA, NORA, THORSON, NATZÉN, BORG och JOHAN.

De sittande iakttaga en stunds tystnad.

BORG,

stannar; hviskande.

Tyst du, ser du, Thorson och Natzén i sällskap med?...
Gud, jag tror...

JOHAN.

Jag är som fallen från skyn. Min kusin och Nora Tengbom i samtal med Thorson och Natzén! Hur i all världen känna de dem? Om det skulle ha varit...

BORG.

Om det skulle ha varit de, som i går voro nämde-mannens döttrar?

JOHAN.

Hvar hade vi våra ögon? Så är det att vara i feststämning! Men hör på! De höra oss ej, låt oss lyssna. Ja, låt oss . . .

BORG.

Ja, det tyckes vara klart, att de och din farbror äro våra bekanta från gårdagen. Min lilla bukett af liljekonvaljer och tusenskönor bär din kusin äfven i dag.

JOHAN.

Tyst du! De tala.

IDA,
till Thorson.

Jag har genom detta bref och ytterligare nyss ur er egen mun förnummit, att ni för mig hyser känslor, som, så smickrande de än kunna vara, likväl icke . . .

THORSON.

Jag har verkligen tagit mig den friheten att tillskrifva er och ser nu, att mitt bref kommit er tillhanda. Jag är stolt öfver mina känslor . . .

NORA,
till Natzén.

Herr Natzén, jag fick nyss i bersån höra något ur er mun, som . . .

NATZÉN,
för sig sjelf.

Hon är blyg, den lilla. Jag skall hjälpa henne på trafven. (*Högt.*) Jag förstår er, min fröken. Alla ä' ni förlägna, då det är fråga om en så delikat sak som kärleken. Jag känner till det der. Qvinnan är mitt specialstudium.

BORG,
till Johan.

Han har skrivit ett friarebref till Ida. Har man hört på maken!

IDA,
till Thorson.

Men herr Thorsson, hvad ni hänsyftar på i brevet, är, jag vill utan omsvep säga det, omöjligt.

THORSON.

Af hvad skäl? Jag tillber er . . .

NORA,
till Natzén.

Ni misstager er dock kanske med afseende på mig. Jag vill säga . . .

NATZÉN,
inbilskt leende.

Hvad annat än det evigt unga, blyga: jag älskar dig?

JOHAN,
till Borg.

Ha, den oförskämde!

IDA,
för sig sjelf.

Hvad skall jag säga? Jag måste finna upp något, som genast drifver den löjliga människan på flykten, ty annars kastar han sig väl snart ner för mina fötter. (Högt.) Af hvad skäl? Jo, jag är redan förlofvad . . .

THORSON.

Hvad? Ni är förlofvad? Och med hvem, om jag får fråga?

NORA,
till Natzén.

Nej, jag ville verkligen säga något helt annat. (För sig sjelf.) Hvad säger Ida?

NATZÉN,
för sig sjelf.

Hennes bryderi stegras. En verkan af min tjuvningsförmåga. Jag visste det. Nu skall jernet smidas! (Högt.)

Herre gud, hvilken flicka blir ej förlägen, när hon ur en skön, ung mans mun får höra, hvad hon i hemlighet länge önskat. — Säg, får jag ej hoppas, att mina känslor äro besvarade? Dock... jag läser i era ögon...

JOHAN.

Det kliar i mina fingrar!

IDA,

till Thorson.

Med kandidat Borg.

BORG.

Hvad säger hon? Förlofvad med mig; lyckliga stund!

NORA,

som lyssnat på Ida, till Thorson.

Håll, min herre! Ni läser illa. Jag är redan förlofvad.

NATZÉN.

Om jag finge veta den lyckliges namn?

NORA.

Johan Sjögren.

JOHAN.

Förlofvad med mig! Gudomliga lögn!

THORSON,

stött.

Får den äran att gratulera. Jag kunde ej gissa der-till och håller mig därför ursäktad för mitt handlingssätt. Farväl! Min helsning till nämдемannen, er ädle far. Jag tager med mig minnet af ert älskliga anlete...

IDA,

resande sig.

Och ert bref. Se här!

THORSON,
munlar i det han bortgår.

Eheu, varium et mutabile semper femina!
Går.

NATZÉN.

Ni är förlofvad? Än se'n? Det hindrar ej, att ni
blifvit tjusad af mig.

NORA,
resande sig.

Gå, min herre, ni blir oförskämd!

NATZÉN.

Jag är endast skarpsynt. Qvinnan är mitt special-
studium... Jag går. En dansk länsgröfinna blir kanske
den qvinna, jag en dag eröfrar.

Går.

BORG.

Det var väl, att den narren äntligen gick. Hör på,
du Johan!

JOHAN.

Ja.

BORG.

Om vi skulle...

JOHAN.

Hvad?

BORG.

Stiga fram och kasta oss på knä...

JOHAN.

För våra trolofvade? Ja, hurra!
De göra det.

BORG,
till *Ida*.

Jag tager dig på ditt ord, förtjusande *Ida*.

JOHAN,
till *Nora*.

Jag likaså, om du tillåter, *Nora*.

IDA,
för sig *sjelf*.

Gud! De ha lyssnat! (*Högt*.) Det var ju endast en nödlögn . . .

NORA.

Jag sade som *Ida*. Det var blott för att bli qvitt den narren.

BORG,
till *Ida*.

Men kan ej, hvad som nyss var en lögn, bli en sanning, när jag säger: jag älskar dig, har älskat dig se'n vårt första möte i fjol sommar?

JOHAN,
till *Nora*.

Välän! Men kunna ej dessa på skämt uttalade ord bli sanning? Hör mig! Jag har älskat dig ända sedan den tid, vi bodde under samma tak.

IDA.

Och likväl kan kandidaten gå och visa sig intresserad af andra flickor, till och med bondflickor, och ge dem näpna buketter?

NORA.

Ett tak, som *Johan* nu tycks ha ordentlig afsky för . . .

BORG,
till *Ida*.

Skälmska! Det var därför, att den der bondflickan hade samma egenskaper, af hvilka min själ redan förut var fångslad. Och hade jag i går anat, att det var *Ida*,

så skulle jag ej pratat så mycket i allmänna ämnen, var viss derpå!

JOHAN,
till Nora.

Ack nej, men jag är förtviflad öfver mina ringa utsigter . . .

IDA.

Hvad skulle kandidaten då gjort?

NORA.

Får jag tro, Johan, att det är skälet?

BORG,
till Ida.

Jag skulle friat. Men så säg då!

JOHAN,
till Nora.

Så sant jag nu ligger vid dina fötter och tigger om din kärlek. Jag har varit så olycklig, hållit på att förlora all tro på lycka i lifvet, men nu känner jag mig i stånd att börja ett nytt lif, om du blott säger ett enda ord . . .

IDA.

Kandidaten kan ju tala med pappa. I nödfall får jag väl stå vid mitt ord.

NORA.

Näväl, Johan. Jag tror dig, men jag måste först fråga min mor, innan jag . . .

Johan kysser hennes hand.

BORG.

Då är jag nöjd.

Trycker en kyss på hennes hand. I denna ställning öfvertäckas begge paren af patronen och fru Tengbom, som inkommit under sista delen af ofvanstående och obemärkt gått fram till dem.

SJETTE SCENEN.

SJÖGREN, FRU TENGBOM, DE ÖFRIGE.

SJÖGREN.

Jo, jo, kusin lilla. Hit komma vi just lagom för att höra, huru våra barn tänka disponera öfver sina återstående dagar. Vi få väl vara tacksamma för att de äro så artiga att vilja inhemta vårt samtycke. Det var en oväntad utgång på vår maskerad, och särskildt har jag att beklaga, att hela effekten af mitt uppträdande i min patronsskepnad nu går förlorad. (*De två paren ha vid patronens röst förvirrade rest sig.*) Låtom oss examinera de brottsliga!

SJÖGREN,
till Borg.

Nå, kandidat, hvad är det nu fråga om?

FRU TENGBOM,
till Johan och Nora.

Hvad har förefallit er emellan, efter som jag skall tillfrågas?

BORG,
till Sjögren.

Bäste farbror! Jag har friat till er dotter, och hon har hänvisat mig till farbror. Allt emellan oss två är redan klart.

JOHAN,
till fru Tengbom.

Jag fick här bakom bersån nyss höra en narr fria till Nora. Jag måste då nödvändigt säga henne, att jag älskar henne, har länge älskat henne... med hopplös kärlek.

SJÖGREN,
till Borg.

Så-å? Fan så raskt! Hur har detta gått till? Jag som trodde, att jag skulle surprisera dig och Johan vid middagen!

FRU TENGBOM,
till Johan.

Johan borde ej tala så der. Jag vill nemligen säga, att trots ett och annat rykte, som hunnit till mig, om att Johan på senare tider försummat sina studier för nöjens skull, jag dock alltid hyst den öfvertygelsen, att sådant hos Johan var blott af öfvergående beskaffenhet. Det hade därför väl ej stött på oöfvervinneliga hinder å min sida...

BORG,
till Sjögren.

Johan och jag gingo här i afvaktan på middagen, då vi bakom bersån här oförmodadt blefvo vittnen till att Thorson och Natzén friade till flickorna.

NORA,
till fru Tengbom.

Jag hoppades det. Derför gaf jag honom mitt ja med förbehåll af mammas bifall.

SJÖGREN,
till Borg och Ida.

De galgfoglarne! Nå, än se'n?

IDA.

För att bli qvitt den förfärlige Thorson fann jag i hast ej på bättre utväg än att säga, att jag redan var förlofvad med kandidat Borg.

SJÖGREN,
till Ida.

Jo, du är mig en ljusens engel, du!

IDA.

Jaha, pappa. Jag nekar ej dertill. Men så blef straffet ock derefter. Knappt hade de otäcka människorna försvunnit, förrän herrarne här kommo instormande, kastade sig för våra fötter, och så voro vi vackert fast.

FRU TENGBOM.

Det var kanhända dock något förhastadt gjordt af dig, Nora. Jag vill först tala med kusin och höra hans mening

om saken. Vi få förvissa oss om, att ert förehafvande ej misshagar honom: Johan har kanhända också att aflägga lite räkenskap för sin farbror... Min enda anmärkning är, att I begge ären väl unga.

De lyssna under det följande på patron Sjögren och de öfriga.

SJÖGREN.

Ha, ha, ha! Det skall ni få utförligare berätta om en annan gång... De voro bestämdt klassiska, Thorson och Natzén! — Nå, Ida, säg nu rent ut! Vill du verkligen ha min unge vän här?

IDA.

Pappa!

SJÖGREN.

Betänk dig! Skulle det ej vara bättre, om du toge den danske patronen på Eriksborg der hemma, den »flotte» Engholm?

IDA.

Jag gitter ej svara på sådant tal.

SJÖGREN.

Ja så! Du vill prompt bli doktorinna. (*Till Borg.*) Nå väl, min blifvande mäg, ta då i Jesu namn tösen! Pengar får du med henne, om inte förr, så när farsgubben skiljes hädan.

BEGGE,

omfamnande Sjögren.

Älskade pappa!

SJÖGREN.

Se så, nog nu. Jag måste väl äfven här vara med på ett hörn. (*Vänder sig till Nora och Johan.*) God dag, Johan, du flitigt studerande yngling, som inte kunde komma hem och slå dank i fjol sommar! Hvad har du att ursäkta dig med?

JOHAN.

Farbror, förlåt mig! När jag i fjol undvek att komma hem, var det för det jag blygdes för att ej kunna uppvisa några intyg om gjorda framsteg. Och jag ljög ej, när jag sade, att de gamla språken togo hela min tid i anspråk. Jag försökte af alla krafter att afvinna dem deras påstådda rika skatter, deras bildande kraft. Men min möda var förgäfvad, jag kände dervid slutligen en odräglig leda. I förtviflan . . .

SJÖGREN.

Begynte du lättare studier i sällskap med de bussige gossarne Linnström, Thorson etc. etc., hva'?

JOHAN.

Ja. En lika obetvinglig lust att lära känna lifvet påkom mig, som jag fortfarande kände en obotlig motvilja mot pluggläsning.

SJÖGREN.

Så ömkeligt det låter i fråga om studier nu! Och likväl vill du, håglöse yngling, förlofva dig?

JOHAN.

Usch, nu skall jag kunna plugga dag och natt. Det skall bli annat lif af, om jag får hopp om Nora.

SJÖGREN.

Hvad vill du bli?

JOHAN.

Jag skall ta min grad. Se'n kan jag ju i nödfall bli skollärare.

SJÖGREN.

Så-å? — Den der skolläraren i nödfall är dock i mitt tycke en ganska trist framtidsfigur. Att vara skollärare är för öfrigt en tung syssla äfven för den för saken mest nitiske. Hans ställning är i många hänseenden slafvens.

Nej, blif aldrig skolfux, om du vill följa mitt råd. Hvad säger för öfrigt kusin lilla om förlofningsprojektet?

FRU TENGBOM.

Jag ville först veta kusins mening.

SJÖGREN.

Nåväl, jag tror, att vi gamle få vara försigtiga. Johan har på sista tiden gett exempel på vankelmod. (*Johan visar tecken till förvåning och missräkning.*) Derfor får han ej misstycka, att vi hysa lite misstro mot honom. (*Johan med uppsyn af än större missräkning; Sjögren tar upp ur bröstfickan en anteckningsbok, slår upp den och fattar derpå Nora i handen.*) Hör på, du Johan! Skulle denna Nora verkligen vara den samma, som omtalas i denna bok, hvilken jag i förgår hade den äran att annektera från ditt skrifbord? (*Johan häpen och blyg.*) Skulle hon t. ex. vara den samma, som åsyftas i följande:

Hvadan kommer det, mitt unga sinne,
att i dig har slocknat hvarje minne
utaf forna glada barndomsdar?
Hvadan detta vemod, denna smärta
midt bland lärkors jubel, blommor hjärta
uppå ängen, under himmel klar?

O jag anar, hvad mig arme fattas,
hvad som nu af hjertat högre skattas
än små blommors fågring, lärkors sång:
till ett annat hjerta står min trängtan;
skall väl nånsin stillad bli min längtan,
Noras hjerta slå mot mitt en gång?
Johan och Nora stå förlägna; alla de öfriga le.

SJÖGREN.

Nå, Johan!

JOHAN,
med en blick på Nora.

Ja, farbror, det är samma tjuserska.

SJÖGREN,
till fru Tengbom.

Skulle det då ej, kusin, vara synd att neka honom bemälda efterlängtade lycksalighet?

FRU TENGBOM.

Barn, jag ger nu mitt samtycke.
Omfamning.

SJÖGREN.

Gratulerar, men hör på, Johan! Jag vet, att du ej är nog oblyg att tro, att du får denna rara flicka, med mindre att du hädanefter gör bättre skäl för dig än nu på sista tiden. Tag ett råd af mig. Upphör med dina universitetsstudier. — Embetsmän ha vi minsann ingen brist på, de skjuta tvärtom upp som svampar ur jorden. I stället för att i en småstad förspilla dina bästa år och krafter på studier, som ej tilltala dig, kan du ju på ett par tre år resa ut och studera lifvet under större förhållanden; res till Amerika, Frankrike—China, om du vill; ditt arf räcker ju till derför, och när du sedan återkommer med vidgade vyer, med ett från trångbröstadade fördomar befriadt sinne och framför allt med större verksamhetslust och är beredd att göra din insats i den nya tidens sträfvanden, skall såväl jag som din blifvande svärmor ej neka dig behöfligt understöd. Af en sådan färd skall du säkert hemta mycket större nytta än många göra af sina universitetsstudier, och vår familj skall ej kunna uppvisa någon annan öfverliggare än mitt f. d. jag. Men för tusan! Här står jag och pratar, tills middagen kallnar. Allons, mina herrskaper!

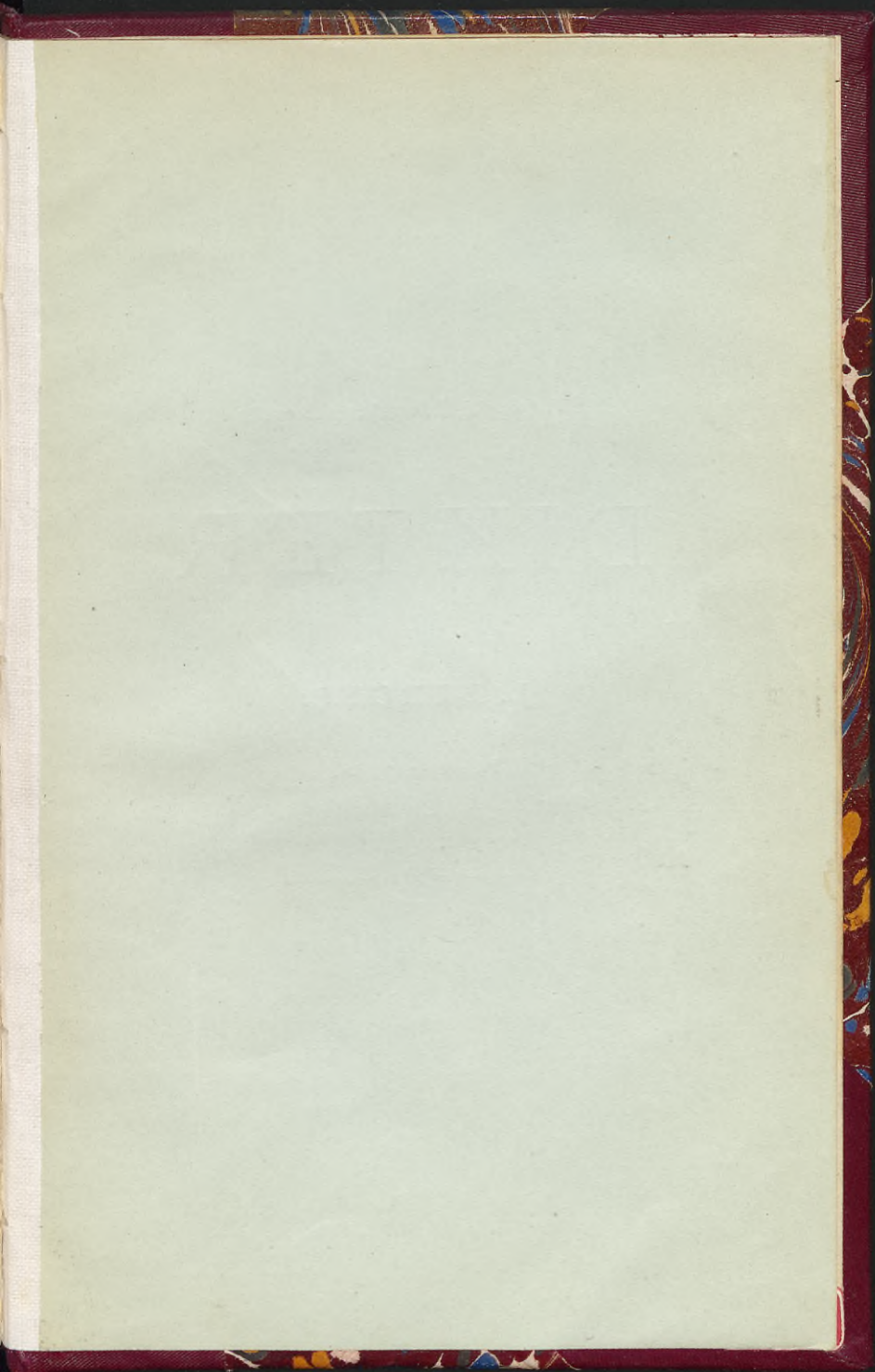
Bjuder armen åt fru Tengbom; de gå åt höger förbi trädgruppen; de unge följa arm i arm. Ridå.

27/3

Man

III R

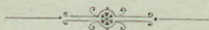
Föret har i Bokhandeln utkommit:

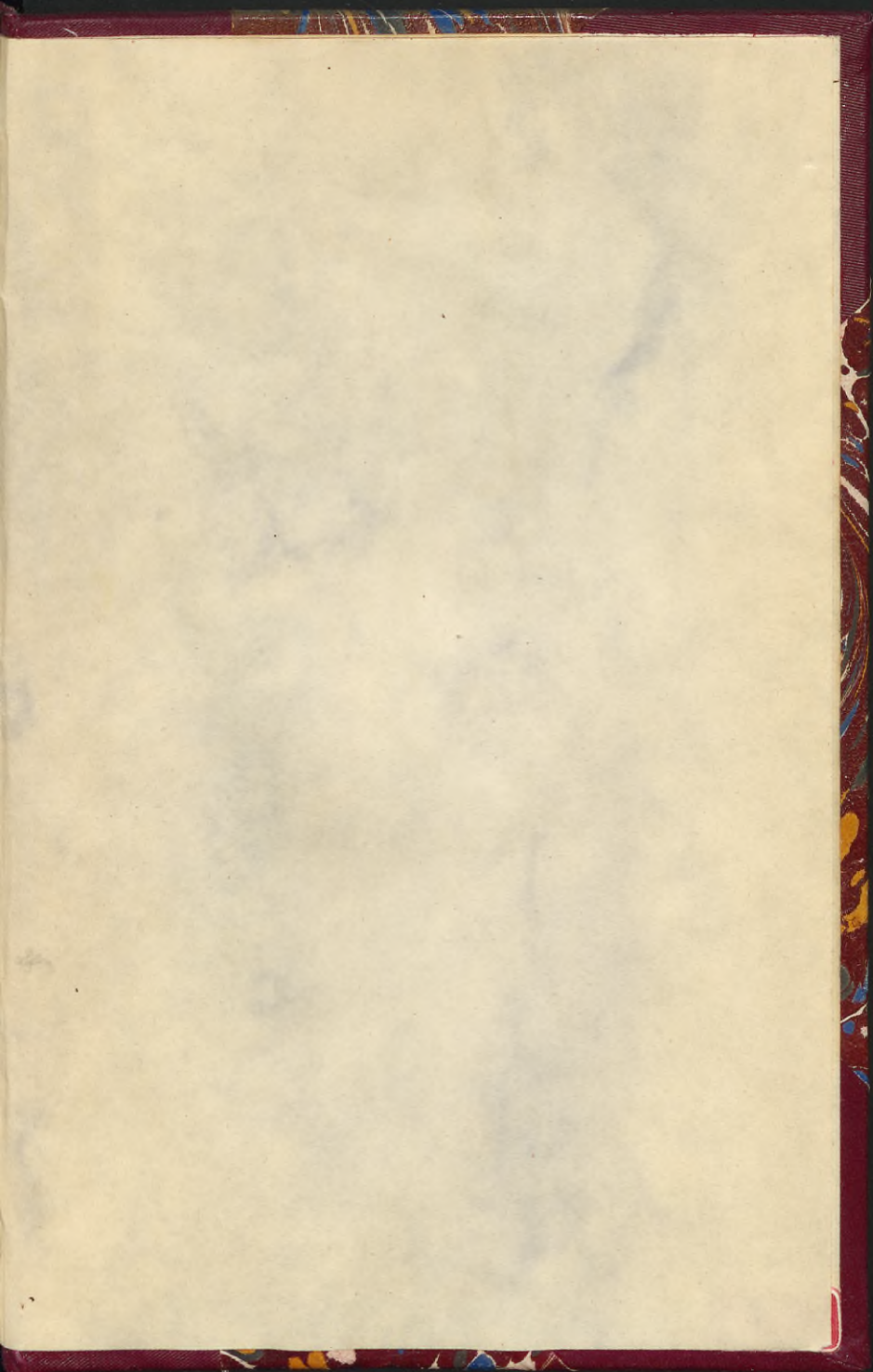
DIKTER

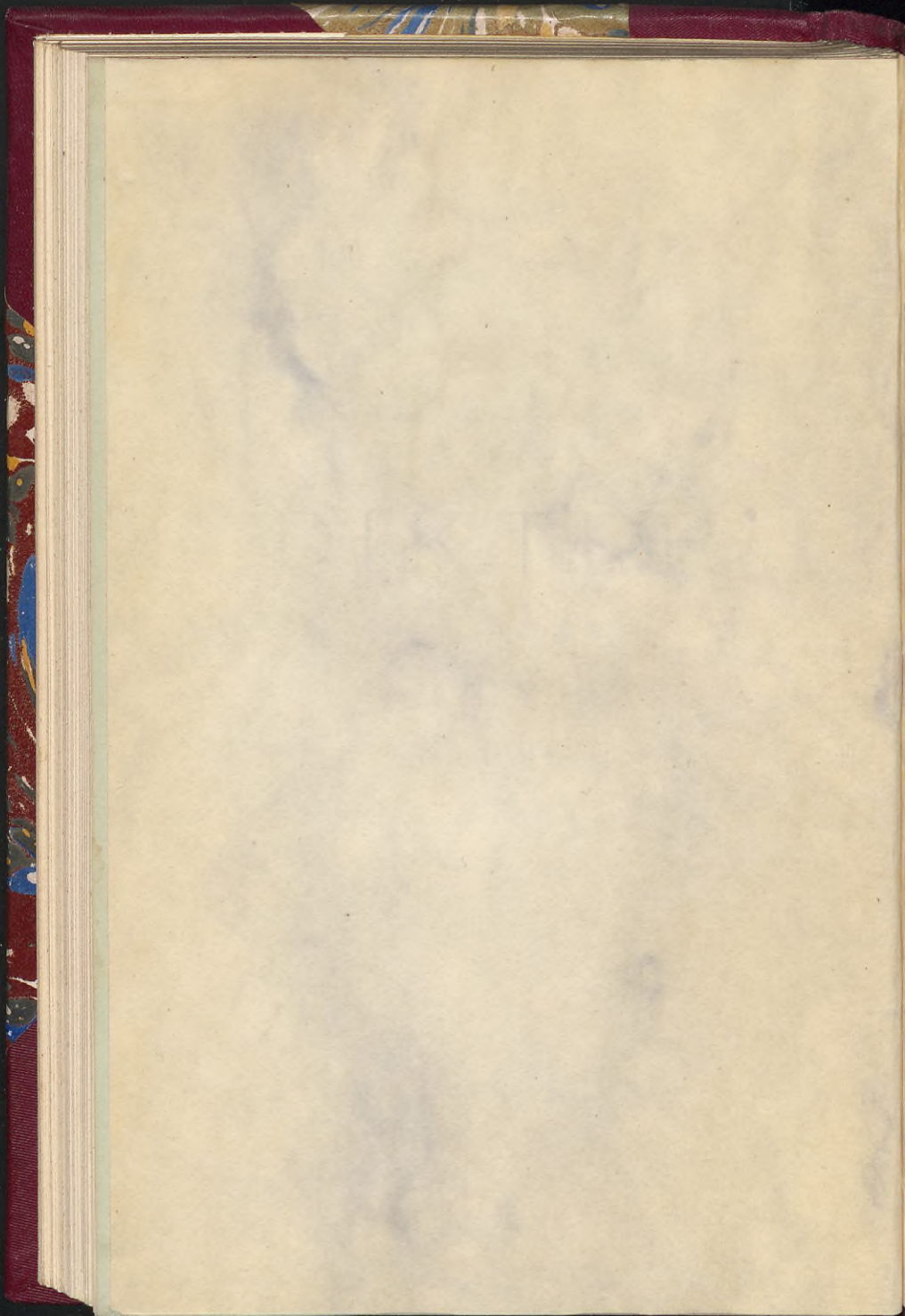
AF

L. BERGER.

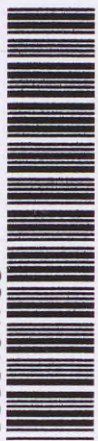
Pris: 1 kr. 75 öre.

6000194763

Göteborgs universitetsbibliotek

1.65

JOHN JOHNSON
BOKBINDARE
GÖTEBORG

